

อิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครูและสุขภาพ
องค์การที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร
THE INFLUENCE OF INSTRUCTIONAL LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATOR,
TEACHERS' TEACHING BEHAVIOR AND ORGANIZATIONAL HEALTH OF STUDENT
QUALITY AT THE SECONDARY LEVEL IN SCHOOLS OF BANGKOK METROPOLITAN

นัฐริกา สมเจริญ

อิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครูและคุณภาพ
องค์การที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2567
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

THE INFLUENCE OF INSTRUCTIONAL LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATOR,
TEACHERS' TEACHING BEHAVIOR AND ORGANIZATIONAL HEALTH OF STUDENT
QUALITY AT THE SECONDARY LEVEL IN SCHOOLS OF BANGKOK METROPOLITAN
ADMINISTRATION.

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF EDUCATION
(M.Ed.(Educational Administration))
Faculty of Education, Srinakharinwirot University
2024
Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

อิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครูและสุขภาพองค์การที่
ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

ของ

นัฐริกา สมเจริญ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์ศม ภูติอริยวัฒน์)

ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โยธิน ศรีโสภา)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระภาพ เพชรมาลัยกุล)

ชื่อเรื่อง	อิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครูและสภาพองค์การที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร
ผู้วิจัย	นัจริกา สมเจริญ
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2567
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จันทร์คม ภูติอริยวัฒน์

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1. เพื่อศึกษาระดับของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู สภาพองค์การ และคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร 2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสภาพองค์การ ที่มีต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร 3. เพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสภาพองค์การ ที่มีต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2567 จำนวน 280 คน โดยใช้วิธีการกำหนดขนาดของตัวอย่าง ตามแนวคิดของ Hair; et al. (2006) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่าความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.60-1.00 และทำการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.985 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติทดสอบ SEM เพื่อเป็นการตรวจสอบความกลมกลืนระหว่างโมเดลการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู สภาพองค์การ และคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรที่ศึกษาแต่ละตัว พบว่า ความสัมพันธ์ของตัวแปรมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัวแปร โดยตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และสภาพองค์การ รองลงมาคือ พฤติกรรมการสอนของครู และสภาพองค์การ, ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และพฤติกรรมการสอนของครู, ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และคุณภาพผู้เรียน, สภาพองค์การ และคุณภาพผู้เรียน และตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด คือ พฤติกรรมการสอนของครู และคุณภาพผู้เรียน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์จะทำให้เกิดภาวะร่วมเส้นตรง พบว่าทุกตัวแปรมีความสัมพันธ์กันระดับปานกลาง คือ มีความสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.637-0.761 แสดงให้เห็นว่าข้อมูลจากตัวแปรชุดนี้ มีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) ต่อไป 3. โมเดลอิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสภาพองค์การ ที่มีต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร หลังปรับโมเดล ข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า ตัวแปรโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพผู้เรียนได้ ร้อยละ 60.70 โดย อิทธิพลทางตรง (Direct Effect: DE) ต่อตัวแปรคุณภาพผู้เรียน คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ($\beta = 0.348$) พฤติกรรมการสอนของครู ($\beta = 0.178$) และสภาพองค์การ ($\beta = 0.288$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อตัวแปรทั้ง 3 เพิ่มระดับขึ้นก็จะส่งผลให้ตัวแปรคุณภาพผู้เรียนเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรคุณภาพผู้เรียน ($\beta = 0.047$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีตัวแปรพฤติกรรมการสอนของครูเป็นตัวแปรส่งผ่าน และ ตัวแปรสภาพองค์การ มีอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรคุณภาพผู้เรียน ($\beta = 0.097$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีตัวแปรพฤติกรรมการสอนของครู เป็นตัวแปรส่งผ่าน แสดงให้เห็นว่าเมื่อตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและตัวแปรสภาพองค์การเพิ่มระดับขึ้นก็จะส่งผลผ่านตัวแปรพฤติกรรมการสอนของครู ทำให้ตัวแปรคุณภาพผู้เรียนเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา, พฤติกรรมการสอนของครู, สภาพองค์การ และ คุณภาพผู้เรียน

Title	THE INFLUENCE OF INSTRUCTIONAL LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATOR, TEACHERS' TEACHING BEHAVIOR AND ORGANIZATIONAL HEALTH OF STUDENT QUALITY AT THE SECONDARY LEVEL IN SCHOOLS OF BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION.
Author	NUTTARIGA SOMCHAROEN
Degree	MASTER OF EDUCATION
Academic Year	2024
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Jantararat Phutiar

The objectives of this study were to: 1. examine the levels of instructional leadership of school administrators, teachers' teaching behavior, organizational health, and student quality in secondary schools under the Bangkok Metropolitan Administration; 2. investigate their relationships; and 3. analyze their direct, indirect, and total influences on student quality. The sample consisted of 280 lower and upper secondary school teachers, in the academic year 2024. The sample size was determined using the concept of Hair et al. (2006). The research instrument was a 5-point Likert scale questionnaire, with content validity verified by experts, yielding Item Objective Congruence (IOC) values ranging from 0.60 to 1.00. The questionnaire reliability, measured by Cronbach's Alpha Coefficient, was 0.985. Data analysis was conducted using Structural Equation Modeling (SEM) to assess the model's consistency with empirical data. The findings revealed that: 1. instructional leadership, teachers' teaching behavior, organizational health, and student quality were all at the highest level. 2. Pearson correlation coefficients between all studied variables indicated statistically significant relationships at the .01 level, with the highest correlation between instructional leadership and organizational health, followed by teachers' teaching behavior and organizational health, instructional leadership of school administrators and teachers' teaching behavior, instructional leadership of school administrators and student quality, and organizational health and student quality. The lowest correlation was between teachers' teaching behavior and student quality. The relationships that may cause multicollinearity showed that all variables were moderately correlated, with correlation coefficients ranging from 0.637 to 0.761, indicating that this set of variables was appropriate for Path Analysis. 3. The influence model, after adjustment, and empirical data analysis, revealed that the model variables explained 60.70% of the variance in student quality. The direct effects (DE) on student quality were instructional leadership ($\beta = 0.348$), teachers' teaching behavior ($\beta = 0.178$), and organizational health ($\beta = 0.288$), all statistically significant at the .001 level. When these three variables increase, student quality also increases. Additionally, instructional leadership had an indirect effect on student quality ($\beta = 0.047$) at the .001 significance level, with teachers' teaching behavior acting as a mediating variable. Additionally, organizational health had an indirect effect on student quality ($\beta = 0.097$) at the .001 significance level, with teachers' teaching behavior acting as a mediating variable. These findings indicated that when instructional leadership of school administrators and organizational health increase, they positively influence teachers' teaching behavior, resulting in improved student quality.

Keyword : Instructional Leadership of School Administrators, Teachers' Teaching Behavior, Organizational Health, Student Quality

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความเมตตากรุณา เอาใจใส่ อย่างดีจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์ศม ภูติอริยวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ทั้งดูแล ให้คำแนะนำ คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อปริญญานิพนธ์ ให้กำลังใจ และติดตามความก้าวหน้าของ งานอย่างต่อเนื่อง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระภาพ เพชรมาลัยกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จันทร์ศม ภูติอริยวัฒน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. .จตุ พล ยงศร และอาจารย์ ดร.ดลศกต ไทเร็กทิม ที่กรุณาเป็นคณะกรรมการพิจารณาสอบเค้าโครง ปริญญานิพนธ์ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โยธิน ศรีโสภา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์ศม ภูติอริยวัฒน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระภาพ เพชรมาลัยกุล ที่กรุณาเป็นคณะกรรมการการสอบ ปากเปล่าปริญญานิพนธ์ให้ผู้วิจัยพร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ มี ความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่สละเวลาอันมีค่าในการตรวจสอบ แก้ไข และให้ คำแนะนำเพื่อให้เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยสมบูรณ์และมีคุณภาพ และขอบพระคุณทุกท่านที่สละเวลา อันมีค่าในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยอันเป็นประโยชน์นี้ ทำให้ผู้วิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถวิเคราะห์ผลการวิจัยสำเร็จได้ด้วยดี ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ครอบครัวสมเจริญ และ กัลยาณมิตรทุกท่านผู้อยู่ เบื้องหลังความสำเร็จ เป็นทั้งผู้สนับสนุนกำลังใจ ผลักดัน ช่วยเหลือให้ ผู้วิจัยเดินทางมาถึงจุดนี้

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบประโยชน์ที่ได้เพื่อพัฒนา การศึกษา หากมีข้อผิดพลาดประการใดผู้วิจัยน้อมรับ และขอให้ข้อผิดพลาดนั้นเป็นบทเรียนให้เกิด เป็นข้อเรียนรู้และประโยชน์ต่อผู้อ่านงานวิจัยฉบับนี้ต่อไป

นัฐริกา สมเจริญ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญรูปภาพ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
คำถามการวิจัย.....	7
ความมุ่งหมายของการวิจัย	7
ความสำคัญของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
กรอบแนวคิดในการวิจัย	12
สมมติฐานของการวิจัย.....	20
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21
1. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษากรุงเทพมหานคร	22
1.1 ระบบการบริหารการศึกษากรุงเทพมหานคร.....	22
1.2 บทบาทหน้าที่ด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานคร	25
1.3 วิสัยทัศน์ด้านการศึกษา	26

1.4	สาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานครฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2564 - 2569)	26
2.	แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน	28
2.1	ความหมายของคุณภาพ	28
2.2	ความหมายของคุณภาพผู้เรียน	29
2.3	ความสำคัญของคุณภาพผู้เรียน	32
2.4	แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน	34
2.5	องค์ประกอบของคุณภาพผู้เรียน	36
2.6	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียน	46
3.	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียน.....	51
3.1	อิทธิพลภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ...	51
3.2	อิทธิพลพฤติกรรมการสอนของครูส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน.....	52
3.3	อิทธิพลสุขภาพองค์การที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน.....	54
3.4	อิทธิพลด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนผ่านพฤติกรรมการสอนของครู	54
3.5	อิทธิพลสุขภาพองค์การส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนผ่านพฤติกรรมการสอนของครู	55
4.	แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	56
4.1	ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	56
4.2	องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา.....	59
5.	แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครู.....	69
5.1	ความหมายของพฤติกรรมการสอนของครู.....	69
5.2	องค์ประกอบของพฤติกรรมการสอนของครู ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน.....	70
6.	แนวคิดเกี่ยวกับสุขภาพองค์การ	78
6.1	ความหมายของสุขภาพองค์การ	78

6.2 องค์ประกอบของสุขภาพองค์การ	80
7. การวิเคราะห์ด้วยโมเดลลิสเรล	90
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	95
8.1 งานวิจัยในประเทศ	95
8.2 งานวิจัยต่างประเทศ	109
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	112
1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	112
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	114
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล	116
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	116
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	118
ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	119
ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรม การสอนของครู สุขภาพองค์การ และคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนใน สังกัดกรุงเทพมหานคร	121
ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสุขภาพองค์การ ที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร	140
ส่วนที่ 4 ผลอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสุขภาพองค์การ ที่มีต่อคุณภาพผู้เรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร	143
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	148
1. สรุปผลการวิจัย	150
2. อภิปรายผลการวิจัย	152

ข้อเสนอแนะ	162
1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	162
2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป	163
บรรณานุกรม	164
ภาคผนวก.....	173
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	174
ภาคผนวก ข ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (IOC)..	176
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	192
ภาคผนวก ง หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญและขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	206
ภาคผนวก จ หนังสือรับรองการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย	211
ประวัติผู้เขียน.....	214

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงจำนวนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับชั้นที่เปิดสอนจำนวนทั้งสิ้น 437 โรงเรียน.....	23
ตาราง 2 ผลการประเมินผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างปีการศึกษา 2561-2565 ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร....	24
ตาราง 3 ผลการประเมินผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างปีการศึกษา 2561 - 2565 ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร..	24
ตาราง 4 ตารางแสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบของคุณภาพผู้เรียน.....	40
ตาราง 5 ตารางแสดงการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียน	50
ตาราง 6 ตารางแสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	64
ตาราง 7 ตารางแสดงการองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพองค์การ	86
ตาราง 8 แสดงจำนวนบุคลากรของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษา.....	113
ตาราง 9 แสดงจำนวนของโรงเรียน และกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดสถานศึกษา.....	113
ตาราง 10 ระดับความสัมพันธ์ของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	117
ตาราง 11 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	119
ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และระดับของปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายข้อ	121
ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และระดับของปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านที่ 1 การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู โดยรวมและรายข้อ.....	122

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และระดับของปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านที่ 2 การนิเทศและการประเมินผลการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้อ	123
ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และระดับของปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านที่ 3 การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร โดยรวมและรายข้อ	124
ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และระดับของปัจจัยพฤติกรรมการสอนของครูของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายข้อ	125
ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และระดับของปัจจัยพฤติกรรมการสอนของครูของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านที่ 1 การเตรียมการสอน โดยรวมและรายข้อ	126
ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และระดับของปัจจัยพฤติกรรมการสอนของครูของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้อ	128
ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และระดับของปัจจัยพฤติกรรมการสอนของครูของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านที่ 3 การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ	129
ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และระดับของปัจจัยพฤติกรรมการสอนของครูของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านที่ 4 ความสามารถทางเทคโนโลยี โดยรวมและรายข้อ	130
ตาราง 21 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และระดับของปัจจัยสภาพองค์การของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายข้อ	131

ตาราง 22 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และระดับของปัจจัยสุขภาพองค์การของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านที่ 1 การสนับสนุนทรัพยากร โดยรวมและรายข้อ	132
ตาราง 23 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และระดับของปัจจัยสุขภาพองค์การของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านที่ 2 การอยู่ร่วมกันของครู โดยรวมและรายข้อ	133
ตาราง 24 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และระดับของปัจจัยสุขภาพองค์การของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านที่ 3 การสร้างขวัญกำลังใจ โดยรวมและรายข้อ	134
ตาราง 25 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และระดับของปัจจัยสุขภาพองค์การของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านที่ 4 ความเข้มแข็งขององค์การ โดยรวมและรายข้อ.....	135
ตาราง 26 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และระดับของคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายข้อ	136
ตาราง 27 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และระดับของปัจจัยคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยรวมและรายข้อ	137
ตาราง 28 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และระดับของปัจจัยคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านที่ 2 ความคิดสร้างสรรค์ และเป็นนวัตกรรม โดยรวมและรายข้อ	138
ตาราง 29 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และระดับของปัจจัยคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านที่ 3 การคิดขั้นสูง โดยรวมและรายข้อ	139
ตาราง 30 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(Correlation Coefficient) ของตัวแปรสังเกตได้	141

ตาราง 31 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรที่ ศึกษาแต่ละตัว	142
ตาราง 32 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์	144
ตาราง 33 ค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานของอิทธิพลในแต่ละตัวแปรในโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ อิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และคุณภาพ องค์การที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร .	146

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 โมเดลเชิงทฤษฎีของสมมติฐานการวิจัย	19
ภาพประกอบ 2 องค์ประกอบของคุณภาพผู้เรียน	42
ภาพประกอบ 3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน	52
ภาพประกอบ 4 พฤติกรรมการสอนของครูส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน	53
ภาพประกอบ 5 สุขภาพองค์การส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน	54
ภาพประกอบ 6 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนผ่าน พฤติกรรมการสอนของครู	55
ภาพประกอบ 7 สุขภาพองค์การส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนผ่านพฤติกรรมการสอนของครู	56
ภาพประกอบ 8 องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	66
ภาพประกอบ 9 องค์ประกอบของพฤติกรรมการสอนของครู	74
ภาพประกอบ 10 องค์ประกอบของสุขภาพองค์การ	87
ภาพประกอบ 11 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุอิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู สุขภาพองค์การ มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร	145

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการยกระดับพัฒนาประเทศในทุกมิติ อันนำไปสู่เป้าหมายการเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว การวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างเป็นระบบ ให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพ มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 พร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าอย่างเต็มศักยภาพ จึงเป็นจุดเน้นของการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติ และในทุกช่วงวัยตามยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) โดยที่ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ กำหนดการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภท จัดให้มีมาตรฐานขั้นต่ำของสถานศึกษาในทุกระดับ จัดโครงสร้างการจัดการศึกษา เพื่อสร้างความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์และให้เอื้อต่อการเข้าถึงการศึกษาอย่างเสมอภาคทั่วถึง และใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ(สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2562) รวมทั้ง มีการปฏิรูปกระบวนการสอบที่นำไปสู่การวัดผลในเชิงทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 มากกว่าวัดระดับความรู้ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2565) ตลอดจนมีการวิจัยและใช้เทคโนโลยีในการสร้างและจัดการความรู้ในการจัดการเรียนการสอน การจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563)

ตามเจตนาเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญมากที่สุด รวมทั้งกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ เติบโตตามศักยภาพของตนเอง ประกอบกับวิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตลอดจนคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และวิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความสำคัญกับคุณภาพผู้เรียน ดังนั้น การประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติจึงถือว่าเป็นกลไกที่สำคัญในการที่จะสะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จ

ของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา รวมทั้งเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการวางแผนและพัฒนาคุณภาพของหน่วยงานต่าง ๆ อีกด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542)

กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีความเป็นเลิศด้านวิชาการ นำไปสู่การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยกำหนดตัวชี้วัดด้านผู้เรียน ได้แก่ ร้อยละของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีพัฒนาการที่ครอบคลุมด้าน ร้อยละของผู้เรียนที่อ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น และมีนิสัยรักการอ่าน ร้อยละของผู้เรียนที่มีทักษะการคิดวิเคราะห์ ร้อยละของผู้เรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐานมากกว่าร้อยละ 50 ในแต่ละวิชาเพิ่มขึ้น จากปีการศึกษาที่ผ่านมา ดังนั้น การประเมินคุณภาพผู้เรียนจึงเป็นภารกิจที่จะสะท้อนให้เห็นถึงผลที่ตอบสนองของตัวชี้วัดด้านผู้เรียน ตามนโยบายการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนดังกล่าว เพื่อให้ทราบถึงความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นของผู้เรียน

ภายใต้การจัดการศึกษาในบริบทของกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีสำนักงานการศึกษา เป็นหน่วยงานราชการในสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีบทบาทหลักในการขับเคลื่อนและส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างมีคุณภาพและเป็นรูปธรรม เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน โดยมีการดำเนินโครงการกิจกรรมที่หลากหลาย แต่คุณภาพผู้เรียนก็ยังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจกับการเป็นโรงเรียนในเมืองหลวงนัก ไม่ว่าจะเป็นผลจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-Net) ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ระหว่างปีการศึกษา 2561 – 2565 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยระดับสังกัดต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศถึง 3 วิชา คือ วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ (สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร, 2567) และเมื่อพิจารณาผลการทดสอบจากโปรแกรมประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (PISA 2022) ซึ่งวัดจากนักเรียนอายุ 15 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ขึ้นไป จากโรงเรียนทุกสังกัด รวมถึงโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนไทยมีคะแนนเฉลี่ยทุกวิชาต่ำกว่าค่าเฉลี่ยขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงปัญหาเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและการขาดทักษะการคิดขั้นสูง

ปัจจุบันสถานการณ์โลกได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะด้านการศึกษาซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยเห็นได้จากการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม มีทักษะศตวรรษที่ 21 มีความสามารถในการบูรณาการศาสตร์ต่างๆ เพื่อพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาสังคม

นโยบายการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถ มีสมรรถนะในการประยุกต์ใช้ความรู้ในการลงมือปฏิบัติกิจกรรม ให้ตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการ วางเป้าหมายให้มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นนักคิดสร้างผลงานหรือนวัตกรรม (Innovator) ที่สามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2565) สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานครฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2564 - 2569) ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาผู้เรียนตามอัตลักษณ์แห่งมหานคร มีเป้าประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการสร้างสรรค์นวัตกรรม และตรงตามอัตลักษณ์ผู้เรียนแห่งมหานคร “รู้หน้าที่ มีจิตสาธารณะ รักสิ่งแวดล้อม เป็นนวัตกรรมที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง” แต่ยังคงพบว่าผู้เรียนขาดความคิดสร้างสรรค์ การสร้างงานทักษะทางปัญญา ทักษะศตวรรษที่ 21 ความฉลาดดิจิทัล (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) สอดคล้องกับสุวิทย์ เหมสันทิพย์ ที่ได้สรุปและเสนอสภาพปัญหาของการจัดการศึกษาไทย คือผู้เรียนเน้นลอกเลียนมากกว่าความคิดสร้างสรรค์ (กระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม, 2563) กรุงเทพมหานครยังมีนโยบายการเน้นการคิดสำหรับผู้เรียน โดยให้ครูผู้สอนกำหนดตัวชี้วัดทักษะการคิด นำไปสู่แนวทางการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการคิด เพื่อให้สามารถนำไปใช้จริง มีการวัดและประเมินผล และการติดตามผล (สำนักงานประชาสัมพันธ์กรุงเทพมหานคร, 2567) แต่เมื่อมีการประเมินที่นอกเหนือจากความรู้ภาคทฤษฎีและการท่องจำ ผลการประเมินค่อนข้างต่ำ และไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินในบางประเด็น เนื่องจากผู้เรียนยังขาดทักษะการคิดขั้นสูง (สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2567) ซึ่งเป็นการคิดที่มีองค์ประกอบซับซ้อน ทั้งวิธีการและขั้นตอนในการใช้ทักษะหลายประการร่วมกัน เช่น บูรณาการการคิดวิเคราะห์ เข้ากับการคิด สังเคราะห์ และการให้เหตุผลแบบอุปนัยและนิรนัย ประกอบไปด้วย 1) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ 2) การคิดเชิงระบบ 3) การคิดสร้างสรรค์ และ 4) การคิดแก้ปัญหา การคิดแต่ละประเภทมีจุดเด่นและลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน แต่ในสถานการณ์หนึ่งการใช้ความคิดเพียงประเภทเดียวอาจไม่สามารถค้นหาคำตอบหรือวิธีการแก้สถานการณ์ปัญหานั้นได้ ดังนั้น การพัฒนาการคิดขั้นสูง ควรพัฒนาการคิดทุกประเภทผสมผสานบูรณาการควบคู่กันไป (แคทรียา แสงใส 2566)

ทั้งนี้ด้วยปัจจัยหลายๆ ด้านที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตร จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการจัดการศึกษา (SWOT Analysis) พบจุดอ่อน คือ ปัจจัยด้านจำนวนครูที่มีปัญหาการโอน การย้าย การลาออกของครูอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดการขาดแคลนอัตรากำลังของครูผู้สอน ครูจึงต้องรับผิดชอบในการสอนทั้งกลุ่มสาระวิชาและชั่วโมงการสอนมากกว่าเกณฑ์ที่ควรเป็น และต้องสอนในกลุ่มสาระวิชาที่ไม่ตรงตามวุฒิ ทำให้สอนในหลักวิชาและหลักการของศาสตร์วิชานั้นๆ ได้ไม่ลึกซึ้งและถูกต้อง การที่ครูเพียงคนเดียวต้องสอน จัดกิจกรรมในหลายๆ วิชา หลายๆ ระดับชั้น อาจทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นในรูปแบบการบรรยาย

มากกว่าการลงมือปฏิบัติ รวมทั้งครูยังมีภาระงานอื่นนอกเหนืองานการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นหน้าที่หลักของครู เช่น ต้องทำงานธุรการ งานโภชนาการอาหาร งานรายงานที่เกี่ยวข้องกับภาระงานของหน่วยงานต่างๆ เช่น งานของสำนักอนามัย สำนักสิ่งแวดล้อม ฯลฯ (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2563)

ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ การจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน การจัดการศึกษาและการพัฒนาครูโดยการจัดอบรมต่างๆ ไม่สอดคล้องกับความต้องการการพัฒนาตนเองของครูเพราะไม่มีการวางแผนการพัฒนาที่ชัดเจน และการที่กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวง เป็นศูนย์รวมของ ความเจริญ ซึ่งส่งผลต่อค่าครองชีพ ทำให้ข้าราชการของกรุงเทพมหานครมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูงในขณะที่เงินเดือนไม่สูงนัก ข้าราชการครูส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด จึงต้องมีค่าใช้จ่ายส่วนตัวในเรื่องค่าเช่าบ้าน ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ฯลฯ เพราะกรุงเทพมหานครมีบ้านพักครูไม่เพียงพอ และระเบียบของกรุงเทพมหานครที่ไม่สามารถเบิกค่าเช่าบ้านได้เหมือนกับข้าราชการสังกัดอื่น จึงส่งผลต่อการโอนย้ายไปต่างจังหวัดของครูเป็นจำนวนมาก (สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2567) เกิดความไม่ต่อเนื่องในกระบวนการจัดการเรียนการสอน ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน แต่ผู้บริหารกรุงเทพมหานครต้องการพัฒนาให้เด็กที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นเด็กในเมืองหลวงมีคุณภาพชีวิตที่ดี ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ เต็มที่เป็นพลเมืองที่ดี เป็นกำลังสำคัญในการสร้างชุมชน สังคม และประเทศชาติ กรุงเทพมหานครได้เน้นการสร้างแรงจูงใจให้เด็กเข้าสู่การศึกษาในระบบทวิภาคีกับสหกิจศึกษาที่มุ่งการฝึกอาชีพให้พร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงาน ปรับกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ปรับหลักสูตรการผลิตครู ที่เน้นสมรรถนะครูเป็นผู้แนะนำและสามารถกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน ปรับระบบประเมินวิทยฐานะทางวิชาชีพให้เชื่อมโยงกับพัฒนาการและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาสมรรถนะของครูอย่างต่อเนื่อง พัฒนาระบบการประเมินคุณภาพมาตรฐานที่สามารถวัดและประเมินผลคุณภาพผู้เรียนทั้งด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐาน การเรียนรู้แต่ละระดับการศึกษา สร้างระบบความรับผิดชอบของการจัดการศึกษา โดยนำผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษามาประกอบการประเมินครูและโรงเรียน (สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2563)

การที่จะบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สิ่งสำคัญที่สุด คือ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา ประชาชน พลเมือง ซึ่งเป็นอนาคตของชาติให้มีศักยภาพที่สามารถแข่งขันได้ในสังคมโลก การวางแผนด้าน การศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งไม่ใช่เป็นการพัฒนาเพียงด้านใดด้านหนึ่ง หากแต่ต้องพัฒนาไปพร้อมๆ กันทั้งระบบ เป็นการบูรณาการการพัฒนาแบบองค์รวม เพราะทุกภาคส่วนที่

เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างแยกออกจากกันไม่ได้ ถึงแม้ว่าเป้าหมายสุดท้ายจะมุ่งเป้าไปที่คุณภาพผู้เรียน แต่ระบบการบ่มเพาะศักยภาพเด็กและเยาวชนก็จะเกี่ยวเนื่องไปถึงระบบการจัดการเรียนการสอน ครูผู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้บริหารที่ต้องบริหารจัดการให้บรรลุเป้าหมาย ทรัพยากรเพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้และพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียน ฉะนั้น การจะพัฒนาการศึกษาของกรุงเทพมหานคร เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ได้ผลจริง เป็นรูปธรรม นักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีความรู้ ตามมาตรฐานหลักสูตร มีทักษะสร้างอาชีพได้ เป็นพลเมืองดีอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ภายใต้การจัดการเรียนการสอนที่ดี การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ จึงต้องมีกรอบแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เชิงระบบเพื่อให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามีทิศทางนำไปปฏิบัติได้อย่างชัดเจน จริงจัง เกิดประสิทธิผลอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ทั้งนี้หากพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครแล้ว พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การนำข้อมูลจากผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข และส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงถือเป็นหัวใจหลักของการพัฒนา นอกจากนี้กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ เป็นส่วนสำคัญที่จะสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพได้ (วรารักษ์ ลวงสวาส, 2561) จากการศึกษาที่มา ความสำคัญและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะที่สอดคล้องกับบริบทโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครและสังคมโลก การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดนั้น จำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบหลายด้าน อาทิเช่น ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ด้านครูผู้สอน สอดคล้องกับ กรภัทร์ จุ้ยยิ้ม และคณะ (2564) ศึกษา ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อระดับคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยเทคนิค ได้รับอิทธิพลทางตรงจากความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร เช่นเดียวกับ ชัยมงคล บุญชัย และจรรวรณ์ เขียวน้ำชุม (2564) ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สอดคล้องกับ กิตติศักดิ์ แวงดา, ชาญวิทย์ หาญรินทร์ และไพฑูรย์ พวงยอด (2556) ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคชีวิตวิถีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวก

กับคุณภาพผู้เรียนในระดับสูง ส่วน ปภาวรินทร์ สมจิต (2563) ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา มีความสอดคล้องกับ สุธีรา บุญส่ง และชัตติยา ดั่งวงสำราญ (2567) ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา นครปฐม พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน นอกจากนี้ สำนักทดสอบทางการศึกษา (2554) ได้ให้ทัศนะว่า ปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่ต้องการได้ คือ ครู ซึ่งมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง 2 ส่วน ได้แก่ คุณภาพของตัวครู และคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผลของครู เช่นเดียวกับ อรัญญา ชนะเพีย (2558) ศึกษา รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า พฤติกรรมการสอนของครูมีอิทธิพลทางตรงในทางบวกต่อคุณภาพผู้เรียน ส่วน ธนัท มหาสินทรัพย์ และชัยณรงค์ สุวรรณสาร (2560) ศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กจังหวัดลำปาง พบว่า ปัจจัยด้านคุณภาพการสอน วัดจากตัวแปรสังเกตได้ คือ พฤติกรรมการสอนของครู มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อคุณภาพผู้เรียน เช่นเดียวกับ ทิพวรรณ มีบุญ และคณะ (2560) ศึกษา ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: การวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า พฤติกรรมการสอนของครูส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ของภุวิพัฒน์ บุญมา (2554) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพองค์การกับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า สุขภาพองค์การมีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียน ขณะที่ Roberto Zamora and Rosalinda Hernandez (2016) ศึกษา ผลกระทบของสุขภาพองค์การต่อความสำเร็จของนักเรียนในเขตที่มีความต้องการสูง พบว่า ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างสุขภาพองค์การกับความสำเร็จของนักเรียน และ Vidyanand Khandagale and Shefali Pandya (2013) ศึกษา สุขภาพองค์การของโรงเรียนและประเภทโรงเรียน: ผลกระทบต่อความสำเร็จทางวิชาการของนักเรียน พบว่า สุขภาพองค์การส่งผลต่อความสำเร็จทางวิชาการของนักเรียน จากความเป็นมาและสภาพปัญหาดังกล่าว ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสุขภาพองค์การ จะเข้ามาช่วยให้คุณภาพผู้เรียนดีขึ้น ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมความสัมพันธ์ดังกล่าวมาทำการศึกษาเพื่อให้ทราบอิทธิพลของปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

คำถามการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู สุขภาพองค์การ และคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับใด
2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสุขภาพองค์การ มีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครอย่างไร
3. อิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสุขภาพองค์การ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครหรือไม่

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู สุขภาพองค์การ และคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสุขภาพองค์การ ที่มีต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสุขภาพองค์การ ที่มีต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ก่อให้เกิดเป็นประโยชน์และสามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้กับหน่วยงานองค์กร และหน่วยงานทางการศึกษาต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. ครูสามารถนำผลการวิจัยที่เกี่ยวกับอิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสุขภาพองค์การที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครไปพัฒนาตนเอง นวัตกรรม สื่อ เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

2. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำข้อมูลสารสนเทศจากการวิจัยครั้งนี้มาใช้เป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาภาวะผู้นำ แผนงานของคณะผู้บริหาร เพื่อสนับสนุนครูในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาให้มีทิศทางและดียิ่งขึ้น

3. สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร สามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ มาพัฒนาและสร้างนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ รวมทั้งเป้าหมายที่เหมาะสมเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาและยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสภาพองค์การที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งเน้นศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสภาพองค์การที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1.1 คุณภาพของผู้เรียน มี 3 องค์ประกอบ คือ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) ความคิดสร้างสรรค์ และเป็นนวัตกรรม และ 3) การคิดขั้นสูง

1.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มี 3 องค์ประกอบ คือ 1) การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู 2) การนิเทศและการประเมินผลการเรียนการสอน และ 3) การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร

1.3 พฤติกรรมการสอนของครู มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) การเตรียมการสอน 2) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ และ 4) ความสามารถทางเทคโนโลยี

1.4 สภาพองค์การ มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) การสนับสนุนทรัพยากร 2) การอยู่ร่วมกันของครู 3) การสร้างขวัญกำลังใจ และ 4) ความเข้มแข็งขององค์การ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2567 จำนวน 735 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2567 จำนวน 280 คน โดยใช้วิธีการกำหนดขนาดของตัวอย่าง ตามแนวคิดของ Hair; et al. (2006) ซึ่งการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์หาลิสเรล คือ ขนาดของโมเดล ซึ่งโดยทั่วไปมักกำหนดขนาดตัวอย่าง 10 – 20 คน ต่อการประมาณค่าหนึ่งพารามิเตอร์ เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มีพารามิเตอร์ที่จะต้องประมาณค่าจำนวน 14 พารามิเตอร์ ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมจึงควรมีอย่างน้อย 140 คน ผู้วิจัยเลือกใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 20 คนต่อการประมาณค่าหนึ่งพารามิเตอร์ จะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 280 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 6 โรงเรียน จากนั้นสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายตามสัดส่วน (Proportion Size)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาขอบเขตของตัวแปรที่ศึกษาอันประกอบด้วยตัวแปรแฝงภายนอกจำนวน 1 ตัวแปร ตัวแปรแฝงภายในจำนวน 3 ตัวแปร ดังนี้

3.1 ตัวแปรเหตุ จำแนกเป็น 2 ลักษณะ คือ

3.1.1 ตัวแปรแฝงภายนอก ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และสุขภาพองค์การ

3.1.2 ตัวแปรแฝงภายใน ได้แก่ พฤติกรรมการสอนของครู

3.2 ตัวแปรผล ได้แก่ คุณภาพผู้เรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจและความหมายที่ตรงกันในการวิจัยเรื่องอิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสุขภาพองค์การที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยจึงขอกำหนดความหมายและขอบเขตของศัพท์ต่าง ๆ ไว้ดังนี้

1. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา หมายถึง ข้าราชการกรุงเทพมหานครที่ทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนในสถานศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

2. ผู้เรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

3. คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียน เนื่องมาจากหน่วยงานและบุคคลทุกระดับ ทั้งจากส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ผู้เรียนมีความรู้ทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตที่ดี และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ผู้เรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสุขในการทำงาน และเป็นนวัตกรรม ที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและมีความสามารถในการพัฒนาสิ่งใหม่ๆ เพื่อพร้อมรับการแข่งขันกับนานาประเทศ ซึ่งคุณภาพผู้เรียนมี 3 องค์ประกอบ ได้แก่

3.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จของผู้เรียนจากกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งรวมถึงความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ สามารถวัดได้จากคะแนนทดสอบและการพัฒนาทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย

3.2 ความคิดสร้างสรรค์ และเป็นนวัตกรรม หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนในการคิดนอกกรอบและสร้างแนวคิดใหม่ ๆ ที่มีคุณค่า รวมถึงการพัฒนาและนำเสนอแนวทางหรือผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ โดยใช้ทักษะเชิงวิพากษ์ในการวิเคราะห์และแก้ปัญหา รวมถึงการประยุกต์ใช้ความรู้ในบริบทใหม่

3.3 การคิดขั้นสูง หมายถึง การที่ผู้เรียนใช้ทักษะในการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลอย่างลึกซึ้ง ซึ่งรวมถึงการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การสังเคราะห์ข้อมูล และการนำแนวคิดไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ การคิดขั้นสูงช่วยในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลและการสร้างโอกาสใหม่ ๆ ในการพัฒนา

4. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในการปฏิบัติและบริหารจัดการภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ ทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ซึ่งมี 3 องค์ประกอบ ดังนี้

4.1 การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครูและบุคลากร โดยมุ่งเน้นการเข้ารับการฝึกอบรม สัมมนาตามวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและสอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน

4.2 การนิเทศและการประเมินผลการเรียนการสอน คือ พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในการให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษา การสังเกตการสอนตามสภาพที่เป็นจริง การบันทึกการนิเทศ และให้คณะครูผลัดเปลี่ยนนิเทศการสอนของครูด้วยกัน

4.3 การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในการเชื่อมโยงและทำงานร่วมกับครูและบุคลากร เพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างสร้างสรรค์ โดยใช้วิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และมีการสื่อสารที่มีเหตุผลเพื่อสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตร รวมถึงขับเคลื่อนการใช้หลักสูตรในสถานศึกษา

5. พฤติกรรมการสอนของครู หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกของครูที่เป็น การถ่ายทอด ความรู้ ทักษะ และเจตคติต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นผู้เรียนให้มีสนใจในการเรียน รวมถึง การคิดค้นหาความรู้ใหม่ ๆ มา ถ่ายทอดให้กับนักเรียน ซึ่งมี 3 องค์ประกอบ ดังนี้

5.1 การเตรียมการสอน หมายถึง การแสดงออกของครูในการวางแผนและเตรียมความพร้อมก่อนการสอน รวมถึงการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียน การสอน และการเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีที่สุด แม้ว่าแผนการจะดี แต่ต้องพร้อมปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ เพื่อผลสัมฤทธิ์ที่สูงสุดในระยะยาว

5.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การแสดงออกของครูในการสร้างและจัดกิจกรรมที่เหมาะสมเพื่อช่วยนักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ โดยคำนึงถึงการประเมินผลหลักสูตร และความต้องการของนักเรียนในช่วงนั้น นอกจากนี้ยังรวมถึงการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี การกระตุ้นความสนใจ และการจัดเตรียมทรัพยากรและกลไกสนับสนุนที่จำเป็น เพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

5.3 การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การแสดงออกของครูในเก็บข้อมูลและหลักฐานเพื่อแสดงพัฒนาการและความสำเร็จทางการเรียนของนักเรียนอย่างเป็นระบบ โดยใช้การประเมินที่หลากหลายเพื่อช่วยส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ นอกจากนี้ยังรวมถึง การทำความเข้าใจคุณลักษณะและความสามารถของนักเรียนจากการตอบคำถามด้วย

5.4 ความสามารถทางเทคโนโลยี หมายถึง การแสดงออกของครูในการใช้และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเข้าถึงความรู้และปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน โดยเฉพาะในด้านการเลือก และใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงทางความรู้ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

6. สุขภาพองค์การ หมายถึง สภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาในการตอบสนองต่อระบบสังคม โดยมุ่งเน้นการปรับตัว การบรรลุเป้าหมาย และการรักษาระเบียบแบบแผน ซึ่งช่วยให้

องค์การมีความพร้อมในการอยู่รอดท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม รวมถึงสามารถพัฒนาและปรับปรุงองค์การอย่างต่อเนื่องเพื่อก้าวหน้าในระยะยาว ซึ่งมี 3 องค์ประกอบ ดังนี้

6.1 การสนับสนุนทรัพยากร หมายถึง สภาพขององค์การในการจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคลากรและนักเรียน เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมถึงติดตามและสนับสนุนการทำงานของครู

6.2 การอยู่ร่วมกันของครู หมายถึง สภาพขององค์การในเรื่องของความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นและความสามัคคีในกลุ่มสมาชิก โดยมีความยึดเหนี่ยวและความรักใคร่ที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมกันในงาน การยอมรับและไว้วางใจซึ่งกันและกันมีความสำคัญต่อการทำงานร่วมกันและการแก้ไขปัญหาในองค์กร

6.3 การสร้างขวัญกำลังใจ หมายถึง สภาพขององค์การในเรื่องการส่งเสริมความรู้สึกพอใจ ความภาคภูมิใจ และความไว้วางใจในบุคลากรต่อองค์การ โดยมีเป้าหมายให้บุคลากรมีความสุข กระตือรือร้น และผูกพันกับงาน ซึ่งจะส่งผลดีต่อประสิทธิภาพในการทำงานและความสำเร็จขององค์การ

6.4 ความเข้มแข็งขององค์การ หมายถึง สภาพขององค์การในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม โดยไม่ถูกครอบงำจากผลประโยชน์ที่ไม่เหมาะสม สถาบันต้องมีความซื่อสัตย์ โปร่งใส และรับผิดชอบ พร้อมทั้งรักษาความเชื่อมั่นจากทั้งภายในและภายนอกองค์กร และมีการป้องกันการทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมจากเอกสาร งานวิจัยและบทความทางวิชาการเกี่ยวกับอิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสุขภาพขององค์การที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร หลักการ แนวคิด และทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. คุณภาพผู้เรียน

คุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยอาศัยแนวคิดของ สำนักทดสอบทางการศึกษา (2561) ให้ความหมาย คุณภาพผู้เรียน หมายถึง

ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ประกอบด้วย ความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิดคำนวณ การคิดประเภทต่าง ๆ การสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร การมีความรู้ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกัน บนความแตกต่าง และหลากหลาย รวมทั้งสุขภาพทางร่างกายและจิตสังคม และ วิสูตร เดชเมือง (2565) ให้ความหมาย คุณภาพผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะที่มีในตัวผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนเป็นผลมาจากความพร้อมและคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนของสถาบัน และคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนของครู ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียน เนื่องจากหน่วยงานและบุคคลทุกระดับ ทั้งจากส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตที่ดี และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ผู้เรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสุขในการทำงาน และเป็นนวัตกรรม ที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและมีความสามารถในการพัฒนาสิ่งใหม่ๆ เพื่อพร้อมรับการแข่งขันกับนานาชาติประเทศ

2. องค์ประกอบของคุณภาพผู้เรียน

องค์ประกอบของคุณภาพผู้เรียน จากการสังเคราะห์แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยคัดเลือกองค์ประกอบของคุณภาพผู้เรียนที่มีความถี่ 5 ขึ้นไป จึงเลือกองค์ประกอบของคุณภาพผู้เรียนที่จะดำเนินการศึกษาไว้ 3 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) ความคิดสร้างสรรค์ และเป็นนวัตกรรม และ 3) การคิดขั้นสูง

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียน

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียน ผู้วิจัยศึกษาจากงานแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2554) ได้เสนอแนวคิดว่าการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ดังนี้ 1. การเตรียมการสอน 2. การสอน ครูควรสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และ 3. ข้อควรคำนึงในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนงานวิจัยของ อรัญญา ชนะเพีย (2558) ศึกษา รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน คือ สุขภาพองค์การ พฤติกรรมการสอนของครู และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยสุขภาพองค์การส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนผ่านพฤติกรรมการสอนของครู ในขณะที่ ธนัช มหาสินทรัพย์ และ ชัยณรงค์ สุวรรณสาร (2560) ศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดลำปาง ทั้งนี้เมื่อผู้วิจัยศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำผู้บริหาร สภาพแวดล้อม คุณภาพการสอน มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของปรมาภรณ์ อ่อนนุ่ม (2560) และ พงษ์ศักดิ์ ศิริโอภา , พงษ์นิย มั่งคั่ง และ อังคณา กุลนาคดล (2564) ที่พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านครูผู้สอน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพผู้เรียน ในขณะที่งานวิจัยของ พงศกร โมงขุนทด (2560) ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 พบว่า ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน นอกจากนี้ กรรภัทร์ จัยยิม และคณะ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่าคุณภาพผู้เรียนได้รับอิทธิพลโดยตรงจากความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการ และการจัดการที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง สอดคล้องกับ ชัยมงคล บุญชัย (2564) ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลกระทบต่อคุณภาพนักศึกษาในยุคไทยแลนด์ 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพนักศึกษาในยุคไทยแลนด์ 4.0 ส่วนวิสูตร เดชเมือง (2565) ศึกษา ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครูและปัจจัยลักษณะผู้เรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ พบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร คือ การจัดการด้านการเรียนการสอน การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษา การกำหนดภารกิจของโรงเรียน ปัจจัยด้านครู คือ กลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้ บุคลิกภาพ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน นอกจากนี้รัชย์ วงษ์ใหญ่ (2561) ได้ทำงานวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนที่สำคัญคือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารตลอดจนคุณลักษณะ และความสามารถของครู นอกจากนั้นผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎีของพระสมุห์นริศ นรินโท (2555) , สิริพร เฉลิมชุตติเดช และ ศันสนีย์ จะสุวรรณ (2565) , ประวิดา มีเปี่ยมสมบุญ , ธร สุนทรายุทธ และสมุทรา ชำนาญ (2556) , เศรษฐวัชร มัชปาโต (2557) , ศิริรัตน์ แยมอ่อน (2559) , ไพรินทร์ ขุนศรี (2559) , กมลนัฏ นะราวส์ , วิชัย วงษ์ใหญ่ , ศรดา ชัยสุวรรณ และสงวนพงศ์ ชวนชม (2560) , กันตพัฒน์ มณฑา (2561) , สุพล พรเพ็ญ และวรกาญจน์ สุขสดเขียว (2562) , นเรศ ปุบุตรชา (2561) , ปุณณนุช เมืองแดง (2565) , ธนกร วชิระนิธิกุล (2566) และ จิตติโชติ แจ่มแจ้ง,

นวรรตน์ ประทุมตา และ อภิชาติ เสนะนันท์ (2567) จากการสังเคราะห์แนวคิดและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียน ผู้วิจัยคัดเลือกปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนที่มีความถี่ 4 ขึ้นไป จึงเลือกปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนที่จะดำเนินการศึกษาไว้ 3 ปัจจัย ดังนี้ คือ 1. พฤติกรรมการสอนของครู 2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และ 3. สุขภาพองค์การ

4. อิทธิพลภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

ผู้วิจัยศึกษาจากงานแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของ กรภัทร์ จัยยิ้ม และคณะ (2564) ศึกษา ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อระดับคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยเทคนิคได้รับอิทธิพลทางตรงจากความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการ ทางอ้อมจากการบริหารจัดการโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครูผ่านมาทางความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการ เช่นเดียวกับ ชัยมงคล บุญชัย และจารุวรรณ เขียวน้ำชุม (2564) ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สอดคล้องกับ กิตติศักดิ์ แวงดา , ชาญวิทย์ หาญรินทร์ และ ไพฑูรย์ พวงยอด (2556) ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคชีวิตวิถีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพผู้เรียนในระดับสูง ส่วน ปภาวรินทร์ สมจิต (2563) ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา มีความสอดคล้องกับ สุธีรา บุญส่ง และชัตติยา ด้วงสำราญ (2567) ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

5. อิทธิพลพฤติกรรมการสอนของครูส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

ผู้วิจัยศึกษาจากงานแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของ สำนักทดสอบทางการศึกษา (2554) ได้ให้ทัศนะว่า ปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่ต้องการได้ คือ

ครู ซึ่งมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง 2 ส่วน ได้แก่ คุณภาพของตัวครู และคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผลของครู เช่นเดียวกับอรัญญา ชนะเพีย (2558) ศึกษา รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า พฤติกรรมการสอนของครู มีอิทธิพลทางตรงในทางบวกต่อคุณภาพผู้เรียน ส่วนธนัช มหาสินทรัพย์ และชัยณรงค์ สุวรรณสาร (2560) ศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กจังหวัดลำปาง พบว่า ปัจจัยด้านคุณภาพการสอน วัดจากตัวแปรสังเกตได้ คือพฤติกรรมการสอนของครู มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อคุณภาพผู้เรียน สอดคล้องกับ ทิพวรรณ มีบุญ และคณะ (2560) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: การวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า พฤติกรรมการสอนของครูส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

6. อิทธิพลสุขภาพองค์การที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

ผู้วิจัยศึกษาจากงานแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของกริพัฒน์ บุญมา (2554) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพองค์การกับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า สุขภาพองค์การมีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียน ขณะที่ Roberto Zamora and Rosalinda Hernandez (2016) ศึกษา ผลกระทบของสุขภาพองค์กรต่อความสำเร็จของนักเรียนในเขตที่มีความต้องการสูง พบว่า ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างสุขภาพองค์กรกับความสำเร็จของนักเรียน และ Vidyanand Khandagale and Shefali Pandya (2013) ศึกษา สุขภาพองค์การของโรงเรียนและประเภทโรงเรียน: ผลกระทบต่อความสำเร็จทางวิชาการของนักเรียน พบว่า สุขภาพองค์การส่งผลต่อความสำเร็จทางวิชาการของนักเรียน

7. อิทธิพลภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนผ่านพฤติกรรมการสอนของครู

ผู้วิจัยศึกษาจากงานแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของ Janet C. Quint Theresa M. Akey Shelley Rappaport Cynthia J. Willner (2007) ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา การสอนของครู และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน: หลักฐานเชิงชี้แนะจากสามเขตการศึกษาในเมือง พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ผ่านการสอนของครู

ซึ่งนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพการสอนและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ในขณะที่ วิษณุ ทรัพย์สมบัติ, ศิวกร รัตติโชติ และ ลาวัลย์ พิษณุวรรณ (2566) ศึกษาการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561 –2563 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีอิทธิพลทางอ้อมผ่านปัจจัยด้านสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับ กรรภัทร์ จุ้ยยิ้ม และคณะ (2564) ศึกษา ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อระดับคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยเทคนิคได้รับอิทธิพลทางตรงจากความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการ ทางอ้อมจากการบริหารจัดการโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครูผ่านมาทางความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการ

8. อิทธิพลสุขภาพองค์การส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนผ่านพฤติกรรมการสอนของครู

ผู้วิจัยศึกษาจากงานแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของ อรัญญา ชนะเพีย (2558) ศึกษา รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า สุขภาพองค์การมีอิทธิพลทางอ้อมต่อคุณภาพผู้เรียนในทิศทางบวกโดยมีอิทธิพลส่งผ่านพฤติกรรมการสอนของครู

9. องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จากการสังเคราะห์แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยคัดเลือกองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความถี่ 7 ขึ้นไป จึงเลือกองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะดำเนินการศึกษาไว้ 3 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู 2) การนิเทศและการประเมินผลการเรียนการสอน และ 3) การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร

10. องค์ประกอบของพฤติกรรมการสอนของครู

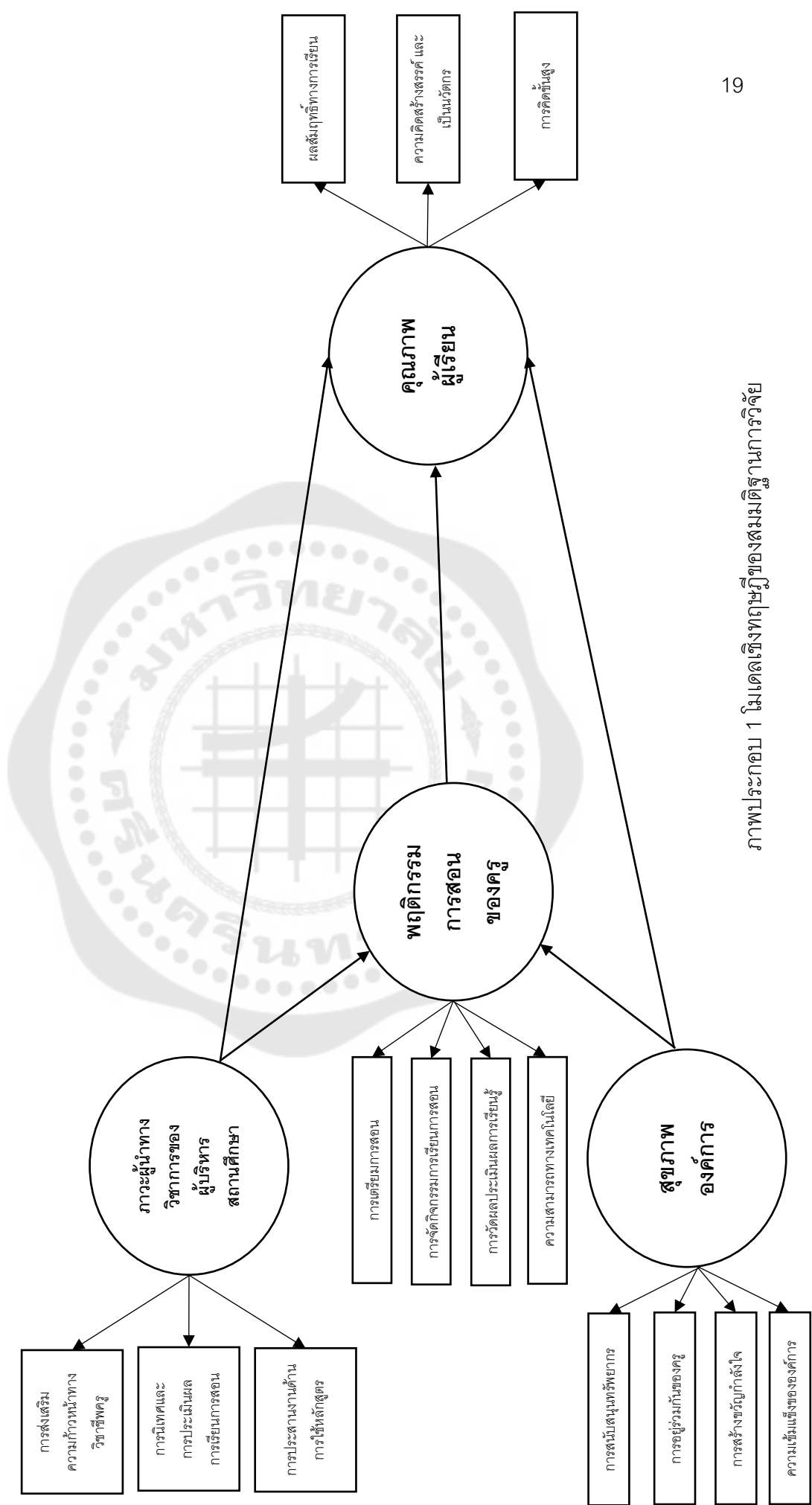
องค์ประกอบของพฤติกรรมการสอนของครู จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการ ข้างต้น ผู้วิจัยบูรณาการแนวคิดของ Chris Kyriacou (1993) และอรัญญา ชนะเพีย (2558) สามารถสรุปองค์ประกอบของพฤติกรรมการสอนของครูได้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การเตรียมการสอน

2) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ และ 4) ความสามารถทางเทคโนโลยี

11. องค์ประกอบของสุขภาพองค์การ

องค์ประกอบของสุขภาพองค์การ จากการสังเคราะห์แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยคัดเลือกองค์ประกอบของสุขภาพองค์การที่มีความถี่ 6 ขึ้นไป จึงเลือกองค์ประกอบของสุขภาพองค์การที่จะดำเนินการศึกษาไว้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การสนับสนุนทรัพยากร 2) การอยู่ร่วมกันของครู 3) การสร้างขวัญกำลังใจ และ 4) ความเข้มแข็งขององค์การ

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถเขียนเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย เรื่อง ศักยภาพของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสุขภาพองค์การที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จะได้ดังภาพประกอบ 1

สมมติฐานของการวิจัย

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสุขภาพองค์การ มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษครั้งนี้มุ่งศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสภาพองค์การ ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของ โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร มีรายละเอียดดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษากรุงเทพมหานคร
 - 1.1 ระบบการบริหารการศึกษากรุงเทพมหานคร
 - 1.2 บทบาทหน้าที่ด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานคร
 - 1.3 วิสัยทัศน์ด้านการศึกษา
 - 1.4 สารสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาระดับพื้นฐานกรุงเทพมหานครฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2564 - 2569)
2. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน
 - 2.1 ความหมายของคุณภาพ
 - 2.2 ความหมายของคุณภาพผู้เรียน
 - 2.3 ความสำคัญของคุณภาพผู้เรียน
 - 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน
 - 2.5 องค์ประกอบของคุณภาพผู้เรียน
 - 2.6 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียน
3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียน
 - 3.1 อิทธิพลภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน
 - 3.2 อิทธิพลพฤติกรรมการสอนของครูส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน
 - 3.3 อิทธิพลสภาพองค์การที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน
 - 3.4 อิทธิพลผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนผ่านพฤติกรรมการสอนของครู
 - 3.5 อิทธิพลสภาพองค์การส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนผ่านพฤติกรรมการสอนของครู
4. แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 4.1 ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 4.2 องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

5. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครู

5.1 ความหมายของพฤติกรรมการสอนของครู

5.2 องค์ประกอบของพฤติกรรมการสอนของครู ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

6. แนวคิดเกี่ยวกับสุขภาพองค์การ

6.1 ความหมายของสุขภาพองค์การ

6.2 องค์ประกอบของสุขภาพองค์การ

7. การวิเคราะห์ด้วยโมเดลลิשראל

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

8.1 งานวิจัยในประเทศ

8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษากรุงเทพมหานคร

ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร กำหนดให้ กรุงเทพมหานครเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ มีการกำหนดระเบียบ ข้อบังคับและนโยบายในการบริหารราชการครอบคลุมภารกิจด้านการปกครองและการพัฒนาในมิติต่าง ๆ โดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมาจากการเลือกตั้งและเป็นผู้กำหนดนโยบายสำหรับการบริหารงานการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ถือเป็นภารกิจสำคัญเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและเยาวชนในพื้นที่กรุงเทพ เพื่อรองรับการพัฒนาและความเปลี่ยนแปลงของสังคมและประเทศชาติ ซึ่งพันธกิจและนโยบายหลักของกรุงเทพมหานครตลอดมาให้ความสำคัญและตระหนักถึงความจำเป็นของการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาให้เยาวชนในพื้นที่กรุงเทพมหานครเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ ทั้งองค์ความรู้ มีคุณธรรม และมีทักษะในการดำรงชีวิต

1.1 ระบบการบริหารการศึกษากรุงเทพมหานคร

บทบาทหนึ่งของกรุงเทพมหานครที่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือการจัดการศึกษา ให้กับเยาวชนในท้องถิ่น โดยระบบบริหารการศึกษากรุงเทพมหานครมีสายการบังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการศึกษาดังนี้

1. สำนักการศึกษา เป็นหน่วยงานที่มีฐานะเทียบเท่ากรม มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านการศึกษา โดยมีส่วนราชการประกอบด้วย หน่วยศึกษานิเทศก์ กองการเจ้าหน้าที่ กองคลัง สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา กองเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้

2. กลุ่มเขต (โซน) เป็นการรวมเขตที่มีสภาพท้องถิ่น สภาพการเจริญเติบโตทาง ด้านเศรษฐกิจจัดเป็นกลุ่มเขต และมีโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 6 กลุ่มเขต ได้แก่ กลุ่ม กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพใต้ กลุ่มกรุงเทพเหนือ กลุ่มกรุงเทพตะวันออก กลุ่มกรุงธนเหนือ กลุ่มกรุงธนใต้

3. สำนักงานเขตทั้งหมด 50 เขต สำนักงานเขตโดยฝ่ายการศึกษามีหน้าที่ รับผิดชอบเกี่ยวกับงานสารบรรณและธุรการทั่วไป การเงินและพัสดุ งานกิจการนักเรียน การบริหารบุคคล

4. โรงเรียน เป็นหน่วยปฏิบัติการในการจัดการเรียนการสอนในระดับการศึกษา ปฐมวัย และขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพตามที่พึงประสงค์ ซึ่งขณะนี้ มีจำนวนทั้งหมด 437 โรงเรียน

ตาราง 1 แสดงจำนวนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับชั้นที่เปิดสอนจำนวนทั้งสิ้น 437 โรงเรียน

ระดับชั้นที่เปิดสอน	จำนวน
อนุบาลศึกษา และประถมศึกษา	327
ประถมศึกษา	1
ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น	1
อนุบาลศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น	98
อนุบาลศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย	4
มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย	6
รวม	437

ตาราง 2 ผลการประเมินผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างปีการศึกษา 2561-2565 ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

วิชา	ปีการศึกษา									
	2561		2562		2563		2564		2565	
	ระดับ กทม.	ระดับ ประเทศ	ระดับ กทม.	ระดับ ประเทศ	ระดับ กทม.	ระดับ ประเทศ	ระดับ กทม.	ระดับ ประเทศ	ระดับ กทม.	ระดับ ประเทศ
ภาษาไทย	52.37	54.42	53.03	55.14	52.79	54.29	51.02	51.19	56.69	52.95
คณิตศาสตร์	26.45	30.04	22.79	26.73	21.76	25.46	21.47	24.47	22.40	24.39
วิทยาศาสตร์	33.54	36.10	28.74	30.07	27.99	29.89	30.28	31.45	32.75	33.32
ภาษาอังกฤษ	26.76	29.45	30.15	33.25	31.82	34.38	29.59	31.11	30.85	32.05

ตาราง 3 ผลการประเมินผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างปีการศึกษา 2561 - 2565 ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

วิชา	ปีการศึกษา									
	2561		2562		2563		2564		2565	
	ระดับ กทม.	ระดับ ประเทศ	ระดับ กทม.	ระดับ ประเทศ	ระดับ กทม.	ระดับ ประเทศ	ระดับ กทม.	ระดับ ประเทศ	ระดับ กทม.	ระดับ ประเทศ
ภาษาไทย	43.61	47.31	38.66	42.21	40.78	44.36	47.04	46.40	42.80	44.09
คณิตศาสตร์	24.16	30.72	20.96	25.41	21.44	26.04	19.94	21.28	20.89	21.61
วิทยาศาสตร์	27.28	30.51	26.28	29.20	29.52	32.68	28.47	28.65	27.11	28.08
ภาษาอังกฤษ	27.65	31.41	26.35	29.20	26.76	29.94	26.11	25.56	23.37	23.44
สังคมศึกษา	32.74	35.16	33.42	35.70	33.44	35.93	36.51	36.87	33.10	33.00

1.2 บทบาทหน้าที่ด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

บทบาทหน้าที่ของกรุงเทพมหานครในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา คือ การจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดนโยบาย ดูแลมาตรฐาน กำกับ ติดตามดูแล สนับสนุนทรัพยากร ซึ่งกรุงเทพมหานครได้ดำเนินการจัดการศึกษาหลายระดับและหลายรูปแบบ ดังนี้

1. การจัดในรูปศูนย์เลี้ยงดูเด็กหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักพัฒนาชุมชน ซึ่งดำเนินงานในลักษณะของการให้ความสนับสนุนชุมชนที่เปิดดำเนินการและสำนักอนามัย ซึ่งเปิดสถานเลี้ยงเด็กกลางวัน และให้การสนับสนุนบ้านเลี้ยงเด็ก

2. การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย และการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับประถมศึกษาระดับมัธยมศึกษา อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักการศึกษาและสำนักงานเขต

3. การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยแพทยศาสตร์และวิทยาลัยการอาชีวศึกษา อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักการแพทย์

4. การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ได้แก่ การฝึกอบรมอาชีวพระยะสั้นในโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร และจัดให้แก่กลุ่มสนใจตามความเหมาะสม ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักพัฒนาชุมชนหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานของกรุงเทพมหานคร มีดังนี้ สำนักการศึกษา โดยนำนโยบายด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานครทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปให้สำนักงานเขตและโรงเรียนดำเนินการบริหารงานในหน่วยงาน สำนักงานเขต รับผิดชอบการปฏิบัติราชการภายในเขต นำนโยบายของกรุงเทพมหานคร มาปฏิบัติให้เกิดผลโดยตรงต่อประชาชน บทบาทหน้าที่ของโรงเรียน มีดังนี้

1. กำหนดวิสัยทัศน์ กลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปี
2. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
3. จัดการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
4. บริหารงานตามที่ได้รับมอบหมายด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป
5. สร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
6. จัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา
7. ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.3 วิสัยทัศน์ด้านการศึกษา

โครงสร้างการบริหารการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของกรุงเทพมหานคร มีการบริหารงานอย่างเป็นระบบ โดยมีสำนักการศึกษาเป็นผู้ประสานงานและพัฒนาโรงเรียน ในสังกัดกรุงเทพมหานครทั้ง 437 โรงเรียน ผ่านการบังคับบัญชาของสำนักงานเขต โดยกำหนด วิสัยทัศน์ด้านการศึกษา ดังนี้ “กรุงเทพฯ ของเรา เยาวชนและคนทุกวัยมีความรู้คู่คุณธรรม”

1.4 สาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานครฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2564 - 2569)

วิสัยทัศน์

จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาสู่อัตลักษณ์ผู้เรียนแห่งมหานครที่พร้อมด้วยคุณธรรม

อัตลักษณ์ผู้เรียนแห่งมหานคร

รู้หน้าที่ มีจิตสาธารณะ รักสิ่งแวดล้อม เป็นนวัตกรรมที่พร้อมรับทุกการเปลี่ยนแปลง

พันธกิจ

1. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ
2. ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีอัตลักษณ์แห่งมหานคร
3. เสริมสร้างประสิทธิภาพจัดการศึกษาตอบสนองความต้องการของผู้เรียนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง

4. ส่งเสริม และพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการดิจิทัลเพื่อการศึกษา

5. เสริมสร้าง และพัฒนาทุนมนุษย์และบริหารจัดการสู่องค์กรสมรรถนะสูง

ประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาผู้เรียนตามอัตลักษณ์แห่งมหานคร

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ยกระดับประสิทธิภาพจัดการศึกษาตอบสนองความต้องการของผู้เรียนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาประสิทธิภาพการจัดการดิจิทัลเพื่อการศึกษา

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาทุนมนุษย์และบริหารจัดการสู่องค์กรสมรรถนะสูง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ยกระดับคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ

มีเป้าประสงค์ทั้งหมด 4 ประการ ดังนี้

1. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น
2. มีการประกันคุณภาพที่ได้มาตรฐานและเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง
3. หลักสูตรมีมาตรฐานมุ่งพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน
4. ผู้เรียนมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายมุ่งสู่ศตวรรษที่ 21

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาผู้เรียนให้มีอัตลักษณ์แห่งมหานคร

มีเป้าประสงค์ทั้งหมด 4 ประการ ดังนี้

1. ผู้เรียนมีทักษะในการสร้างสรรค์นวัตกรรม
2. ผู้เรียนมีสมรรถนะด้านภาษาเพื่อการสื่อสารในมหานคร
3. ผู้เรียนมีทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
4. ผู้เรียนมีทักษะดำรงชีวิตเป็นพลเมืองดีมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ยกประสิทธิภาพการจัดการศึกษาตอบสนอง

ความต้องการของผู้เรียนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง

มีเป้าประสงค์ทั้งหมด 4 ประการ ดังนี้

1. โรงเรียนมีการจัดการศึกษาพิเศษอย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุมตามความต้องการของผู้เรียน
2. โรงเรียนมีการจัดการศึกษาตามความถนัดและความต้องการของนักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ
3. โรงเรียนมีการจัดการศึกษาตามความถนัดและความต้องการของนักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ
4. โรงเรียนมีการจัดการศึกษาตามความถนัดและความต้องการของนักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาประสิทธิภาพการจัดการดิจิทัลเพื่อ

การศึกษา

มีเป้าประสงค์ทั้งหมด 2 ประการ ดังนี้

1. โครงสร้างพื้นฐานและความปลอดภัยทางไซเบอร์มีสมรรถนะสูง
2. มีแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการบริหารและการบริการด้านการศึกษา

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาทุนมนุษย์และบริหารจัดการองค์กร สมรรถนะสูง

มีเป้าประสงค์ทั้งหมด 4 ประการ ดังนี้

1. ทุนมนุษย์ได้รับการพัฒนาให้มีความเป็นมืออาชีพในการปฏิบัติงาน
2. ทุนมนุษย์มีคุณภาพชีวิตและมีความสุขในการปฏิบัติงาน
3. มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้รับการพัฒนาเพื่อการบริหารจัดการองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. มีการบริหารจัดการองค์กรเปลี่ยนแปลงไปสู่มาตรฐานองค์กรสมรรถนะสูง

2. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน

2.1 ความหมายของคุณภาพ

Baumgart (1987) กล่าวถึงคุณภาพ (quality) หมายถึง แบบของความเป็นเลิศ สิ่งที่เหนือกว่าหรือดีกว่าปกติธรรมดา การกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาต้องให้ครอบคลุมทั้งที่เป็นปัจจัยตัวบ่งชี้กระบวนการ และผลผลิต

Katz and Green (1992) กล่าวว่า คุณภาพ หมายถึง ความเป็นเลิศหรือระดับ ความเป็นเลิศเป็นลักษณะพิเศษสูง เป็นที่ยอมรับในเชิงสากล มีลักษณะความดีเป็นที่ต้องการ น่าปรารถนา น่าพอใจ

Cryer (1993) ให้ความหมายว่า คุณภาพ หมายถึง ผลรวมของคุณลักษณะ และคุณสมบัติของผลผลิต ได้แก่ บัณฑิต ผลงานวิจัยและการบริการวิชาการที่สนองตอบความต้องการ ในระดับที่น่าพอใจและหลากหลายตามที่กำหนดไว้

Verma and Boyer (2009) กล่าวว่า คุณภาพ หมายถึง ความสามารถของสินค้าและบริการที่สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างต่อเนื่องหรือสามารถตอบสนองเกินความคาดหวังของลูกค้า

วิฑูรย์ สิมะโชติ (2550) ให้ความหมายของคุณภาพ (ในระดับสากล) ว่า คุณสมบัติโดยรวมของสิ่งใดสิ่งหนึ่งอาจเป็นสินค้าหรือบริการ ตลอดจนองค์กรใด ๆ ที่แสดงถึงความสามารถในการตอบสนองเป้าหมายหรือจุดประสงค์

ราชบัณฑิตยสถาน (2546) ได้ให้ความหมายของคำว่าคุณภาพไว้ 2 ความหมาย คือ ลักษณะความดี (ลักษณะที่เป็นไปในทางที่ต้องการ น่าปรารถนา น่าพอใจ) และลักษณะประจำบุคคล หรือสิ่งของการเรียนรู้ของผู้เรียน ผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจะต้องสะท้อนถึงความรู้ทักษะ และทัศนคติที่เชื่อมโยงกับเป้าหมายในการศึกษาของชาติและการมีส่วนร่วมของสังคม

จากการศึกษาความหมายของคุณภาพสามารถสรุปได้ว่า คุณภาพ หมายถึง คุณลักษณะหรือคุณสมบัติโดยรวมของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่แสดงถึงคุณลักษณะที่สอดคล้องหรือตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

2.2 ความหมายของคุณภาพผู้เรียน

ณิญรัตน์ ทัทขวา (2557) ให้ความหมาย คุณภาพผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะของผู้เรียนที่มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และมีสมรรถนะที่สำคัญตามหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งเป็นผลมาจากการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพตามมาตรฐานการศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียนที่กำหนดไว้

นิตยา เงินประเสริฐศรี (2557) กล่าวว่า คุณภาพ หมายถึง สิ่งที่ดีกว่า (superiority) สิ่งที่ดีเลิศ (Excellence) การผลิตหรือให้บริการที่ไม่มีข้อบกพร่อง

อุดมสิน คันธภูมิ (2558) ให้ความหมาย คุณภาพผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิสิทธิ์ศักดิ์ ชัยเกิด (2559) ให้ความหมาย คุณภาพผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2560) กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของสาระการเรียนรู้ มีสมรรถนะที่สำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร

พิษณุ ผิวทอง (2561) ได้ให้ความหมายของคุณภาพผู้เรียนไว้ว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งแสดงออกถึงความมีคุณธรรมจริยธรรม มีความกระตือรือร้น และมีความสามารถในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สามารถทำงาน

ร่วมกับผู้อื่นได้ดี มีความคิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ได้ มีสุนทรียภาพ รวมไปถึงการมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี

สุทธิ แซ่ชิน (2561) กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนที่คุณลักษณะมีวินัย มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความกตัญญูกตเวที มีเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละเพื่อส่วนรวม ประหยัด และมีความภูมิใจในความเป็นไทย เป็นต้น สามารถกระทำได้ในห้องเรียนและนอกห้องเรียน รวมไปถึงมีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและมีสมรรถภาพทางกาย ตามเกณฑ์ หลีกเลียงสภาวะที่เสี่ยง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม ให้เกียรติผู้อื่น และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น อยู่ร่วมกันในสังคมเป็นสิ่งที่มีส่วนร่วม ยอมรับ และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุขท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงในสังคม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) ให้ความหมายของคุณภาพผู้เรียนว่า หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ประกอบด้วย ความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิดคำนวณ การคิดประเภทต่าง ๆ การสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร การมีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย รวมทั้งสภาวะทางร่างกายและจิตสังคม

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2561) ให้ความหมาย คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ประกอบด้วย ความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิดคำนวณ การคิดประเภทต่าง ๆ การสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร การมีความรู้ ทักษะ พื้นฐานและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่าง และหลากหลาย รวมทั้งสภาวะทางร่างกายและจิตสังคม

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) ให้ความหมาย คุณภาพผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะของผู้เรียนที่มีคุณลักษณะเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความรู้ และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2562) ให้ความหมาย คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผลลัพธ์ที่ผู้เรียนมีความสุข มีทักษะการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด มีทักษะการเรียนรู้

ในศตวรรษที่ 21 มีทักษะการคิดขั้นสูง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีทักษะชีวิตและการทำงาน มีสุขนิสัย และสุขภาพ ที่พึงประสงค์และมีความสามารถในการแข่งขันนานาชาติ

บุญนุษ เมืองแดง (2565) ให้ความหมาย คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียน ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่เป็นค่านิยมที่ดี ตามที่สถานศึกษากำหนด จากเกณฑ์การประเมินของกระทรวงศึกษาธิการด้านคุณภาพผู้เรียน ได้แบ่งย่อย ออกเป็น 2 ด้าน คือ

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน โดยใช้ในการตรวจสอบเอกสาร สังเกตพฤติกรรม และสัมภาษณ์เกี่ยวกับความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การสร้างนวัตกรรมของผู้เรียน การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา ความรู้ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โดยใช้ในการตรวจสอบเอกสาร สังเกตพฤติกรรม และสัมภาษณ์เกี่ยวกับคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด มีความภูมิใจในท้องถิ่น และความเป็นไทย ยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย ผู้เรียนมีการรักษาสุขภาพ กาย สุขภาพจิต อารมณ์และสังคม และแสดงออกอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย

กิริติ ฉิมพูน, สุพัฒน์นา หอมบุปผา และสารท ทรัพย์รวงทอง (2565) ให้ความหมาย คุณภาพผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ซึ่งกำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข มีความรู้ ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ต้องการให้เกิดขึ้นเมื่อเรียนจบหลักสูตร

สุวรรณี พุ่มแหวน และคณะ (2562) ได้ให้ความหมายของคุณภาพผู้เรียนไว้ว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง การที่ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนดมีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย ยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลายและสุขภาพะทางร่างกายและจิตสังคม

อัญรินทร์ แก้วอินธิ (2564) กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามที่สังคมต้องการ ซึ่งเป็นผลมาจากการบริหารจัดการศึกษา การนิเทศ การสอน การจัดการเรียนการสอน

นฤมล ทัดสา (2564) กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง สภาพที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่เป็นผลมาจากการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ครอบคลุมใน 5 ด้าน ได้แก่

ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ด้านทักษะด้านความรู้และการสื่อสาร ด้านสุขภาวะที่ดีของผู้เรียน ด้านทักษะการคิด และ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิรินทร์รัตน์ เสือจอย (2564) กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่หน่วยงานกำหนดขึ้นเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน

สิริสวัสดิ์ ทองก้านเหลือง (2565) กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง พฤติกรรม การเรียนรู้ตามมาตรฐาน ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้หรือจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปหลังจากที่ได้จัดการเรียนรู้ ประเมินได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พัฒนาการเรียนรู้และทักษะการเรียนรู้“3R8C”

วิสูตร เดชเมือง (2565) ให้ความหมาย คุณภาพผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะที่มีในตัวผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะความสามารถ และคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนเป็นผลมาจาก ความพร้อมและคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนของสถาบัน และคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนของครู

จากการให้ความหมายของนักวิชาการข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียน เนื่องจากหน่วยงานและบุคคลทุกระดับ ทั้งจาก ส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะที่จำเป็นต่อการ ดำรงชีวิตที่ดี และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ผู้เรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสุขในการทำงาน และเป็นนวัตกรรม ที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและมีความสามารถในการพัฒนาสิ่งใหม่ๆ เพื่อพร้อมรับการแข่งขันกับนานาประเทศ

2.3 ความสำคัญของคุณภาพผู้เรียน

แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2560 - 2579) เป็นแผนแม่บทระยะยาวภายใต้ บทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่กำหนดให้ “คน” เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา หลักการสำคัญของการจัดการการศึกษา ได้แก่ Education Principles for All, Principles of Education for Equity and Inclusiveness (Inclusive Education), ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (All for Education) นอกจากนี้ยังยึดมั่นใน เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs 2030) ด้วยวิสัยทัศน์ที่ว่าคนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและ การเรียนรู้ที่มีคุณภาพ รู้ว่าชีวิตอยู่อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 โดยมีวัตถุประสงค์ 4 ประการในการจัดการศึกษา คือ 1. พัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษา 2. เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดีด้วย

คุณลักษณะ ทักษะ และความสามารถ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและ ยุทธศาสตร์ชาติ 3. พัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และจริยธรรม รู้จักรักสามัคคีและ ร่วมมือร่วมแรงร่วมใจพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ 4. นำประเทศไทยพ้นกับดักรายได้ปานกลาง และลดความเหลื่อมล้ำภายในประเทศ ให้มีวิสัยทัศน์ และจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

แผนการศึกษาแห่งชาติมีเป้าหมาย คือ ความปรารถนาของผู้เรียน มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกคนด้วยคุณสมบัติและทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (3RS8Cs) ประกอบด้วย ทักษะและคุณลักษณะดังต่อไปนี้ 1) 3Rs: การอ่าน การเขียน และเลขคณิต 2) 8Cs: ทักษะการคิด อย่างมีวิจารณญาณและการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะการแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์ และทักษะด้านนวัตกรรม ทักษะความเข้าใจข้ามวัฒนธรรม ความเข้าใจข้ามวัฒนธรรม ความ ร่วมมือ ทักษะการทำงานเป็นทีมและความเป็นผู้นำ (Collaboration Teamwork and Leadership) ทักษะในการสื่อสารข้อมูลและการรู้เท่าทันสื่อ (Information, Communication and Media Literacy) (Computing and Literacy, ICT, Career Skills and Learning, and Empathy Education, 2017) เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยเน้นที่ ผลประโยชน์สูงสุดของนักเรียน (เลขาธิการสภาการศึกษา , 2552) ซึ่งในการจัดการศึกษาต้องอยู่ บนหลักการที่ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง และถือว่าผู้เรียนสำคัญ ที่สุด คุณภาพการศึกษาเป็นภาพรวมของผลกระทบต่อผู้เรียนจากการเรียนรู้ตามหลักสูตร ทั้งใน ด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะการปฏิบัติ คุณธรรมและจริยธรรมที่ผู้เรียนแต่ละระดับพัฒนาขึ้น (สำนักทดสอบการศึกษา , 2553) และเป็นหลักสูตรแกนกลางของการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่ง พัฒนาผู้เรียนทุกคนที่เป็นพลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ด้วยความสมดุลทางร่างกาย ความรู้ ศีลธรรม และจิตสำนึก สัญชาติไทยและสัญชาติโลก การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมีความรู้ความสามารถในการฟื้นฟูฐานราก รวมทั้งทัศนคติที่ จำเป็นต่อการศึกษาต่อ อาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต เน้นผู้เรียนบนพื้นฐานของชื่อที่ทุกคน สามารถเรียนรู้และพัฒนาได้เต็มศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

กรมการศึกษาและการอบรม (Department of Education & Learning) แห่งรัฐ วิกตอเรียของประเทศออสเตรเลีย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) อธิบาย ความสำคัญของคุณภาพผู้เรียนไว้ว่า การให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ของผู้เรียนและการจัดการ

เรียนการสอนของครูจนทำให้เกิดความสำเร็จในการจัดการศึกษา คือได้ผู้เรียนที่มีคุณภาพและบรรลุตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่กำหนด ซึ่งจะส่งผลให้โรงเรียนเป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพด้วย

นฤมล ทัดสา (2564), อัญรินทร์ แก้วอนิธิ (2564) เสนอแนวคิดความสำคัญของคุณภาพผู้เรียนในแนวทางที่สอดคล้องกัน คือ คุณลักษณะของผู้เรียนที่เป็นคนดี คนเก่ง และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ภายใต้ความเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ไม่สามารถคาดเดาได้ที่อาจเกิดขึ้น

จะเห็นได้ว่า จากแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2579) ที่มุ่งให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย โดยยึด “คน” เป็นศูนย์กลางการพัฒนา มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับ เป้าหมายการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 คือ มุ่งหล่อเลี้ยงผู้เรียนและเพิ่มประโยชน์ของผู้เรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด การศึกษาที่มีคุณภาพเป็นภาพที่ครอบคลุมของผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนและเป็นแกนหลักของการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นมนุษย์สอดคล้องกับหลักสูตร ดังนั้น คุณภาพผู้เรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สะท้อนการบรรลุเป้าหมายและผลของการจัดการศึกษา

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้เสนอแนวคิด คุณภาพของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางปี 2551 หมายถึง การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี ฉลาด มีความสุข และมีศักยภาพในการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพโดยกำหนดให้เป็นจุดหมายปลายทางของนักเรียน เมื่อสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว ดังนี้ 1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงปรารถนาให้ถูกสั่งสอนและกระทำด้วยความภาคภูมิใจตามหลักพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่พวกเขาเคารพ ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2. มีความรู้ความสามารถ ครอบคลุมในการสื่อสาร กระบวนการคิด และใช้เทคโนโลยีและทักษะชีวิตในการแก้ปัญหา 3. มีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่ดี มีนิสัยชอบออกกำลังกาย 4. มีความรักชาติ จิตสำนึกในการเป็นคนไทยและเป็นพลเมืองของโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และ 5. ตระหนักถึงการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม เรามีจิตสำนึกที่จะมุ่งทำประโยชน์ต่อสังคม สร้างสรรค์สิ่งดี ๆ และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในสังคม

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) ได้เสนอแนวคิด การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เป็นกระบวนการพัฒนาผู้เรียนโดยมีเป้าหมายเพื่อปลูกฝังผู้เรียนให้มีคุณสมบัติของมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สติปัญญา และศีลธรรม มีวิธีที่มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556) ได้เสนอแนวคิดการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ครูควรมีบทบาทที่สำคัญ ดังนี้

1. การเตรียมการสอน ครูควรมีการเตรียมการสอน ดังนี้

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนเพื่อจัดกลุ่มผู้เรียนตามความรู้ความสามารถและเพื่อกำหนดเรื่องหรือเนื้อหาสาระในการเรียนรู้

1.2 วิเคราะห์หลักสูตรเพื่อเชื่อมโยงกับผลวิเคราะห์ข้อมูลโดยเฉพาะการกำหนดเรื่องหรือเนื้อหาสาระการเรียนรู้ตลอดจนวัตถุประสงค์สำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นสากล

1.3 เตรียมแหล่งเรียนรู้เตรียมห้องเรียน

1.4 วางแผนการสอนของคุณโดยครอบคลุมองค์ประกอบต่อไปนี้ 1. กำหนดหัวข้อ 2. กำหนดวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน 3. ระบุเนื้อหาของครู 4. ประเมินวัตถุประสงค์ และ 5. สื่อ สื่อการสอน และ เครื่องมือประเมินผล

2. การสอนครูควรคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้

2.1 สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้

2.2 กระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรม

2.3 จัดหรือดูแลให้กิจกรรมดำเนินไปตามแผนและคอยสังเกตบันทึกพฤติกรรมที่ปรากฏของผู้เรียนแต่ละคน หรือแต่ละกลุ่มเพื่อสามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้มีความเหมาะสม

2.4 ให้การเสริมแรงและให้ข้อมูลย้อนกลับ ให้ข้อสังเกต

2.5 การประเมินผลการเรียนเป็นการรวบรวมผลงานและประเมินผลงานของผู้เรียนประเมินผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้

สุรพล พิมพ์สอน (2557) ได้เสนอแนวคิด คุณภาพผู้เรียนเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนทั้ง 3 ด้าน ได้แก่

1. คุณลักษณะด้านความดี คือ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

2. คุณลักษณะด้านความเก่ง คือ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีความคิดสร้างสรรค์และมีวิสัยทัศน์ ผู้เรียนจะได้รับความรู้และทักษะที่จำเป็นในหลักสูตรของเรา และผู้เรียนมีทักษะในการทำงานรักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

3. คุณลักษณะด้านการมีความสุข คือ ผู้เรียนมีสุขนิสัยสุขภาพกายและผู้เรียนด้านสุขภาพจิตและสุนทรียศาสตร์และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

วิสูตร เดชเมือง (2565) ได้เสนอแนวคิด คุณภาพผู้เรียน เป็นกระบวนการพัฒนาผู้เรียนโดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

จากแนวคิดของนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปแนวคิดได้ว่า คุณภาพผู้เรียน เป็นกระบวนการพัฒนาผู้เรียนโดยมีเป้าหมายเพื่อปลูกฝังผู้เรียนให้มีคุณสมบัติของมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สติปัญญา และศีลธรรม เป็นคนดี ฉลาด มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพรวมทั้งสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2.5 องค์ประกอบของคุณภาพผู้เรียน

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวข้องกับแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ค้นพบแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบคุณภาพผู้เรียน แนวคิดที่สำคัญมีดังนี้

ศิริ ธนะมูล (2562) ศึกษาวิจัย เรื่องรูปแบบการพัฒนาคุณภาพนักเรียนโรงเรียนมาตรฐานสากล โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด สังเคราะห์องค์ประกอบคุณภาพนักเรียนโรงเรียนมาตรฐานสากลโรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย

1. เป็นเลิศทางวิชาการ
2. สื่อสารสองภาษา
3. ล้ำหน้าทางความคิด
4. ผลงานอย่างสร้างสรรค์
5. ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาชาติเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพคนไทยคุณลักษณะ 3 ด้าน ดังนี้

1. ผู้เรียนรู้ เป็นผู้ที่มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนรู้และมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้ทันโลกดิจิทัลและโลกอนาคต มีทักษะชีวิตในการปฏิบัติงานและคุณภาพชีวิตที่ดี

2. ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นผู้ที่มีทักษะทางความคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ทักษะระหว่างวัฒนธรรม ความสามารถในการบูรณาการข้ามสาขาวิชา และฟังก์ชันตัวดำเนินการเพื่อมีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนาโอกาสและคุณค่าทางเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางสังคมมากขึ้นสำหรับตนเองและสังคม

3. พลเมืองที่เข้มแข็ง เป็นผู้ที่รักชาติ รักคนในท้องถิ่น รู้ถูกผิด มีมโนธรรม เป็นคนไทยและเป็นพลเมืองของโลก และความเท่าเทียมกันในการจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและอยู่ร่วมกันอย่างสันติในสังคมไทยและประชาคมโลก

เพ็ญวรา ชูประวัต (2565) กล่าวถึง นักเรียนคุณภาพในสังคมโลกอนาคตควรมีคุณลักษณะ 4 ด้านหลัก ได้แก่ ด้านที่ 1 คุณลักษณะด้านผู้นำทางสังคมและอารมณ์ (Social and Emotional leader) ด้านที่ 2 คุณลักษณะด้านผู้นำทางคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (Virtue, Ethical and Values leader) ด้านที่ 3 คุณลักษณะด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change leader) ด้านที่ 4 คุณลักษณะด้านผู้นำนวัตกรรมและผู้ประกอบการ (Innovative and Entrepreneurial leader)

Utschig T. Tristan et al. (2021) ได้เสนอแบบวัดทักษะของคุณภาพผู้เรียนประกอบด้วยคุณสมบัติดังนี้

1. ด้านการประมวลผลข้อมูล คือ การเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว การแยกแยะข้อมูลที่เกี่ยวข้องออกจากข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้อง มีการเรียนรู้เครื่องมือและเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้

2. ด้านค่านิยม คือ มีวิสัยทัศน์ในการใช้ชีวิตและสามารถกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วัดผลได้ใช้การเรียนรู้สู่การอธิบายระบบค่านิยมส่วนบุคคล การเคารพและเห็นคุณค่าความยากและความสำคัญของการเรียนรู้สามารถเข้าหางานใหม่ด้วยความมั่นใจในความสามารถในการเป็นต้นแบบการเรียนรู้ใหม่

3. ทักษะด้านการเรียนรู้ คือ รับผิดชอบต่อการะบวนการเรียนรู้ของตนเอง แสดงถึงความสนใจ แรงจูงใจ และความปรารถนาที่จะแสวงหาข้อมูล แนวคิด และความท้าทายใหม่ๆ ตรวจสอบการเติบโตและความเข้าใจของตนเองโดยไม่ต้องการการยืนยันจากภายนอก หมั่นหาวิธีพัฒนาทักษะการเรียนรู้ผสมผสานแนวคิดใหม่ภายในมุมมองของระบบทั่วไป

4. ด้านทักษะภายในตัวบุคคล คือ จดจ่อกับงานหรือสิ่งที่ทำอยู่ มีความอดทนในการปฏิบัติงานยากๆ และสามารถตัดสินใจได้ดีว่าจะขอความช่วยเหลือเมื่อใดใช้ความล้มเหลว

ที่พบอยู่บ่อยครั้งเป็นขั้นตอนสู่ความสำเร็จ มีการประเมินและเปลี่ยนแปลงเป้าหมายอย่างเหมาะสมเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

5. ด้านทักษะการคิด คือ การอธิบาย ตรวจสอบ และประเมินความเข้าใจแนวคิดของตน การประยุกต์แนวคิดสู่บริบทใหม่ การถ่ายทอดและสังเคราะห์แนวคิดเพื่อแก้ปัญหา การดำเนินการที่เหมาะสมเพื่อกลับสู่เส้นทางเดิมเมื่อเส้นทางที่วางแผนไว้ไม่ได้ผล

สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) (2554) ได้เสนอองค์ประกอบของคุณภาพผู้เรียนประกอบด้วยตัวบ่งชี้พื้นฐาน 5 ตัวบ่งชี้หลัก ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้เรียนมีความใฝ่รู้และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็น และตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) กำหนดนโยบายการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน นโยบายที่ 2 พัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยมีเป้าประสงค์ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการพัฒนาและสร้างเสริมศักยภาพในแต่ละช่วงวัยอย่างมีคุณภาพ มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีความเป็นเลิศทางวิชาการ มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และมีทักษะอาชีพตามความต้องการและความถนัด

ไพศาล อาแซ และพรรษต์ ลังกระสูตร (2566) ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนเครือข่ายคุณภาพอัสสลาม เสนอองค์ประกอบของคุณภาพผู้เรียน ดังนี้ 1. ด้านสุขภาพและสุนทรีภาพ 2. ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ 3. ด้านทักษะ ในการแสวงหาความรู้ 4. ด้านความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ 5. ด้านความรู้และทักษะที่ จำเป็นตามหลักสูตร และ 6. ด้านทักษะในการทำงานและมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

สำนักยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2563) กำหนดองค์ประกอบในการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ดังนี้ 1. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่เพิ่มขึ้น ประกอบด้วยการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย 2. มีการประกันคุณภาพที่ได้มาตรฐานและเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วยพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในให้มีประสิทธิภาพ 3. หลักสูตรมีมาตรฐานมุ่งพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน ประกอบด้วย การพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน 4. มีกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายมุ่งสู่ศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งยกระดับผู้เรียนสู่ระดับแนวหน้า ครูผู้สอนมีการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน และการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ทางวิทยาการปัญญา

สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2567) กำหนดการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน ตามแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2564 – 2569) เกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนี้

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 ยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ผู้เรียน ผู้สอน และโรงเรียน ในสังกัดกรุงเทพมหานคร มีผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนที่สูงขึ้นประกอบด้วย

1. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น
2. มีการประกันคุณภาพที่ได้มาตรฐานและเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง
3. หลักสูตรมีมาตรฐานมุ่งพัฒนา สมรรถนะของผู้เรียน
4. มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่หลากหลายมุ่งสู่ศตวรรษที่ 21

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 พัฒนาผู้เรียนตามอัตลักษณ์แห่งมหานคร มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ ผู้เรียนแห่งมหานคร

1. ผู้เรียนมีทักษะในการสร้างสรรค์ นวัตกรรม
2. ผู้เรียนมีสมรรถนะด้านภาษา เพื่อการสื่อสารในมหานคร
3. ผู้เรียนมีทักษะอาชีพและ การเป็นผู้ประกอบการเพื่อพัฒนา คุณภาพชีวิต
4. ผู้เรียนมีทักษะดำรงชีวิต เป็นพลเมืองดีมีความภาคภูมิใจ ในความเป็นไทย

อรรถาธิบาย ชนะเพีย (2558) องค์ประกอบคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย 1. ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ 2. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ 3. ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 4. ผู้เรียนมีทักษะการคิดและทักษะการทำงาน 5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2561) กำหนดองค์ประกอบตามแนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน ได้แก่

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน
 - 1.1 มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ
 - 1.2 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิด เห็น และแก้ปัญหา
 - 1.3 มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม
 - 1.4 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

- 1.5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.6 มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ
2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
 - 2.1 การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด
 - 2.2 ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย
 - 2.3 การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย
 - 2.4 สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม

Haslinda Yusoff , Jamiah Baba , Suriyani Ariffin and Rokiah Embong (2018)

เสนอองค์ประกอบของคุณภาพผู้เรียน ดังนี้

1. คุณวุฒิการศึกษา คือ ความรู้พื้นฐานในสาขาวิชาและคุณสมบัติทางวิชาการ
 2. การติดตามภายนอก คือ ประสิทธิภาพที่ได้จากการทำงานหรือการฝึกงานในสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง
 3. การสอนและการเรียนรู้ คือ กระบวนการการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพรวมถึงการใช้วิธีการที่หลากหลาย
 4. การดูแลวิชาการ คือ การให้คำปรึกษาและสนับสนุนจากอาจารย์
 5. การวิจัยและนวัตกรรม คือ ความสามารถในการทำวิจัยและพัฒนาวัตกรรมใหม่ๆ
 6. ลักษณะส่วนบุคคล คือ คุณลักษณะนิสัยที่ดี มีความรับผิดชอบและความเป็นผู้นำ
 7. การบริหารจัดการ คือ ความสามารถในการจัดการเวลาและทรัพยากรในการเรียน
- องค์ประกอบเหล่านี้ช่วยชี้วัดคุณภาพของผู้เรียนและสนับสนุนการปรับปรุงการศึกษาระดับสูงในประเทศ

ตาราง 4 ตารางแสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบของคุณภาพผู้เรียน

นักวิชาการ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	รวม
องค์ประกอบ											
1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	✓				✓		✓	✓	✓		5
2. ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ				✓					✓		2
3. การเรียนรู้ตลอดเวลาและตลอดชีวิต		✓		✓	✓			✓			4

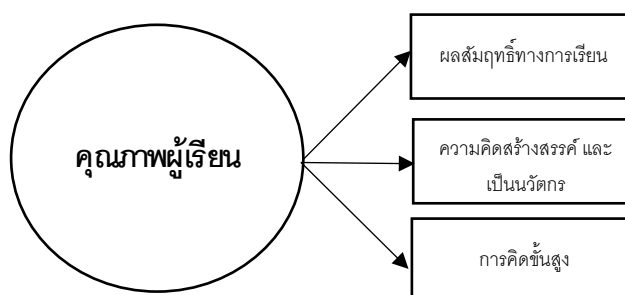
ตาราง 4 (ต่อ)

นักวิชาการ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	รวม
องค์ประกอบ											
20. ความรู้พื้นฐานของผู้เรียน						✓				✓	2
21. การให้คำปรึกษาและสนับสนุน จากอาจารย์										✓	1

หมายเหตุ :

[1]ศิริ ฐะมุล (2562), [2]สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562), [3]เพ็ญราชนูประวัต (2565), [4] Utschig, Newton and Bryan (2021) , [5] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562), [6] ไพศาล อาแซ และพรวิทย์ ลังกระสูตร (2566), [7]สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2567), [8] อรัญญา ชนะเพีย (2558) , [9] สำนักทดสอบทางการศึกษา (2561) และ [10] Haslinda Yusoff, Jamiah Baba , Suriyani Ariffin and Rokiah Embong (2018)

จากการสังเคราะห์แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยคัดเลือกองค์ประกอบของคุณภาพผู้เรียนที่มีความถี่ 5 ขึ้นไป จึงเลือกองค์ประกอบของคุณภาพผู้เรียนที่จะดำเนินการศึกษาไว้ 3 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) ความคิดสร้างสรรค์ และเป็นนวัตกรรม และ 3) การคิดขั้นสูง บางแนวคิดเป็นองค์ความรู้ใหม่ที่สามารถนำไปสู่การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัยสำหรับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครต่อไป

ภาพประกอบ 2 องค์ประกอบของคุณภาพผู้เรียน

จากองค์ประกอบของคุณภาพผู้เรียนข้างต้น ผู้วิจัยขออธิบายแต่ละองค์ประกอบดังนี้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กษพร ใจอดทน และอรณิชา ทศตา (2564) ได้ให้ความหมายของ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ปริมาณและทักษะของความรู้ในสาขาวิชาที่บุคคล ได้รับจากกระบวนการเรียนการสอนเป็นความสามารถหรือผลสำเร็จที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนการสอน ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและ ประสบการณ์เรียนรู้ทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย และยังได้จำแนกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ตามลักษณะของวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน

ธัชพล ทิธี (2561) ได้ให้ความหมายของ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement) หมายถึง ระดับความสำเร็จที่ได้จากความสามารถทางร่างกาย หรือสมอง ซึ่งอาจพิจารณาได้จากคะแนนที่กำหนดให้ หรือคะแนนที่ได้จากงานที่ผู้สอนมอบให้ หรือทั้งสอง องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผลคะแนนหลังการเรียนที่สูงขึ้นจากคะแนนทดสอบก่อนการเรียน

วิสูตร เดชเมือง (2565) ได้ให้ความหมายของ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถหรือผลสำเร็จ ประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมการสอนและการเรียนรู้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ ที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความเข้าใจ การรับรู้ และทักษะ นอกจากนี้เรายังจัดหมวดหมู่ผลการเรียนรู้ ตามลักษณะของเป้าหมายการศึกษาที่แตกต่างกัน

ปริพันธ์ หมั่นคำ (2564) ได้ให้ความหมายของ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลของการจัดกระบวนการเรียนการสอน ที่วัดด้านสติปัญญาจากสมอง ด้วยแบบทดสอบ

จากการให้ความหมายของนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จของผู้เรียนจากกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งรวมถึงความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปตามวัตถุประสงค์การเรียน สามารถวัดได้จากคะแนนทดสอบและการพัฒนาทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย

ความคิดสร้างสรรค์ และเป็นนวัตกรรม

จรัสพร บัวเรือง (2562) ได้ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ สรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง กระบวนการคิดที่สามารถนำไปสู่ความคิดที่แปลกใหม่หรืออาจจะคิดเพิ่มเติม

จากความคิดเดิม และ ก่อให้เกิดผลงานหรือนวัตกรรมที่ค้นพบขึ้นมาใหม่โดยความคิดอาจเชื่อมโยงจากประสบการณ์ของตนเอง

ปัญญาญ วรวิณชัย (2565) ได้ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการจินตนาการของมนุษย์เพื่อคิดหาคำตอบด้วยการเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องเป็นลูกโซ่ผ่านกระบวนการคิด ของสมองที่หลากหลายทิศทางเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหา และการสร้างสรรค์ความคิด ผลิตผลงานใหม่ ๆ ที่ ล้าหน้าความคิดเดิมที่มีอยู่อันแสดงให้เห็นถึง ความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล

ณัฐฐา หอมจัด (2563) ได้ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในความคิด คล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออ ซึ่งทำให้เกิดความคิดแปลกใหม่ แตกต่างจากความคิดเดิมเป็นความสามารถในการมองเห็น ความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ รอบตัว โดยมีสิ่งเร้ามาเป็นตัวกระตุ้น โดยอาศัยประสบการณ์ที่มีอยู่มา ดัดแปลงแก้ไข และ นำไปแก้ปัญหาได้

สุภาวดี พึ่งจิ่ง (2562) ได้ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถของเด็กปฐมวัยในการคิดสิ่งที่แตกต่าง แปลกไปจากเดิมในหลายๆ แง่มุม ด้วยการ ผสมผสานจากการใช้ความรู้โดยผ่านกระบวนการเชื่อมโยง ประสบการณ์รอบตัว มาปรับปรุง ดัดแปลง บูรณาการจนเกิดเป็นสิ่งใหม่ที่มีประโยชน์และมีคุณค่า

สุรัตน์ แท่นประเสริฐกุล (2564) ได้ให้ความหมายของนวัตกรรม หมายถึง บุคคลที่มี ความสามารถในการเรียนรู้และปรับตัวเข้ากับการ เปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว สามารถเชื่อมโยง ความคิด ตั้งคำถาม สังเกต ทดลอง และสร้าง เครือข่ายปฏิสัมพันธ์และสามารถพัฒนาสิ่งใหม่ที่ ดีกว่า

โกศล ภูศรี (2564) ได้ให้ความหมายนวัตกรรม หมายถึง ผู้ที่ริเริ่มประดิษฐ์ คิดค้น สร้างสรรค์ และสนับสนุนให้เกิดเทคนิค วิธีการ รูปแบบ เครื่องมือและกระบวนการ แล้วนำสิ่ง เหล่านั้นมาเชื่อมโยงเข้าด้วยกันเพื่อสร้างสรรค์ กระบวนการในการแก้ปัญหาหรือคิดค้นสิ่งใหม่ๆ เพื่อนำไปใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานได้ดีขึ้น

วสันต์ สุทธาวาส (2559) ได้ให้ความหมายนวัตกรรม หมายถึง เป็นผู้ที่พร้อมด้วย คุณสมบัติที่เหมาะสม มีความสามารถและทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนา นวัตกรรม (Innovation) และนำมาใช้ในการพัฒนาการปฏิบัติงาน ทำให้เกิดผลผลิตที่มีประโยชน์อย่างยิ่งยวดต่อระบบ การศึกษา โดยการปฏิบัติงานนั้นอยู่บนพื้นฐานของความเป็นข้าราชการที่ดี มีใจรักและจิตอาสาใน การอุทิศตนเพื่อพัฒนาการศึกษาและประเทศชาติ รวมถึงมีทัศนคติที่ดี เล็งเห็นความสำคัญของ

การยกระดับคุณภาพการศึกษาและคุณภาพนักเรียน ด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาการดำเนินงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ยอดเยี่ยม และสร้างสรรค์นวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

จากการให้ความหมายของนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์หมายถึงกระบวนการคิดที่นำไปสู่การสร้างแนวคิดใหม่หรือการเพิ่มเติมจากความคิดเดิม โดยมีการเชื่อมโยงประสบการณ์และความรู้เพื่อแก้ปัญหาและผลิตผลงานใหม่ที่มีคุณค่า ในขณะที่นวัตกรรมคือบุคคลที่มีความสามารถในการเรียนรู้ ปรับตัว และสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ด้วยการตั้งคำถาม สังเกต ทดลอง และเชื่อมโยงแนวคิดต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและการพัฒนานวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและการศึกษา ดังนั้น ความคิดสร้างสรรค์ และเป็นนวัตกรรม หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนในการคิดนอกกรอบและสร้างแนวคิดใหม่ ๆ ที่มีคุณค่า รวมถึงการพัฒนาและนำเสนอแนวทางหรือผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ โดยใช้ทักษะเชิงวิพากษ์ในการวิเคราะห์และแก้ปัญหา รวมถึงการประยุกต์ใช้ความรู้ในบริบทใหม่

การคิดขั้นสูง

สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2567) ได้ให้ความหมายของการคิดขั้นสูง หมายถึง ความสามารถและความชำนาญในการคิดที่มีกระบวนการหรือขั้นตอนที่ซับซ้อนและมีความหลากหลาย ต้องอาศัยทักษะพื้นฐานหลายๆ ทักษะ เพื่อแสวงหาคำตอบ แก้ปัญหาต่าง ๆ หรือบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

แคทรียา แสงใส (2566) ได้ให้ความหมายของการคิดขั้นสูง หมายถึง เป็นการคิดที่มีองค์ประกอบซับซ้อนทั้งวิธีการและขั้นตอนในการใช้ทักษะหลายๆ ประการร่วมกัน เช่น บูรณาการการคิดวิเคราะห์เข้ากับการคิด สังเคราะห์และการให้เหตุผลแบบอุปนัยและนิรนัย

กมลพร ทองธิยะ และกิตติชัย สุธาสิโนบล (2564) ได้ให้ความหมายของการคิดขั้นสูง (Higher-order Thinking) เป็นความสามารถทางสติปัญญาของบุคคล ในการแสวงหา ข้อมูลโดยใช้การคิดในหลายขั้นตอน ต้องอาศัยการคิดขั้นพื้นฐาน การเชื่อมโยง และการให้เหตุผล ในการจัดกระทำข้อมูล เพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหา หรือใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งการคิดที่มีความยืดหยุ่น มองเห็นได้หลากหลายแง่มุม ซึ่งอาจทำให้เกิดเป็นแนวคิดใหม่ นวัตกรรมใหม่ ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ

ราชบัณฑิตยสภา (2558) ได้ให้ความหมายของการคิดขั้นสูง หมายถึง การคิดที่มีความซับซ้อน มีกระบวนการหรือขั้นตอนในการคิดมากและซับซ้อนขึ้น เพื่อให้ได้คำตอบหรือบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ เช่น การตัดสินใจ การแก้ปัญหาต่าง ๆ

จากการให้ความหมายของนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การคิดขั้นสูง หมายถึง การที่ผู้เรียนใช้ทักษะในการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลอย่างลึกซึ้ง ซึ่งรวมถึงการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การสังเคราะห์ข้อมูล และการนำแนวคิดไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ การคิดขั้นสูงช่วยในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลและการสร้างโอกาสใหม่ ๆ ในการพัฒนา

2.6 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียน

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยมีนักวิชาการได้อธิบายถึงตัวแปรหรือปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ดังนี้

สำนักงานสภาการศึกษา (2554) อธิบายถึงปัจจัยที่สำคัญที่สุด ในการพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณภาพตามต้องการได้ คือ ครู ซึ่งมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง 2 ส่วน ได้แก่ คุณภาพของตัวครู และภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ครูที่ดีต้องมีความรัก ศรัทธาในอาชีพ เมตตาและเอาใจใส่ ลูกศิษย์ เป็นแบบอย่างที่ดีของลูกศิษย์ หมั่นพัฒนาตนเอง เข้ากับผู้ปกครองและชุมชนได้ดีและสิ่งสำคัญที่สุด คือ ครูต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพโดยให้ความสำคัญกับประโยชน์ที่จะเกิดกับลูกศิษย์เป็นอันดับแรก ครูต้องมีความเชื่อว่าเด็กทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และสามารถพัฒนาตนเองได้ จึงจะสามารถพัฒนากิจกรรม วิธีการ ตลอดจนสื่อต่างๆ ที่ใช้ในการสอนเพื่อให้บรรลุมาตรฐานการจัดการเรียนการสอน หรือการจัดการเรียนรู้ของครูต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ครูมีอาชีพต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงหมั่นปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการดำรงชีวิต มีบุคลิกลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์อย่างยั่งยืน พร้อมทั้งจะเจริญเติบโตท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เป็นที่ยอมรับของสังคมและประเทศชาติในอนาคต

อรัญญา ชนะเพีย (2558) ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ ตรวจสอบแบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ของปัจจัยการบริหารที่มีผลต่อคุณภาพผู้เรียนที่พัฒนาด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหารที่มีผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมี 5 ปัจจัย คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง วัฒนธรรมการเรียนรู้ขององค์กร การบริหารเชิงกลยุทธ์ สุขภาพองค์กร และพฤติกรรมการสอนของครู

ธนัช มหาสินทรัพย์ และ ชัยณรงค์ สุวรรณสาร (2560) ศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดลำปาง พบว่า 1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดลำปาง ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำผู้บริหาร ประกอบด้วย การกระตุ้นทางปัญญา การคำนึงถึงความแตกต่างกันระหว่างบุคคล การสร้างแรงบันดาลใจ และการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมประกอบด้วย สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน และความสัมพันธ์กับชุมชน ปัจจัยด้านคุณภาพการสอน ประกอบด้วย พฤติกรรมการสอนของครู การร่วมมือและการแข่งขัน ความสัมพันธ์ของครูและนักเรียน และการจัดรูปแบบชั้นเรียน และ ปัจจัยด้านคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย ดีเก่ง และมีสุข 2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำผู้บริหาร และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนน้อยที่สุด คือด้านสภาพแวดล้อม 3. ผลการตรวจสอบความตรงของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของภาวะผู้นำผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดลำปาง พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยไค-สแควร์ มีค่าเท่ากับ 52.33 ที่องศาอิสระค่า $df = 45$ ($p = 0.21086$) ซึ่งแตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.98 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.95 และค่ารากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณ (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.021 แสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำผู้บริหารมีผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการคุณภาพผู้เรียน โดยที่ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่มีอิทธิพลผ่านลักษณะของงานโดยมีรูปแบบที่มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีเท่ากันส่วนความพึงพอใจในการทำงานเป็นตัวแปรส่งผ่านที่แสดงค่าอิทธิพลของตัวแปรส่งผ่านมีมากกว่า โดยมีรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารที่มีประสิทธิผลในการปฏิบัติการศึกษาแบบยั่งยืน โดยที่รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารที่มีประสิทธิผลในการปฏิบัติการศึกษาแบบยั่งยืนเป็นความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมตัวแปรปัจจัยเชิงสาเหตุของตัวแปรความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร การเสริมสร้างพลังอำนาจในการทำงาน ความฉลาดทางอารมณ์และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนตัวแบบสมการโครงสร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

พงศกร โมงขุนทด (2560) ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 พบว่า ระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 เป็นสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่พิเศษ อยู่ในเขตปริมณฑล มีงบประมาณในการสนับสนุนเพียงพอ มีความพร้อมของบุคลากรในการดำเนินงานของ สถานศึกษาตลอดจนอุปกรณ์ อาคารสถานที่ที่มีความพร้อม การเข้าถึงโอกาสทางการเรียนรู้ของ นักเรียนตลอดจนความพร้อมของผู้ปกครองในการดูแลสนับสนุนการเรียนของนักเรียน ซึ่งสะท้อนผ่านผลการวิจัยที่แสดงให้เห็น ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนในระดับสูงที่สุด คือ ด้านความพร้อมของผู้เรียน รองลงมาคือ ด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง ปัจจัยด้านการจัด การเรียนการสอน ปัจจัยด้านนโยบายส่งเสริมผู้เรียน ส่วนด้านการสนับสนุนสื่อและแหล่งเรียนรู้ มีระดับที่ต่ำที่สุด อาจเป็นเพราะแต่ละสถานศึกษามีนักเรียนจำนวนมากทำให้การบริหารจัดการสื่อ และแหล่งเรียนรู้นั้นยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน

ปรมาภรณ์ อ่อนนุ่ม (2560) ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 พบว่า ปัจจัยที่ ส่งผลต่อผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษาการ จัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทราเขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเรียงลำดับคือ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้าน ชุมชน ปัจจัยด้านทรัพยากรทางการศึกษา และปัจจัยด้านผู้ปกครอง ตามลำดับ

พงษ์ศักดิ์ ศิริโอภา ,พจนีย์ มั่งคั่ง และ อังคณา กุลนภาดล (2564) ศึกษา ปัจจัยที่ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา ด้านครูผู้สอน ด้านหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพผู้เรียนอยู่ใน ระดับมากที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรภัทร์ จุ้ยยิ้ม และคณะ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพ ผู้เรียนของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผลการศึกษาพบว่า 1. ระดับคุณภาพนักศึกษาโดยรวมของวิทยาลัยเทคนิคได้คะแนนเฉลี่ย 39.73 เปอร์เซนต์ ที่ระดับ ผ่าน คุณภาพของนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคได้รับอิทธิพลโดยตรงจากความเป็นผู้นำทางวิชาการ ของผู้อำนวยการและ การจัดการที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ตัวแปรทั้งสองนี้อธิบายความ แปรปรวนของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ได้ร้อยละ 43.00 ($R^2 = 0.43$) มีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01

ชัยมงคล บุญชัย (2564) ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มี ผลกระทบต่อคุณภาพนักศึกษาในยุคไทยแลนด์ 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาปีการศึกษา ผลการวิจัยมีดังนี้ 1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานบริการประถมศึกษาปีการศึกษา โดยรวมถือว่าอยู่ในระดับสูง ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา พบว่า ภาพรวมไม่แตกต่างกัน 2. คุณภาพผู้เรียนในยุคไทยแลนด์ 4.0 จำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียนในเครือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปีการศึกษา โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและขนาดโรงเรียนโดยรวม 3. พลังทำนวยความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคไทยแลนด์ 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปีการศึกษา ใน 5 ด้าน พบว่า 3 ด้าน คือ การสร้างมาตรฐานทางวิชาการและการพัฒนาวิชาชีพครู การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนและการกำหนดเป้าหมาย และการปฏิบัติตามแนวทางของโรงเรียน สามารถทำนายคุณภาพผู้เรียนในยุคไทยแลนด์ 4.0 ได้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปีการศึกษา ได้ร้อยละ 79

วิสูตร เดชเมือง (2565) ศึกษา ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครูและปัจจัยลักษณะผู้เรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ พบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุก ด้านอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดการด้านการเรียนการสอน รองลงมาคือ การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษา ถัดมาคือ การกำหนดภารกิจของโรงเรียน ปัจจัยคุณภาพครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือ บุคลิกภาพ ถัดมาคือ คุณธรรม และ จรรยาบรรณ และ การมุ่งมั่นพัฒนา ปัจจัยลักษณะผู้เรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์รองลงมาคือเจตคติต่อการเรียน

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2561) ได้ทำงานวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนที่สำคัญคือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารตลอดจนคุณลักษณะ และความสามารถของครู ได้แก่ 1. รักผู้เรียน 2. รักการสอน 3. มีความรู้ 4. มีวิธีการสอน 5. มีวิธีการประเมินผล 6. ดูแลช่วยเหลือผู้เรียน และ 7. มีความยุติธรรม สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

ตาราง 5 ตารางแสดงการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียน

นักวิชาการ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	รวม
ปัจจัย											
1. ภาวะผู้นำวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	✓						✓	✓	✓	✓	5
2. พฤติกรรมการสอนของครู		✓	✓		✓	✓	✓				5
3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง		✓									1
4. ความพร้อมของผู้เรียน				✓					✓		3
5. สุขภาพองค์การ		✓	✓	✓	✓						4
6. การสนับสนุนจากผู้ปกครอง				✓	✓	✓					3
7. คุณภาพของตัวครู	✓								✓		2
8. การเตรียมการสอนของครู					✓	✓	✓				3
9. วัฒนธรรมองค์การ		✓									1
10. การจัดการเชิงกลยุทธ์		✓									1
11. ภาวะผู้นำผู้บริหาร			✓								1
12. คุณภาพการสอน			✓		✓	✓					3
13. การจัดการเรียนการสอน				✓			✓				2
14. หลักสูตร					✓	✓					2
15. ชุมชน					✓	✓					2
16. เจตคติในการสอน										✓	1
17. ความรู้ของครู										✓	1
18. วิธีการสอน										✓	1
19. วิธีการประเมินผล										✓	1
20. การดูแลช่วยเหลือผู้เรียน										✓	1
21. ความยุติธรรม										✓	1

หมายเหตุ :

[1] สำนักงานสภาการศึกษา (2554) , [2] อรรถนฤนา ชนะเพีย (2558) , [3] ธนัช มหาสินทรัพย์ และ ชัยณรงค์ สุวรรณสาร (2560) , [4] นายพงศกร โมงขุนทด (2560) , [5] ปริมาภรณ์ อ่อนนุ่ม (2560), [6] พงษ์ศักดิ์ ศิริโอภา , พงษ์นิย มั่งคั่ง และ อังคณา กุลนาคดล (2564) , [7] กรภัทร์ จุ้ยยิ้ม และคณะ (2564), [8] ชัยมงคล บุญชัย (2564) , [9] วิสูตร เดชเมือง (2565) และ [10] วิชัย วงษ์ใหญ่ (2561)

จากการสังเคราะห์แนวคิดและปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพผู้เรียน ผู้วิจัยคัดเลือกปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนที่มีความถี่ 4 ขึ้นไป จึงเลือกปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนที่จะดำเนินการศึกษาไว้ 3 ปัจจัย ดังนี้ คือ 1. พฤติกรรมการสอนของครู 2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และ 3. สุขภาพองค์การ

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียน

สำหรับเรื่องของคุณภาพผู้เรียนนั้นนักวิชาการและนักวิจัยจำนวนมากได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนและในงานวิจัยจำนวนมากได้มีการนำตัวแปรต่าง ๆ มาใช้ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีความเกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียน ซึ่งแตกต่างกันไปตามความสนใจของนักวิชาการและนักวิจัยแต่ละท่าน ดังนี้

3.1 อิทธิพลภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

กรภัทร์ จุ้ยยิ้มและคณะ (2564) ศึกษา ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อระดับคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยเทคนิคได้รับอิทธิพลทางตรงจากความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้ผู้อำนวยการ

ชัยมงคล บุญชัย และจารุวรรณ เขียวน้ำชุม (2564) ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน โดยมีองค์ประกอบคือ 1.ด้านการกำหนดเป้าหมายและการนำไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียน 2. ด้านการนิเทศหลักสูตรและติดตามการจัดการเรียนการสอนของครู 3. ด้านจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ของนักเรียน 4. ด้านการสร้างขวัญกำลังใจให้กับครูและนักเรียน และ 5. ด้านการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการและพัฒนาด้านวิชาชีพของครู

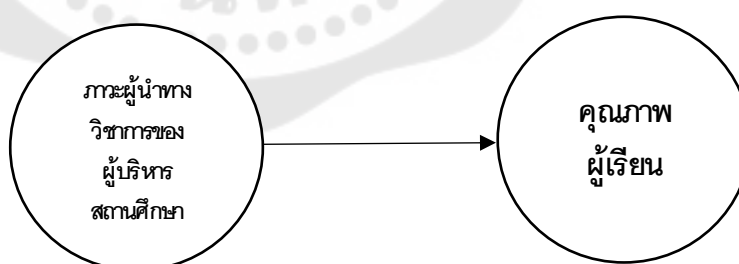
กิตติศักดิ์ แวงดา , ชาญวิทย์ หาญรินทร์ และไพฑูรย์ พวงยอด (2566) ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคชีวิตวิถีใหม่ สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียนยุคชีวิตวิถีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพผู้เรียนในระดับสูง

ปภาวรินทร์ สมจิต (2563) ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

สุธีรา บุญส่ง และชัตติยา ดั่งวงสำราญ (2567) ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานครปฐม

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่กล่าวถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียน ตามแนวคิดของ กรภัทร์ จุ้ยยิ้ม และคณะ (2564) , ชัยมงคล บุญชัย และจรรวรณ์ เขียวน้ำชุม (2564), กิตติศักดิ์ แวงดา, ชาญวิทย์ หาญรินทร์ และไพฑูรย์ พวงยอด (2566), ปภาวรินทร์ สมจิต (2563) , สุธีรา บุญส่ง และชัตติยา ดั่งวงสำราญ (2567) จะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียน

ภาพประกอบ 3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

3.2 อิทธิพลพฤติกรรมการสอนของครูส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2554) ได้ให้ทัศนะว่า ปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่ต้องการได้ คือ ครู ซึ่งมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง 2 ส่วน ได้แก่ คุณภาพของตัวครู และคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผลของครู ครูที่ดีต้องมีความรัก

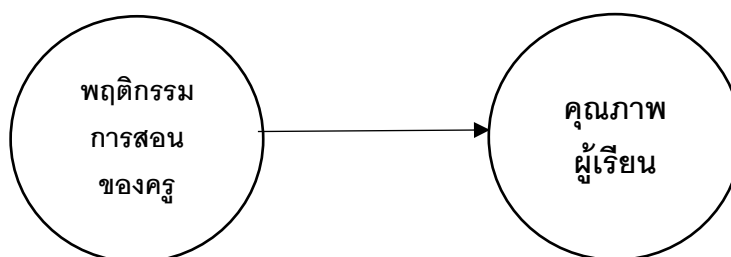
ศรัทธาในอาชีพ เมตตาและเอาใจใส่ลูกศิษย์ เป็นแบบอย่างที่ดีของลูกศิษย์ หมั่นพัฒนาตนเอง เข้ากับผู้ปกครองและชุมชนได้ดี และสิ่งสำคัญที่สุดคือ ครูต้องมีความสามารถในการจัดการเรียน การสอน (ถ่ายทอดความรู้และต่อยอดความรู้ให้ผู้เรียนได้) อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้ ความสำคัญกับประโยชน์ที่จะเกิดกับลูกศิษย์เป็นอันดับแรก

อรัญญา ชนะเพีย (2558) ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการ บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า พฤติกรรมการสอนของครูมีอิทธิพลทางตรงในทางบวก ต่อคุณภาพผู้เรียน

ธนัช มหาสินทรัพย์ และชัยณรงค์ สุวรรณสาร (2560) ศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กจังหวัดลำปาง พบว่า ปัจจัยด้านคุณภาพ การสอน วัดจากตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวคือพฤติกรรมการสอนของครู การร่วมมือและการแข่งขัน ความสัมพันธ์ของครูและนักเรียน และการจัดรูปแบบชั้นเรียน มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวก ต่อคุณภาพผู้เรียน

ทิพวรรณ มีบุญ , วาโร เฟิงส์สวัสดิ์, ทะนงศักดิ์ คุ่มไชนะ และวัลนิกา ฉลาดบาง (2560) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: การวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า พฤติกรรมการสอนของครูส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่กล่าวถึง พฤติกรรมการสอนของครูกับคุณภาพ ผู้เรียน ตามแนวคิดของ สำนักทดสอบทางการศึกษา (2554), อรัญญา ชนะเพีย (2558), ธนัช มหาสินทรัพย์ และชัยณรงค์ สุวรรณสาร (2560) และทิพวรรณ มีบุญ , วาโร เฟิงส์สวัสดิ์ , ทะนงศักดิ์ คุ่มไชนะ และวัลนิกา ฉลาดบาง (2560) จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมการสอนของครูส่งผล ต่อคุณภาพผู้เรียนมีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียน

ภาพประกอบ 4 พฤติกรรมการสอนของครูส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

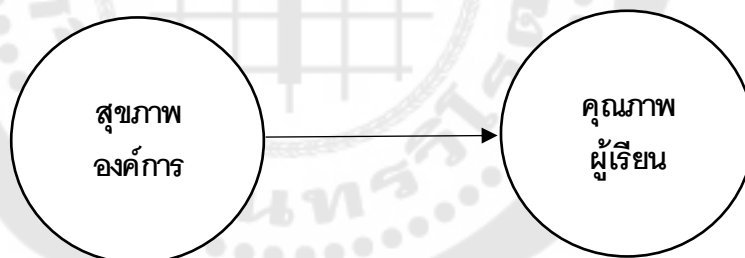
3. 3 อิทธิพลสุขภาพองค์การที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

ภริพัฒน์ บุญมา (2554) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพองค์การกับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า สุขภาพองค์การมีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียน

Roberto Zamora and Rosalinda Hernandez (2016) ศึกษา ผลกระทบของสุขภาพองค์การต่อความสำเร็จของนักเรียนในเขตที่มีความต้องการสูง พบว่า ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างสุขภาพองค์การกับความสำเร็จของนักเรียน

Vidyanand Khandagale and Shefali Pandya (2013) ศึกษา สุขภาพองค์การของโรงเรียนและประเภทโรงเรียน: ผลกระทบต่อความสำเร็จทางวิชาการของนักเรียน พบว่า สุขภาพองค์การส่งผลต่อความสำเร็จทางวิชาการของนักเรียน

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่กล่าวถึง สุขภาพองค์การกับคุณภาพผู้เรียน ตามแนวคิดของ ภริพัฒน์ บุญมา (2554), Roberto Zamora and Rosalinda Hernandez (2016) และ Vidyanand Khandagale and Shefali Pandya (2013) จะเห็นได้ว่า สุขภาพองค์การมีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียน

ภาพประกอบ 5 สุขภาพองค์การส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

3. 4 อิทธิพลด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนผ่านพฤติกรรมการสอนของครู

Janet C. Quint Theresa M. Akey Shelley Rappaport Cynthia J. Willner (2007) ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา การสอนของครู และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน: หลักฐานเชิงชี้แนะจากสามเขตการศึกษาในเมือง พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ผ่านการสอนของครู ซึ่งนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพการสอนและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

วิชญ์ ทรัพย์สมบัติ, ศิวกร รัตติโชติ และ ลาวัลย์ พิษณุวรรณ (2566) ศึกษา การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561 - 2563 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีอิทธิพลทางอ้อมผ่านปัจจัยด้าน สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กรภัทร์ จุ้ยยิ้ม และคณะ (2564) ศึกษา ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนของ วิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อระดับ คุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยเทคนิคได้รับอิทธิพลทางตรงจากความเป็นผู้นำทางวิชาการของ ผู้อำนวยการ ทางอ้อมจากการบริหารจัดการโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและการใช้เทคโนโลยีในการ จัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่กล่าวถึงที่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลด้านภาวะผู้นำ ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนผ่านพฤติกรรมการสอนของครู Janet C. Quint Theresa M. Akey Shelley Rappaport Cynthia J. Willner (2007), วิชญ์ ทรัพย์สมบัติ, ศิวกร รัตติโชติ และ ลาวัลย์ พิษณุวรรณ (2566) และ กรภัทร์ จุ้ยยิ้ม และคณะ (2564) จะเห็นได้ว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนผ่านพฤติกรรม การสอนของครู

ภาพประกอบ 6 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนผ่าน พฤติกรรมการสอนของครู

3.5 อิทธิพลสุขภาพองค์การส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนผ่านพฤติกรรมการสอนของครู

อรัญญา ชนะเพีย (2558) ศึกษา รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการ บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า สุขภาพองค์การไม่ส่งผลทางตรงต่อคุณภาพผู้เรียนแต่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อคุณภาพผู้เรียนในทิศทางบวกโดยมีอิทธิพลส่งผ่านพฤติกรรมการสอนของครู

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลด้านสุขภาพองค์การส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนผ่านพฤติกรรมการสอนของครู อรัญญา ชนะเพีย (2558) จะเห็นได้ว่าสุขภาพองค์การส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนผ่านพฤติกรรมการสอนของครู

ภาพประกอบ 7 สุขภาพองค์การส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนผ่านพฤติกรรมการสอนของครู

4. แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

4.1 ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นเรื่องสำคัญในการจัดการศึกษา เพราะภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นภาวะผู้นำที่พัฒนามาจากภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (transformational leadership) เป็นภาวะที่ผู้นำโดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาต้องอาศัยความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้ ความรู้เกี่ยวกับการสอนและความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรเป็นพลังขับเคลื่อนทางการศึกษา และจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่าได้มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการซึ่งมีความคล้ายคลึงและสอดคล้องกัน ดังนี้

McEwan (1998) แนวความคิดที่ว่าความเป็นผู้นำทางวิชาการคือ การเสริมสร้างบรรยากาศที่ผู้บริหารโรงเรียน ชำราสการครู นักเรียน ผู้ปกครองของนักเรียน และผู้อำนวยการโรงเรียนที่สามารถท างานร่วมกันเพื่อให้การศึกษาประสบความสำเร็จ

Hallinger (2010) ให้ความหมายเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่าหมายถึงการกระทำของผู้บริหารสถานศึกษาหรือครูที่เป็นหัวหน้างานของ

สถานศึกษาผ่านกระบวนการกำหนดภารกิจสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนและการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้

วันเพ็ญ มีชัย (2554) ให้ความหมายภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง การแสดงออกของพฤติกรรมการทำงาน และการจัดการในสถาบันการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ ซึ่งเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างการเรียนรู้ของนักเรียนผ่านกระบวนการกำหนดกระบวนการทัศน์ เป้าหมาย และภารกิจการเรียนรู้ การจัดการมาตรฐานหลักสูตรและการเรียนการสอน

อรุณี ราชพัฒน์ (2554) กล่าวว่าไว้ว่าความเป็นผู้นำทางวิชาการ หมายถึง การกระทำที่ผู้บริหารแสดงออกหรือมอบหมายให้ผู้อื่นกระทำในสิ่งที่จะพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน การกระตุ้นให้ครูได้พัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนให้มีประสิทธิภาพ และการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพสูงสุดในสิ่งที่จะพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน การกระตุ้นให้ครูได้พัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนให้มีประสิทธิภาพ และการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพสูงสุด

สุพชาติ ชุ่มชื่น (2554) ภาวะผู้นำเชิงวิชาการถูกกำหนดให้เป็นความสามารถของผู้บริหารในการเป็นผู้นำกลุ่มในกิจกรรมทางวิชาการเพื่อให้มีผลในเชิงบวกต่อการจัดการสอนของครูและคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

อัจฉรา นิยมภา (2561) ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ลักษณะทางกายของผู้บริหารสถานศึกษา มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างการพัฒนาเรียนรู้ของนักเรียนผ่านกระบวนการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและภารกิจในการเรียนรู้หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การพัฒนานักเรียน การพัฒนาข้าราชการครู และการส่งเสริมสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมการเรียนรู้ โดยการชักชวนหรือกำกับบุคลากรในสถาบันการศึกษาให้เข้าใจตระหนักรู้ รวมจุดแข็งและเชื่อมโยงกันเพื่อให้ได้มาซึ่งคุณภาพการจัดการเรียนรู้และคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งเป็นภารกิจหลักของสถาบันการศึกษา

อัจฉรา นิยมภา (2561) ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ลักษณะทางกายของผู้บริหารสถานศึกษา มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างการพัฒนาเรียนรู้ของนักเรียนผ่านกระบวนการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและภารกิจในการเรียนรู้หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การพัฒนานักเรียน การพัฒนาข้าราชการครู และการส่งเสริมสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมการเรียนรู้โดยการชักชวนหรือกำกับบุคลากรในสถาบันการศึกษาให้เข้าใจตระหนักรู้ รวมจุดแข็งและเชื่อมโยงกันเพื่อให้ได้มาซึ่งคุณภาพการจัดการเรียนรู้และคุณภาพของผู้เรียนซึ่งเป็นภารกิจหลักของสถาบันการศึกษา

วิสูตร เดชเมือง (2563) ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมหรือการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาในการปฏิบัติงานและการจัดการของสถานศึกษา เพื่อพัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ชัยมงคล บุญชัย (2564) ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง คุณลักษณะการปฏิบัติงานและการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อพัฒนางานด้านวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ดี

รวีภา ศรีวัตร และคณะ (2564) ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริม สนับสนุน ชี้นำ และโน้มน้าวใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน และการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาปรับปรุง เพื่อให้การบริหารงานวิชาการบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และมีการใช้ทักษะการเรียนรู้ นวัตกรรม ทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี และทักษะอาชีพเข้ามามีส่วนช่วยในการบริหารจัดการ

อภิชา วิชาชัย (2564) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในการเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ผู้จัดระเบียบองค์การ ผู้นำ และผู้ประเมิน เพื่อเป็นการรับประกันความก้าวหน้าทางวิชาการของสถานศึกษามีพฤติกรรมกระทำหน้าที่ตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ในการชี้นำหรือโน้มน้าวใจข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้เข้าใจและเกิดความตระหนักในการรวมพลังและประสานสัมพันธ์ เพื่อพัฒนางานวิชาการและวิชาชีพที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

จากการศึกษาความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการผู้บริหารสถานศึกษา ข้างต้นสรุปได้ว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในการปฏิบัติและบริหารจัดการภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ ทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

4.2 องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

Kaiser (2000) ได้กล่าวเกี่ยวกับ ผู้นำทางวิชาการว่า เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ ในทฤษฎีปรัชญาสูตรต่าง ๆ ที่ใช้ในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจในวิธีสอนแบบต่าง ๆ สนับสนุน ให้ครู ใช้นวัตกรรมการสอนเป็นแบบอย่างที่ดีในเชิงวิชาการสนับสนุน และส่งเสริมความเป็นเลิศ ทางวิชาการของโรงเรียนส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นิเทศ และกำกับ ให้การเรียนการสอนเป็นไปตามแผนการสอนที่กำหนดไว้ ซึ่งสามารถจัดองค์ประกอบได้ดังนี้

1. การเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในทฤษฎีปรัชญาของหลักสูตรต่าง ๆ ที่ใช้ใน
โรงเรียน

2. มีความรู้ความเข้าใจในวิธีสอนแบบต่าง ๆ
3. สนับสนุนให้ครูใช้นวัตกรรมการสอน
4. เป็นแบบอย่างที่ดีในเชิงวิชาการ
5. สนับสนุนและส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียน
6. ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
7. นิเทศและกำกับให้การเรียนการสอนเป็นไปตามแผนการสอนที่กำหนดไว้

Joseph Blase (2004) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของภาวะผู้นำทางวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษาไว้ มีดังนี้

1. การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน
2. การสื่อสารเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร
3. การนิเทศและการประเมินผลการเรียนการสอน
4. การประสานงานหลักสูตร
5. การติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน
6. การกำหนดกรอบเวลาในการเรียน
7. การสำรวจวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา
8. การจัดเตรียมครูให้เหมาะสมกับพันธกิจ
9. การส่งเสริมพัฒนาครูสู่การเป็นครูมืออาชีพ
10. การจัดเตรียมกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสม

Cunningham and Cordeiro (2009) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของภาวะผู้นำทาง
วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไว้มีดังนี้

1. พัฒนาหลักสูตร

2. พัฒนาระบบการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง
3. พัฒนาคณาจารย์
4. ประเมินคุณภาพผู้เรียน
5. การวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการเรียนการสอน
6. การจัดเตรียมแหล่งข้อมูลสารสนเทศ

Hallinger and Wang (2015) ได้กล่าวว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีจำนวน 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การกำหนดภารกิจของโรงเรียน ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 2 องค์ประกอบ คือ การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน และการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน โดยบทบาทที่สำคัญที่สุดของผู้บริหารสถานศึกษา คือ การกำหนดและการสื่อสารพันธกิจหรือเป้าหมายของโรงเรียน และต้องสื่อสารเป้าหมายดังกล่าวไปยังผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่ม เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกคนยึดถือปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

2. การจัดการด้านการเรียนการสอน และการบริหารจัดการหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำงานร่วมกับครู โดยเน้นเรื่องของหลักสูตรและการสอน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน 3 ด้าน ได้แก่ การนิเทศและการประเมินการสอนของครู การประสานงานหลักสูตร และการติดตามตรวจสอบและดูแลความก้าวหน้าของนักเรียน

3. การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ผ่านกิจกรรมการสร้างแรงจูงใจ โน้มน้าวทัศนคติครูและนักเรียนโดยการกำหนดเกณฑ์การให้รางวัลสำหรับความสำเร็จทางการเรียน การทุ่มเทความพยายาม โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องกำหนดเกณฑ์ความหวังที่ชัดเจนที่ต้องการให้เกิดกับตัวผู้เรียน ผ่านกระบวนการบริหารเวลาในการเรียนการสอนอย่างระมัดระวัง การคัดเลือกหลักสูตร การพัฒนาคณาจารย์อย่างเหมาะสม ซึ่งการเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ มีองค์ประกอบย่อยรวม 6 ด้าน ได้แก่ การบริหารเวลาในการเรียนการสอน การปฏิบัติงานร่วมกันในโรงเรียนเพื่อเป็นหลักแก่ครูและนักเรียน การจัดให้มีการกระตุ้นจูงใจครูในการทำงาน การสนับสนุนให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู การพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานทางวิชาการ และการจัดให้มีการกระตุ้นจูงใจในการเรียน

ไชยา ภาวะบุตร (2560) ได้สรุปองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารได้แสดงบทบาทหน้าที่อย่างสร้างสรรค์ที่สามารถโน้มน้าวใจดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
2. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

3. การจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมทางวิชาการ
4. การพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ
5. การเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ
6. การประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

จิรัฐติกาล สุทธานุช (2563) ได้กำหนดภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่

1. การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครูด้วยความร่วมมือ มีวิสัยทัศน์ สร้างสรรค์ และสื่อสาร การเปิดโอกาสให้ครูค้นพบ ตัดสินใจเลือกแนวทางการปฏิบัติงานที่ดีที่สุดได้ด้วยตนเอง การให้อิสระแก่ครูในการพัฒนาความเป็นผู้นำของตนเอง และการสนับสนุนส่งเสริมให้ครูจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนที่แตกต่างไปจากเดิม การจัดฝึกอบรมครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำ เพื่อปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ใหม่ในการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจ

2. การพัฒนางานหลักสูตร ด้วยความร่วมมือ มีวิสัยทัศน์ที่สร้างสรรค์ และสื่อสาร อธิบาย หรือให้เหตุผลสนับสนุนด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม มีวิธีการโน้มน้าวเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนและเกิดความศรัทธาจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ และสามารถอธิบายวิธีการต่าง ๆ เพื่อจูงใจหรือโน้มน้าวให้บุคลากรในสถานศึกษาเรียนรู้ เข้าใจ และเห็นคล้อยตามในความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ได้รับฟังความคิดเห็นของบุคลากรทุกภาคส่วน เพื่อนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติจริง

3. การนิเทศติดตามการปฏิบัติงานของครู มีรูปแบบการนิเทศที่แปลกใหม่ สอดคล้องกับเป้าหมายของการนิเทศของโรงเรียน เชื่อมโยงเหตุการณ์ปัจจุบันเข้ากับการนิเทศชั้นเรียน และจัดกิจกรรมแสดงผลงานที่เกิดขึ้นจากการนิเทศของครูต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาร่วมวางแผนการนิเทศของโรงเรียน

4. การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหาที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาวิชาชีพครู และเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาครู

ฐิตาพร ตันเจริญรัตน์ (2563) กำหนดองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ 11 ด้าน คือ

1. การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน
2. การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน

3. การนิเทศและประเมินผลด้านการสอน
4. การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร
5. การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน
6. การคุ้มครองเวลาในการสอน
7. การดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด
8. การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู
9. การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ
10. การพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ
11. การจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้

ชัยมงคล บุญชัย (2564) กำหนดองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไว้จำนวน 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการกำหนดเป้าหมายและการนำไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียน คือ การแลกเปลี่ยนข่าวสาร การวางแผน กำหนดแนวทางและกรอบเวลาในการดำเนินงานที่ชัดเจน การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ และการมีส่วนร่วมในการทำงานของคณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้บรรลุเป้าหมาย และการใช้ข้อมูลด้านผลการเรียนมากำหนดเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

2. ด้านการนิเทศหลักสูตรและติดตามการจัดการเรียนการสอนของครู คือ การให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษา การสังเกตการสอนตามสภาพที่เป็นจริง การบันทึกการนิเทศ และให้คณะครูผลัดเปลี่ยนนิเทศการสอนของครูด้วยกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสบการณ์ในการสอนโดยไม่ให้มีผลกระทบต่อเวลาที่ใช้ในการสอน และให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรและเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน

3. ด้านการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน คือ การให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ดีในการเรียนรู้ การติดตามและตรวจสอบเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างใกล้ชิด โดยมีการปรึกษาครูเป็นรายบุคคลเพื่อตรวจสอบจุดเด่น จุดด้อยของนักเรียน เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมให้สอดคล้องกับศักยภาพของนักเรียน และนำผลคะแนนทดสอบของผู้เรียนไปใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดเป้าหมายด้านวิชาการของสถานศึกษา

4. ด้านการสร้างขวัญกำลังใจให้กับครูและนักเรียน คือ การที่ผู้บริหารมีการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ครู มีปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูและนักเรียนมีความเป็น

กันเอง เอาใจใส่ผู้เรียนทุกคนและจัดหาครูสอนแทนในกรณีครูประจำชั้น/ประจำรายวิชาไม่ทำการสอน เพื่อเป็นการส่งเสริมพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียน

5. ด้านการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการและพัฒนาด้านวิชาชีพของครู คือ การกำหนดเกณฑ์ด้านการเรียนของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นหรือช่วงชั้นให้มีความชัดเจนเหมาะสม และประกาศเกณฑ์ต่าง ๆ สอดคล้องกับเป้าหมายและบริบทของโรงเรียน โดยมี คณะทำงานด้านวิชาการของสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการจัดทำและพัฒนา เกณฑ์มาตรฐาน เพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และส่งเสริมพัฒนาครูให้เข้ารับการฝึกอบรม สัมมนา และศึกษาเอกสารต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ของการพัฒนาที่ชัดเจนและสอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน

วิภา ศรีวัตร และคณะ (2564) ได้เสนอองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการไว้จำนวน 5 ด้านดังนี้

1. การกำหนดเป้าหมายและการสื่อสารเป้าหมายของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดกรอบ ขอบเขต และเป้าหมาย และสร้างความเข้าใจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการของสถานศึกษาให้มีความชัดเจน โดยมีจุดเน้น คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรภายในองค์กร รวมถึงมี กระบวนการสื่อสารเกี่ยวกับการบริหารการวางแผน การสั่งการ และการจัดการองค์การเพื่อเป็นการ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ

2. การนิเทศและการประเมินผลการสอนของครู เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ร่วมกันกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษา

3. การบริหารและประสานงานการใช้หลักสูตร เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการประสานงานครูและบุคลากรทางการศึกษา จัดทำหลักสูตรแบบมีส่วนร่วม และการจัดให้มีการหลากหลายทางหลักสูตร

4. การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน

5. การส่งเสริมสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดให้สถานศึกษามีสิ่งแวดล้อมที่ดีทั้งภายในและภายนอก

พนธกานต์ นฤฤทธิ์มนตรี ,อาทิตย์ ฉัตรชัยพลรัตน์ และกุหลาบ บุริสาร (2565) ได้เสนอ องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัลได้ 14 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. การมีวิสัยทัศน์ร่วมด้านดิจิทัล
 2. การสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อความร่วมมือทางวิชาการ
 3. การพัฒนาวิชาชีพครูยุคดิจิทัลด้วยกระบวนการ PLC
 4. การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี
 5. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้
 6. วัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล
 7. การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมยกระดับผลสัมฤทธิ์
 8. ทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ
 9. การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้
 10. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
 11. การนิเทศติดตามและสะท้อนผลการเรียนรู้
 12. การสร้างแรงบันดาลใจเป็นองค์กรดิจิทัล
 13. การเป็นผู้นำแบบจิตวิญญาณ
 14. การสร้างฐานคุณภาพการศึกษาสู่ความยั่งยืน
- ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนสามารถนำไปประยุกต์ในการบริหารงานวิชาการอันเป็นหัวใจของสถานศึกษาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศและสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล

ตาราง 6 ตารางแสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

องค์ประกอบ นักวิชาการ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	รวม
1. การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน		✓		✓			✓	✓	✓		5
2. การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	9
3. การมีความรู้ความเข้าใจในวิธีสอน แบบต่าง ๆ	✓										1
4. การสนับสนุนให้ครูใช้นวัตกรรมการสอน	✓										1
5. การนิเทศและการประเมินผลการ เรียนการสอน	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓		8

ตาราง 6 (ต่อ)

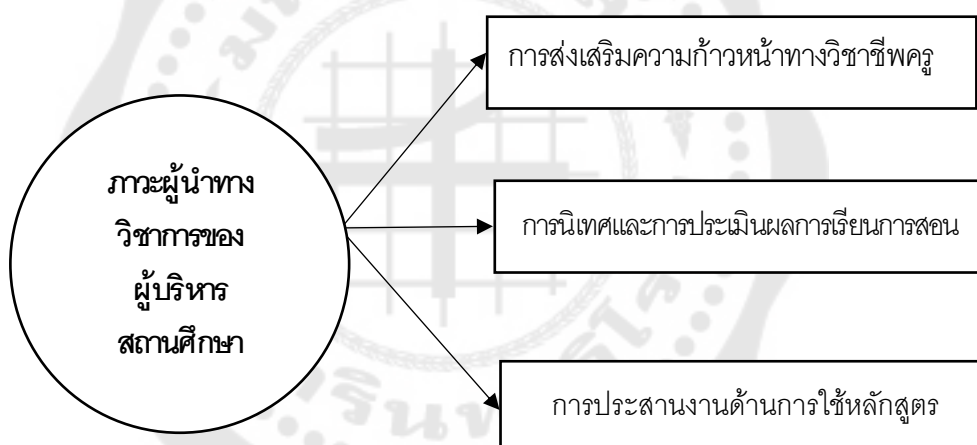
องค์ประกอบ นักวิชาการ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	รวม
6. การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน	✓			✓	✓			✓			4
7. การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน			✓	✓							2
8. การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน	✓	✓	✓	✓							4
9. การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร		✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓		7
10. การสื่อสารเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร		✓		✓			✓	✓	✓	✓	6
11. การสร้างขวัญกำลังใจให้กับครูและนักเรียน				✓			✓	✓		✓	4
12. เป็นแบบอย่างที่ดีในเชิงวิชาการ	✓				✓						2
13. มีความรู้ความเข้าใจในทฤษฎีปรัชญาของหลักสูตร	✓										1
14. การติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน		✓	✓				✓				3
15. การกำหนดกรอบเวลาในการเรียน		✓		✓			✓				3
16. การสำรวจวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา		✓									1
17. การจัดเตรียมครูให้เหมาะสมกับพันธกิจ		✓									1
18. การจัดเตรียมแหล่งข้อมูลสารสนเทศ			✓				✓				2
19. การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย						✓					1

หมายเหตุ :

[1] Kaiser (2000) , [2] Joseph Blase (2004) , [3] Cunningham and Cordeiro (2009) , [4] Hallinger and Wang (2015) , [5] ไชยา ภาวะบุตร (2560) , [6] จิรัฐติกาล สุทธานุช (2563) , [7] จิตาพร ตันเจริญรัตน์ (2563) , [8] ชัยมงคล บุญชัย (2564) , [9] รวิภา ศรีวัตร และคณะ (2564) และ [10] พนธกานต์ นฤทธิมนตร์ , อาทิตย์ ฉัตรชัยพลรัตน์ และกุลลาบ ปุริสาร (2565)

จากการสังเคราะห์แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยคัดเลือกองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความถี่ 7 ขึ้นไป จึงเลือกองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะดำเนินการศึกษาไว้ 3 องค์ประกอบ ดังนี้

- 1) การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู
- 2) การนิเทศและการประเมินผลการเรียนการสอน และ
- 3) การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร

ภาพประกอบ 8 องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

จากองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยขออธิบายแต่ละองค์ประกอบดังนี้

การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู

จิรัฐติกาล สุทธานุช (2563) ได้ให้ความหมายของการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู คือ การที่ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ สร้างสรรค์ และสื่อสาร การเปิดโอกาสให้ครูค้นพบ ตัดสินใจเลือก แนวทางการปฏิบัติงานที่ดีที่สุดได้ด้วยตนเอง การให้อิสระแก่ครูในการพัฒนาความเป็นผู้นำของตนเอง และการสนับสนุนส่งเสริมให้ครูจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนที่แตกต่างไปจากเดิม การจัด

ฝึกอบรมครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำ เพื่อปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ใหม่ในการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจ

ชัยมงคล บุญชัย (2564) ได้ให้ความหมายของการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการและพัฒนาด้านวิชาชีพของครู คือ การกำหนดเกณฑ์ด้านการเรียนของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นหรือช่วงชั้นให้มีความชัดเจน เหมาะสม และประกาศเกณฑ์ต่าง ๆ สอดคล้องกับเป้าหมายและบริบทของโรงเรียน โดยมีคณะทำงานด้านวิชาการของสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการจัดทำและพัฒนาเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และส่งเสริมพัฒนาครูให้เข้ารับการฝึกอบรม สัมมนา และศึกษาเอกสารต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ของการพัฒนาที่ชัดเจนและสอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน

รวิภา ศรีวัตร และคณะ (2564) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาวิชาชีพครู คือ กระบวนการที่ผู้บริหารกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน

จิตาพร ตันเจริญรัตน์ (2563) ได้ให้ความหมายของการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ การส่งเสริมและเพิ่มความถนัด ทักษะและ ความสามารถของครูให้สามารถปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น เป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่ควรให้ความสำคัญ และ ติดตามผลของความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเพื่อนำมาทบทวน ปรับปรุงหรือเลือกใช้วิธีการใหม่ที่ เหมาะสมกว่าต่อไป

จากการให้ความหมายของนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครูและบุคลากร โดยมุ่งเน้นการเข้ารับการฝึกอบรม สัมมนา ตามวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและสอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน

การนิเทศและการประเมินผลการเรียนการสอน

ชัยมงคล บุญชัย (2564) ได้ให้ความหมายของการนิเทศหลักสูตรและติดตามการจัดการเรียนการสอนของครู คือ การให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษา การสังเกตการสอนตามสภาพที่เป็นจริง การบันทึกการนิเทศ และให้คณะครูผลัดเปลี่ยนนิเทศการสอนของครูด้วยกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ในการสอนโดยไม่ให้มีผลกระทบต่อเวลาที่ใช้ในการสอน และให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรและเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน

รวีภา ศรีวัตร และคณะ (2564) ได้ให้ความหมายของการนิเทศและการประเมินผล การสอนของครู คือ กระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ร่วมกัน กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษา

จิตาพร ตันเจริญรัตน์ (2563) ได้ให้ความหมายของการนิเทศและการประเมินผล การสอนของครู คือ สิ่งสำคัญในการกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้ครูผู้สอนทราบผล การเรียนของนักเรียน ผู้บริหารหรือผู้ใดที่มีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือแนะนำ และให้ความร่วมมือ กับผู้รับการนิเทศในการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น เพื่อนำไปสู่ การพัฒนา คุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

จากการให้ความหมายของนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การนิเทศและการประเมินผลการเรียนการสอน คือ พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในการให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษา การสังเกตการสอนตามสภาพที่เป็นจริง การบันทึกการนิเทศ และให้คณะครู ผลิตเปลี่ยนนิเทศการสอนของครูด้วยกัน

การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร

รวีภา ศรีวัตร และคณะ (2564) ได้ให้ความหมายของการบริหารและประสานงาน การใช้หลักสูตร คือ กระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการประสานงานครูและบุคลากรทางการ ศึกษา จัดทำหลักสูตรแบบมีส่วนร่วม และการจัดให้มีความหลากหลายทางหลักสูตร

จิตาพร ตันเจริญรัตน์ (2563) ได้ให้ความหมายของการบริหารและประสานงานการใช้หลักสูตร คือ การนำหลักสูตรไปใช้ผู้บริหารต้องศึกษาอย่างลึกซึ้ง เพื่อสามารถให้คำแนะนำหรือเป็นที่ปรึกษาแก่ครูผู้สอนในโรงเรียนได้นอกจากนี้ยังต้องจัดให้มีการประสานงานและกำกับดูแลให้ ครูสอน และประเมินผลได้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

Bahtilla Marinette and Xu Hui (2020) ได้ให้ความหมายของการประสานงานด้าน การใช้หลักสูตร คือ กิจกรรมและกลยุทธ์ที่ผู้อำนวยการใช้เพื่อให้การนำหลักสูตรไปปฏิบัติอย่างมี ประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน

จากการให้ความหมายของนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การ ประสานงานด้านการใช้หลักสูตร หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในการเชื่อมโยงและ ทำงานร่วมกับครูและบุคลากร เพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างสร้างสรรค์ โดยใช้วิธีทัศน์ที่ชัดเจน และ มีการสื่อสารที่มีเหตุผลเพื่อสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตร รวมถึงขับเคลื่อนการใช้หลักสูตรใน สถานศึกษา

5. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครู

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ที่ ในด้านพฤติกรรมการสอนของครูมีรายละเอียดดังนี้

5.1 ความหมายของพฤติกรรมการสอนของครู

ราชบัณฑิตยสถาน (2556) ให้ความหมาย “พฤติกรรม” ว่า การกระทำหรืออาการที่แสดงออกทางกล้ามเนื้อ ความคิด และความรู้สึก ส่วนคำว่า “การสอน หรือสอน” หมายถึง การบอกวิชาหรือความรู้ การแสดงเพื่อให้เข้าใจโดยวิธีบอกหรือทำให้เห็นเป็นตัวอย่าง

ทิสนา แหมมณี (2554) ให้ความหมายของพฤติกรรมการสอน หมายถึง การบอกกล่าว สิ่ง อธิบาย ชี้แจง หรือแสดงให้ดู การสอนเป็นการถ่ายทอด ความรู้ ทักษะ และเจตคติต่าง ๆ โดยผู้สอนกับผู้รับ หรือครูกับนักเรียน มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันใน กระบวนการเรียนรู้ การสอนเป็นพฤติกรรมทางธรรมชาติของมนุษย์ในการช่วยเหลือกันและกันในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิต การสอนมีลักษณะของการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเชื่อ ทักษะ และเจตคติ

คะนิงนิจ พลเสน (2551) ให้ความหมายของพฤติกรรมการสอน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนหรือสภาพการเรียนการสอนที่ได้แสดงถึงกระบวนการจัดการเรียนการสอน ความตั้งใจและเอาใจใส่ของครู เทคนิคหรือวิธีการถ่ายทอด ความรู้ที่สามารถทำให้นักเรียนสนใจต่อการเรียน สร้างการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนของนักเรียนทุกคน ให้ความเมตตา ปรารถนาดี และความเสมอภาคกับนักเรียน รวมถึงการคิดค้นหาความรู้ใหม่ ๆ มา ถ่ายทอดให้กับนักเรียน และมีหน้าที่ในการเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการสอน การใช้สื่อที่ เหมาะสม การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน การวัดผลและประเมินผล และการซ่อมเสริม

ดนตรี เงินศรี และณัฐวรณ หลาวทอง (2552) ให้ความหมายของพฤติกรรมการสอน หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกของครูที่พัฒนานักเรียนใน ด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในกลุ่มวิชาต่าง ๆ เป็นการกระทำที่ครู แสดงออกอันมีผลต่อการเรียน ของนักเรียน การสร้างบรรยากาศในการเรียนให้เป็นไปในทางบวก ความพยายามกระตุ้นนักเรียน ให้มีความกระตือรือร้นสนใจในการเรียน

ปราณี ใจบุญ (2561) ให้ความหมายพฤติกรรมการสอนของครู หมายถึง การกระทำที่ครูแสดงออกผ่านเทคนิคหรือวิธีการสอน โดยการบอกกล่าว อธิบาย ถ่ายทอดประสบการณ์ ความรู้ ทักษะ และเจตคติต่าง ๆ ให้กับนักเรียน รวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์ที่ีระหว่างครูกับนักเรียน ให้ความเอาใจใส่ต่อการเรียน และการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน

สรุปได้ว่าพฤติกรรมการสอนของครู หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกของครูที่เป็นการถ่ายทอด ความรู้ ทักษะ และเจตคติต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นผู้เรียนให้มีสนใจในการเรียน รวมถึงการคิดค้นหาความรู้ใหม่ ๆ มา ถ่ายทอดให้กับนักเรียน

5.2 องค์ประกอบของพฤติกรรมการสอนของครู ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

Olga Nessipbayeva (2024) กล่าวถึง องค์ประกอบของของพฤติกรรมการสอนของครู ไว้ดังนี้

1. การจัดการห้องเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มประสิทธิภาพสูงสุด รักษาวินัย และขวัญกำลังใจ ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม การวางแผน การสื่อสาร การมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ การประเมินความก้าวหน้า และการปรับเปลี่ยนอย่างต่อเนื่อง ควรใช้กลยุทธ์ต่างๆเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวก ความร่วมมือ และการเรียนรู้ที่มีจุดมุ่งหมายการจัดระเบียบ มอบหมาย และจัดการเวลา พื้นที่ และกิจกรรมควรทำให้แน่ใจว่านักเรียนมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันและเท่าเทียมกันในงานที่มีประสิทธิผล

2. แนวทางการสอนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งนำเสนอมุมมอง ทฤษฎี “วิธีการเรียนรู้” และวิธีการค้นคว้าที่แตกต่างกันในการสอนแนวคิดในเนื้อหาหลักสูตรการสอนและการเรียนรู้ที่หลากหลายควรช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในโอกาสในการเรียนรู้ที่กระตือรือร้นซึ่งส่งเสริมการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และประสิทธิภาพการทำงาน ขณะเดียวกันก็ช่วยให้นักเรียนรับผิดชอบในการระบุและใช้แหล่งข้อมูลการเรียนรู้

3. การประเมินที่มีประสิทธิภาพ โดยผสมผสานการทดสอบอย่างเป็นทางการ การตอบคำถามแบบทดสอบ การประเมินผลงานในชั้นเรียน ผลงานและโครงการของนักเรียน และการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบมาตรฐาน เพื่อทำความเข้าใจว่านักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้าง ควรพัฒนากลยุทธ์การประเมินที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการประเมินตนเองเพื่อช่วยให้พวกเขาตระหนักถึงจุดแข็งและความต้องการของตนเอง และสนับสนุนให้พวกเขาดำเนินการตามเป้าหมายส่วนตัวในการเรียนรู้

4. ทักษะด้านเทคโนโลยี การรู้ว่าเมื่อใดและอย่างไรจึงจะใช้เทคโนโลยีการศึกษาในปัจจุบัน ตลอดจนประเภทและระดับของเทคโนโลยีที่เหมาะสมที่สุดเพื่อเพิ่มการเรียนรู้ของนักเรียนให้สูงสุด

จินดา ลาโพธิ์ (2563) เสนอองค์ประกอบของพฤติกรรมการสอนของครูที่บ่งบอกถึง ความเป็นผู้มีจิตวิญญาณความเป็นครู สามารถพิจารณาได้จากประเด็นหลักๆ 3 ประเด็นต่อไปนี้ ได้แก่

1. บุคลิกภาพของครู ความรอบรู้ใน ศาสตร์ที่สอน และพฤติกรรมการสอน บุคลิกภาพของครู บุคลิกภาพเป็นลักษณะเฉพาะของบุคคล มีทั้งในส่วนที่เป็น รูปร่างและนามธรรม เป็นเอกลักษณ์ที่ไม่เหมือนใครและไม่มีใครเหมือน ซึ่งจำแนกออกได้เป็น 2 ส่วน คือ บุคลิกภาพภายนอก เป็นบุคลิกภาพในส่วนที่เป็นรูปร่าง สามารถมองเห็นหรือ สัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ หู ตา จมูก ลิ้น และกาย เป็นบุคลิกที่สามารถพัฒนา ปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ ได้แก่ รูปร่างหน้าตา การแต่งกาย กิริยามารยาท การใช้เสียง การใช้สายตา และการใช้ถ้อยคำเป็นต้น ส่วนบุคลิกภาพภายใน เป็นคุณลักษณะทางจิตใจที่เป็นนามธรรม สังเกตได้ยาก จับต้องหรือสัมผัสได้ยาก ต้องอาศัยเวลา หรือความใกล้ชิดหรือความคุ้นเคยกันมา ก่อนจึงจะบอกได้ว่า บุคคลนั้นมีบุคลิกภาพเป็นเช่นใด ได้แก่ ความกระตือรือร้น ความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร ความฉลาด ความมีปฏิภาณไหวพริบ ความเป็นคนช่างคิด ความก้าวร้าว ความมีน้ำใจ

2. ความรอบรู้ในศาสตร์ที่สอน หมายถึงความรู้ความเข้าใจอย่างลุ่มลึกในเนื้อหาสาระที่จะนำมาถ่ายทอดให้กับผู้เรียนจนสามารถอธิบาย ขยายความ ยกตัวอย่าง หรือกระทำให้อุเป็นตัวอย่าง มีความสามารถในการสรุปความได้อย่างชัดเจน และสามารถตอบคำถามของผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน ดังนั้นผู้สอนจึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาค้นคว้าและพัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอ ๆ

3. พฤติกรรมการสอน หมายถึงการกระทำหรือการแสดงออกเพื่อให้ผู้เรียนสามารถรับรู้และเข้าใจในองค์ความรู้ หรือเนื้อหาสาระ จนสามารถตอบโต้หรือแสดงออก และนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตหรือประกอบสัมมาชีวะได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้ครูผู้สอน ในยุคศตวรรษที่ 21 จึงต้องรู้จักพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีทักษะแห่งการเรียนรู้ (Learning Skill) ด้วย

Matthew A. Kraft, David Blazar and Dylan Hogan (2016) กล่าวถึงองค์ประกอบ พฤติกรรมของครู ได้แก่ ความสามารถในการรับรู้ถึงนักเรียน การให้ความสำคัญต่อมุมมองของนักเรียน และการสร้างบรรยากาศเชิงบวกในชั้นเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้กำหนดบทบาทบทบาทของผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คือ ผู้ที่ทำหน้าที่ทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร โดยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน

2. กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะกระบวนการที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการและความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์

3. ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย

4. จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้

5. จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

6. ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน

7. วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

จิตติมา สุขสังวร (2565) กล่าวถึงพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน ดังนี้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ และด้านการสร้างความร่วมมือกับชุมชนในการจัดการเรียนรู้

Chris Kyriacou (1993) เสนอองค์ประกอบของพฤติกรรมกรรมการสอนของครู 3 ด้าน คือ

1. การวางแผน 2. การนำเสนอ และการกระตุ้น และ 3. การประเมินผล

อรัญญา ชนะเพีย (2558) เสนอองค์ประกอบของพฤติกรรมกรรมการสอนของครู 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การเตรียมการสอน หมายถึง การวางแผนการสอนก่อนเข้าสอน เพื่อให้การสอนดำเนินไปด้วยความราบรื่นและมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดจุดมุ่งหมายการสอน รายละเอียดของกระบวนการเรียนการสอน จุดประสงค์การเรียนรู้ การเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ การวัดและประเมินผลให้ตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้

2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมที่ครูแสดงถึงความสามารถในการดำเนินการสอน การจัดกิจกรรมและวิธีการเสนอเนื้อหาสาระสำคัญได้อย่าง

เหมาะสมตามลำดับขั้นตอน และเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน โดยการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี กระตุ้นผู้เรียนให้สนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม ช่วยเหลือให้คำแนะนำปรึกษา สนับสนุนและเสริมแรง และให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับพฤติกรรม และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและข้อเสนอแนะตามความเหมาะสม

3. การวัดผลประเมินผล หมายถึง พฤติกรรมครูในการเก็บรวบรวมข้อมูล ร่องรอยหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยใช้เทคนิคการประเมินอย่างหลากหลาย เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

ทิศนา แสงระวี และเรชา ชูสุวรรณ (2565) เสนอแนวทางปฏิบัติของครู ดังนี้

1. มีความตื่นตัวทางความรู้เนื่องจากปัจจุบันด้วยความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกและความก้าวหน้าของนวัตกรรม ส่งผลให้องค์ความรู้บางส่วนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ดังนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในศาสตร์หลายแขนงด้วยความถ่องแท้ อีกทั้งต้องเป็นผู้ที่มีการเรียนรู้ในสิ่งใหม่อยู่เสมอ เพื่อให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางความรู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้ที่รักในการเรียนรู้ รักในการพัฒนาตนเอง และรักในการพัฒนาผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

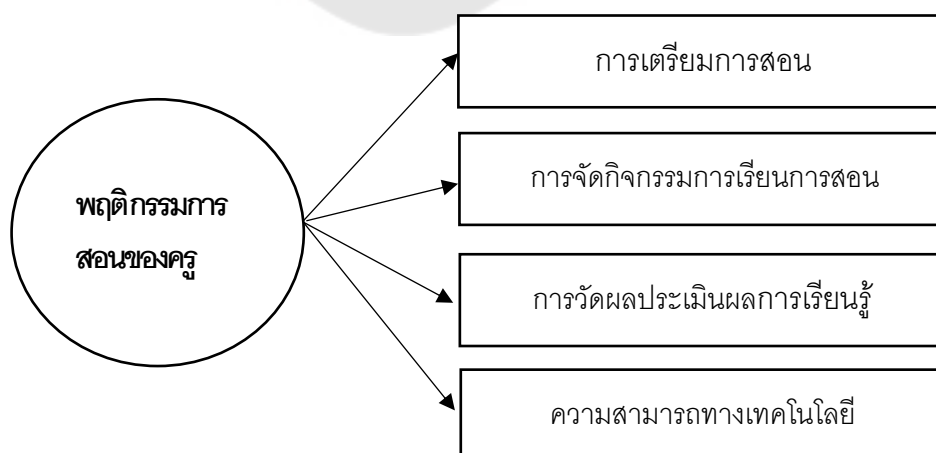
2. มีการปรับเปลี่ยนบทบาทตนเอง เนื่องจากครูผู้สอนมีบทบาทต่อผู้เรียนผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องปรับเปลี่ยนบทบาทตนเอง รูปแบบกระบวนการจัดการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าครูผู้สอนจะต้องปรับเปลี่ยนบทบาทตนเองจากผู้ถ่ายทอดความรู้ด้วย วิธีการบรรยาย การมอบหมายงาน มาเป็นการจัดการเรียนการสอนผ่านโลกออนไลน์ และให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปบูรณาการหรือประยุกต์เป็นโครงงานหรือนวัตกรรมที่ผู้เรียนมีความสนใจ ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการจัดการสอนในรูปแบบใหม่สามารถตอบสนองความต้องการในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ตรงตามความต้องการ และส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความต้องการในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

3. มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากปัจจุบันความรู้มีอยู่ทั่วทุกมุมของโลก ผ่านการสืบค้นด้วยเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ส่งผลให้ครูผู้สอนสามารถที่จะเข้าถึงความรู้ที่ถูกต้องได้โดยง่าย ตรงตามความต้องการ ประหยัดค่าใช้จ่าย เพียงแต่ครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้ทลายกำแพงในการป้องกันตนเองไม่ให้เกิดการพัฒนา ปรับเปลี่ยนตนเองจากการถูก Disrupt เป็นผู้ Disrupt ด้วยการสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เรียน เป็นผู้ที่มีความต้องการในการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองทางวิชาชีพ และการพัฒนาตนเองเพื่อศิษย์อย่างต่อเนื่อง

4. มีการใช้ความคิดสร้างสรรค์สร้างกิจกรรมการเรียนรู้เนื่องจากบทบาทที่เปลี่ยนแปลงไปของครูผู้สอนจากผู้บรรยายมาเป็นพี่เลี้ยงให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดแนวคิดในการเรียนรู้และแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง ดังนั้นครูผู้สอนจะต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความหลากหลาย อีกทั้งมีการประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์การเรียนการสอนบนเว็บ กระดานอัจฉริยะ และข้อมูลผ่านเครือข่าย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ตรงตามความต้องการ คงทน หลากหลายวิธีการ และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์เป็นโครงการต่อไป

5. มีการใช้ความรู้ความสามารถทางเทคโนโลยีเนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการเข้าถึงความรู้แบบตลอดเวลา ดังนั้นครูผู้สอนจำเป็นต้องมีทักษะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในการเข้าถึงความรู้ และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางความรู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเห็นได้ว่าปัจจุบันมีการนำสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มาเป็นเครื่องมือในการสร้างความสนใจในการเรียนรู้อย่างแพร่หลาย ดังนั้นจำเป็นต้องมีครูจะต้องเป็นผู้สร้างทางเลือกแห่งการเรียนรู้ที่มีความหมาย เฉพาะเจาะจง และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยบูรณาการแนวคิดของ Chris Kyriacou (1993) อรัญญา ชนะเพีย (2558) และทศนา แสงระวี และเรชา ชูสุวรรณ (2565) สามารถสรุปองค์ประกอบของพฤติกรรมการสอนของครูได้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การเตรียมการสอน 2) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ และ 4) ความสามารถทางเทคโนโลยี

ภาพประกอบ 9 องค์ประกอบของพฤติกรรมการสอนของครู

จากองค์ประกอบของพฤติกรรมการสอนของครูข้างต้น ผู้วิจัยขออธิบายแต่ละองค์ประกอบดังนี้

การเตรียมการสอน

อรรถญา ชนะเพีย (2558) ได้ให้ความหมายของการเตรียมการสอน หมายถึง การวางแผนการสอนก่อนเข้าสอน เพื่อให้การสอนดำเนินไปด้วยความราบรื่นและมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดจุดมุ่งหมายการสอน รายละเอียดของกระบวนการเรียนการสอน จุดประสงค์การเรียนรู้ การเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ การวัดและประเมินผลให้ตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้

Singapore Management University (2024) ได้ให้ความหมายของการเตรียมการสอน หมายถึง การที่ผู้สอนกำหนดสิ่งที่นักเรียนต้องเรียนรู้และจะอย่างไรให้มีประสิทธิภาพในช่วงเวลาเรียน จากนั้น คุณสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมและพัฒนากลยุทธ์เพื่อตอบสนองการเรียนรู้ของนักเรียน

Thought Co. (2024) ได้ให้ความหมายของการเตรียมการสอน หมายถึง กระบวนการวางแผนและเตรียมความพร้อมสำหรับการสอนนักเรียน ซึ่งรวมถึงการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน การเลือกกลยุทธ์ในการสอนและการจัดการชั้นเรียน รวมถึงการเตรียมการเพื่อให้ได้รับข้อเสนอแนะจากนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ การเตรียมการนี้สำคัญมากเพราะช่วยให้ผู้สอนสามารถสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีที่สุดได้ แม้ว่าแผนการสอนจะถูกจัดเตรียมมาอย่างดี แต่ในทางปฏิบัติอาจจะมีความท้าทายและต้องปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ ซึ่งการเตรียมการที่ดีจึงไม่ใช่เพียงแค่การจัดการเวลา แต่เป็นการลงทุนที่สำคัญที่จะนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดียิ่งขึ้นในระยะยาว

จากการให้ความหมายของนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การเตรียมการสอน หมายถึง การแสดงออกของครูในการวางแผนและเตรียมความพร้อมก่อนการสอน รวมถึงการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน และการเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีที่สุด แม้ว่าแผนการจะดี แต่ต้องพร้อมปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์เพื่อผลสัมฤทธิ์ที่สูงสุดในระยะยาว

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

อรรถญา ชนะเพีย (2558) ได้ให้ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมที่ครูแสดงถึงความสามารถในการดำเนินการสอน การจัดกิจกรรมและวิธีการ

เสนอเนื้อหาสาระสำคัญได้อย่างเหมาะสมตามลำดับขั้นตอน และเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน โดยการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี กระตุ้นผู้เรียนให้สนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม ช่วยเหลือให้คำแนะนำปรึกษา สนับสนุนและเสริมแรง และให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับพฤติกรรม และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและข้อเสนอแนะตามความเหมาะสม

The University of Queensland (2024) ได้ให้ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการประเมินผล หลักสูตร และความต้องการของนักเรียนในช่วงเวลานี้ของการเรียนรู้

Rob Koper and Sue Bennett (2008) ได้ให้ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน หมายถึง การลำดับกิจกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียนจะดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ รวมถึงการจัดทรัพยากรและกลไกสนับสนุนที่จำเป็นเพื่อช่วยให้นักเรียนทำกิจกรรมเหล่านี้ให้สำเร็จ

จากการให้ความหมายของนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน หมายถึง การแสดงออกของครูในการสร้างและจัดกิจกรรมที่เหมาะสมเพื่อช่วยนักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ โดยคำนึงถึงการประเมินผล หลักสูตร และความต้องการของนักเรียนในช่วงนั้น นอกจากนี้ยังรวมถึงการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี การกระตุ้นความสนใจ และการจัดเตรียมทรัพยากรและกลไกสนับสนุนที่จำเป็นเพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้

Olga Nessipbayeva (2024) ได้ให้ความหมายของการประเมินที่มีประสิทธิภาพ คือ การผสมผสานการทดสอบอย่างเป็นทางการ การตอบคำถามแบบทดสอบ การประเมินผลงานในชั้นเรียน ผลงานและโครงการของนักเรียน และการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบมาตรฐาน เพื่อทำความเข้าใจว่านักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้าง ควรพัฒนากลยุทธ์การประเมินที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการประเมินตนเองเพื่อช่วยให้พวกเขาตระหนักถึงจุดแข็งและความต้องการของตนเอง และสนับสนุนให้พวกเขาตั้งเป้าหมายส่วนตัวในการเรียนรู้

อรรถญา ชนะเพีย (2558) ได้ให้ความหมายของการวัดผลประเมินผล หมายถึง พฤติกรรมครูในการเก็บรวบรวมข้อมูล ร่องรอย หลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยใช้เทคนิคการประเมิน

อย่างหลากหลาย เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

จันทิมา ปัทมธรรมกุล (2566) ได้ให้ความหมายของการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การวัดคุณลักษณะและความสามารถของบุคคลจากผลการตอบคำถามเพื่อแสดงคุณค่าเชิงปริมาณหรือตัวเลขที่วัดได้และการตัดสินคุณภาพ

จากการให้ความหมายของนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การแสดงออกของครูในเก็บข้อมูลและหลักฐานเพื่อแสดงพัฒนาการและความสำเร็จทางการเรียนของนักเรียนอย่างเป็นระบบ โดยใช้การประเมินที่หลากหลายเพื่อช่วยส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ นอกจากนี้ยังรวมถึงการทำความเข้าใจคุณลักษณะและความสามารถของนักเรียนจากการตอบคำถามด้วย

ความสามารถทางเทคโนโลยี

ทิศนา แสงระวี และเรชา ชูสุวรรณ (2565) ได้ให้ความหมายของ ความสามารถทางเทคโนโลยี หมายถึง การใช้ความรู้ความสามารถทางเทคโนโลยีเนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการเข้าถึงความรู้แบบตลอดเวลา ดังนั้นครูผู้สอนจำเป็นต้องมีทักษะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในการเข้าถึงความรู้ และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางความรู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเห็นได้ว่าปัจจุบันมีการนำสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มาเป็นเครื่องมือในการสร้างความสนใจในการเรียนรู้อย่างแพร่หลาย ดังนั้นจำเป็นต้องเป็นผู้สร้างทางเลือกแห่งการเรียนรู้ที่มีความหมาย เฉพาะเจาะจง และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

Olga Nessipbayeva (2024) ได้ให้ความหมายของทักษะด้านเทคโนโลยี หมายถึง การรู้ว่าเมื่อใดและอย่างไรจึงจะใช้เทคโนโลยีการศึกษาในปัจจุบัน ตลอดจนประเภทและระดับของเทคโนโลยีที่เหมาะสมที่สุดเพื่อเพิ่มการเรียนรู้ของนักเรียนให้สูงสุด

Yakubu Salisu (2019) ได้ให้ความหมายของ ความสามารถทางเทคโนโลยี หมายถึง ความสามารถของหน่วยงานในการออกแบบและพัฒนากระบวนการและผลิตภัณฑ์ใหม่ รวมถึงการอัปเดตความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และการเปลี่ยนแปลงความรู้เหล่านั้นให้เป็นคำแนะนำและการออกแบบเพื่อสร้างประสิทธิภาพที่ต้องการ นอกจากนี้ยังรวมถึงความสามารถในการขยายและใช้ทรัพยากรทางเทคโนโลยีของหน่วยงานการบูรณาการ

เทคโนโลยีที่หลากหลาย และการนำความรู้จากภายนอกมาปรับใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานและผลลัพธ์ของหน่วยงาน

จากการให้ความหมายของนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ความสามารถทางเทคโนโลยี หมายถึง การแสดงออกของครูในการใช้และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเข้าถึงความรู้และปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน โดยเฉพาะในด้านการเลือกและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงทางความรู้ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

6. แนวคิดเกี่ยวกับสุขภาพองค์การ

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพองค์การในด้านความหมายของสุขภาพองค์การ องค์ประกอบของสุขภาพองค์การ มีรายละเอียดดังนี้

6.1 ความหมายของสุขภาพองค์การ

สุขภาพองค์การ (Organizational health) มีฐานคำมาจากคำว่า สุขภาพ และองค์การ

คำว่าสุขภาพ (Health) มีความหมายตามพจนานุกรมกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 หมายถึง (น.) ภาวะที่ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ และในปี 1948 องค์การอนามัยโลก (The World Health Organization: WHO) ได้บัญญัติความหมายของคำว่า สุขภาพไว้ในธรรมนูญขององค์การอนามัยโลกว่า สุขภาพ หมายถึง ภาวะแห่งความสมบูรณ์ของร่างกายและจิตใจรวมถึงการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมด้วยดี มิใช่เพียงแค่ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บและความทุพพลภาพเท่านั้น

จากการศึกษาพบว่า สุขภาพองค์การ (Organizational health) เป็นคำศัพท์ที่ มายส์ (Miles) นักวิเคราะห์องค์การในยุคพฤติกรรมศาสตร์บัญญัติขึ้นใช้ โดยการศึกษาจากแนวคิดและทฤษฎีทั้งทางวิทยาศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ สุขภาพองค์การตามแนวคิดของมายส์ (Miles, 1973) หมายถึง การศึกษาองค์การเพื่อให้เกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงอย่างมีแผน โดยให้ความสำคัญไปที่การพิจารณาขอบเขตอย่างกว้างๆ ของกิจกรรมต่างๆ ที่กระทำร่วมกันในองค์การด้วยการอาศัยการศึกษาค้นคว้าวิจัย เพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างมีความหมายเกี่ยวกับความพยายามหาแนวทางที่จะปรับปรุงองค์การให้เป็นสถานที่น่าอยู่ น่าทำงานและน่าเรียนรู้ หรืออย่างน้อยที่สุดในวันหนึ่งๆ ได้ดำเนินการในส่วนต่างๆ ขององค์การอย่างเป็นระบบ

Mile (1972, cited in Hoy and Forsyth, 1986) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับสุขภาพองค์การไว้ว่า หมายถึง การศึกษาองค์การเพื่อให้เกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงอย่างมีแบบแผน โดยให้ความสำคัญต่อการพิจารณาขอบเขตของกิจกรรมที่กระทำร่วมกันในองค์การด้วยการศึกษาวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความหมายเกี่ยวกับความพยายามในการหาแนวทางปรับปรุงองค์การให้เป็นสถานที่น่าอยู่ น่าทำงานและน่าเรียนรู้ หรืออย่างน้อยมีการดำเนินการในส่วนต่างๆขององค์การอย่างเป็นระบบในวันหนึ่งๆ

Hoy and Forsyth (1986) ให้ความหมายสุขภาพองค์การไว้ว่า หมายถึง สภาวะการปฏิบัติงานในองค์การตามภารกิจ และการตอบสนองต่อการทำหน้าที่สำคัญของระบบสังคมด้านการปรับตัว การทำให้บรรลุเป้าหมาย การบูรณาการและการรักษาระเบียบแบบแผนขององค์การทำให้องค์การมีความพร้อมในการคงอยู่ท่ามกลางสภาพแวดล้อมและสภาพการณ์ต่างๆ ในระบบสังคมได้อย่างเหมาะสม และปรับปรุงเปลี่ยนแปลงองค์การให้มีพัฒนาการก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน

Hoy and Others (2002) ให้ความหมายสุขภาพองค์การไว้ว่า หมายถึง สภาวะการปฏิบัติงานในองค์การตามภารกิจและการได้ตอบสนองการทำหน้าที่ของระบบสังคม มีการปรับตัวทำให้บรรลุเป้าหมาย เกิดการบูรณาการและรักษาระเบียบแบบแผนในองค์การทำให้องค์การมีความพร้อมที่จะคงอยู่ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมและสภาวะต่างๆได้อย่างเหมาะสม

Hoy and Miskel (2008) กล่าวว่า สุขภาพองค์การเป็นสิ่งที่เกี่ยวกับเทคนิคการจัดการและระดับองค์การ เป็นการประสานองค์การ เป็นทั้งการรวมกลุ่ม องค์การต้องการปรับตัวให้ประสบผลสำเร็จต่อความยุ่งเหยิงข้างนอก ขณะที่มุ่งพลังไปยังพันธกิจขององค์การ

พรณี สุวัตติ (2537) ให้ความหมายสุขภาพองค์การไว้ว่า หมายถึง สภาพขององค์การที่เกิดจากสภาวะการปฏิบัติงานปกติตามภารกิจและความรับผิดชอบขององค์การซึ่งสามารถตอบสนองตามหน้าที่สำคัญของระบบสังคม 4 ประการ คือ การปรับตัว การบรรลุเป้าหมาย การบูรณาการสร้างสรรค์ และการรักษาระเบียบแบบแผนขององค์การ ทำให้องค์การมีความพร้อมที่จะคงอยู่ท่ามกลางสิ่งแวดล้อม และสภาวะการณ์ต่างๆ ในระบบสังคมได้อย่างเหมาะสม

กมลาศน์ สอนประสิทธิ์ (2553) ให้ความหมายของสุขภาพองค์การไว้ว่า หมายถึง สภาพของโรงเรียนที่เกิดจากสภาวะการปฏิบัติงานตามภารกิจ และความรับผิดชอบของโรงเรียนทำให้โรงเรียนมีความพร้อมที่จะอยู่ท่ามกลางสภาพแวดล้อมและสภาวะการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม สามารถปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงให้โรงเรียนมี การพัฒนาก้าวหน้าไปอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน

อรัญญา สาริโพธิ์ (2553) ให้ความหมายของสุขภาพองค์การไว้ว่า หมายถึง สภาพขององค์การที่มีความพร้อมในการปฏิบัติงานได้อย่างมั่นคงท่ามกลางสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ต่างๆ และมีความสามารถในการจัดการปัญหาต่างๆ ที่เข้ามาคุกคามได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถที่จะปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงให้องค์การมีการพัฒนาเจริญก้าวหน้าดำรงอยู่ต่อไป องค์การที่มีสุขภาพดี คือ องค์การที่สามารถดำเนินการได้เป็นอย่างดีในขณะที่สมาชิกในองค์การสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพ สุขภาพองค์การเป็นตัวบ่งชี้ถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์การ

อรัญญา ชนะเพีย (2558) ให้ความหมายของสุขภาพองค์การไว้ว่า หมายถึง สภาพที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานตามภารกิจในองค์การ และการตอบสนองต่อ การทำหน้าที่ของระบบสังคม ด้านการปรับตัว การทำให้บรรลุเป้าหมาย การบูรณาการและ การรักษาระเบียบแบบแผนขององค์การ ทำให้องค์การมีความพร้อม ในการคงอยู่ท่ามกลางสภาพแวดล้อมและสภาพการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงองค์การให้มีพัฒนาการก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน

จากนิยามและความหมายดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า สุขภาพองค์การ หมายถึง สภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาในการตอบสนองต่อระบบสังคม โดยมุ่งเน้นการปรับตัว การบรรลุเป้าหมาย และการรักษาระเบียบแบบแผน ซึ่งช่วยให้องค์การมีความพร้อมในการอยู่รอดท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม รวมถึงสามารถพัฒนาและปรับปรุงองค์การอย่างต่อเนื่องเพื่อก้าวหน้าในระยะยาว

6.2 องค์ประกอบของสุขภาพองค์การ

Miles (1973) ได้ทำการศึกษาโดยการเข้าไปสังเกตและศึกษาการทำงานของคนงานในโรงงานผลิตยาแห่งหนึ่งของประเทศอังกฤษ ทำให้ได้ข้อคิดในการแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงองค์การอย่างมีแบบแผน และได้กำหนดองค์ประกอบของสุขภาพองค์การในมิติต่าง ๆ รวม 10 องค์ประกอบ ดังนี้

1. เป้าหมาย (goal focus) ต้องมีเป้าที่ชัดเจน เป็นที่ยอมรับของสมาชิกทุกคนในองค์การ และนอกจากนั้นเป้าหมายที่มีอยู่ในองค์การจะต้องเข้าถึงได้ โดยอาศัยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่และเป็นเป้าหมายที่มีความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อมสามารถก้าวไปสู่ความสำเร็จได้

2. มีการติดต่อสื่อสารอย่างเหมาะสม (communication adequacy) การสื่อสารภายในสิ่งที่จำเป็นมาก เนื่องจากองค์การประกอบด้วยคนจำนวนมากอยู่ร่วมกัน ข่าวสารอาจจะมี การเปลี่ยนแปลงได้ทั้งระบบข่าวสารในแกนตั้งและในแกนนอน ตลอดจนการเกี่ยวข้องกับ สิ่งแวดล้อมภายนอก สำหรับการที่มีสุขภาพดีการเดินทางของข่าวสารต้องมีการแปรเปลี่ยนน้อย ที่สุด คือจะต้องมีวิธีการที่ดี และรับรู้ได้อย่างฉับพลันโดยเฉพาะการติดต่อสื่อสารภายใน

3. ความเป็นธรรมในการใช้อำนาจ (optimal power equalization) ในองค์การ ที่มีสุขภาพที่ดี การกระจายอำนาจจำเป็นต้องมีความยุติธรรม หมายถึง ผู้บังคับบัญชาและ ผู้ใต้บังคับบัญชาควรจะต้องมีอิทธิพลคือ มีการใช้อำนาจในทางที่ดีโดยกระจายอำนาจอย่าง เป็นธรรมและทั่วถึง

4. มีการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม (resource utilization) ในองค์การที่มี สุขภาพดีจะต้องสามารถใช้วัตถุที่เป็นปัจจัยนำเข้า (input) ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะอย่าง ยิง บุคลากรในองค์การหนึ่งๆ จะต้องไม่มีใครทำงานหนักจนเกินไป และยังมีบางคนไม่ได้ทำอะไร เลย การเฉลี่ยปริมาณงานจะต้องให้ได้เท่าเทียมกันในองค์การที่มีสุขภาพดีนั้นแม้บุคลากรทั้งหลาย จะทำงานหนักกันทุกคน เขาเหล่านั้นไม่ได้รู้สึกว่าเขาต้องทำงานหนักกว่าคนอื่น ๆ จะทำงานด้วยใจ จดใจจ่อกับการทำงาน และพยายามสร้างสรรค์งานเพื่อความเจริญขององค์การ

5. การอยู่ร่วมกัน (cohesiveness) องค์การที่มีสุขภาพดีสมาชิกมีความยึดเหนี่ยว ต่อกันภายในกลุ่มรักใคร่สนิทสนมและปรองดองกันอย่างดี คนที่มีสุขภาพดีมีภาพแจ่มชัดเกี่ยวกับ ตัวเอง นั่นคือรู้ว่าตัวเองคือใคร ดำเนินการต่างๆ เพื่อให้บรรลุจุดหมายที่ตั้งไว้สำหรับตนนอกจากนี้ คนที่มีสุขภาพดีจะเป็นที่ชอบตนเอง ไม่ทำลายตนเอง องค์การที่มีสุขภาพดีเช่นคนจำเป็นที่ต้องเข้า ในตัวของมันเอง สมาชิกมีความรู้สึกอยากอยู่ในองค์การต้องการได้รับอิทธิพลจากองค์การแต่เป็น อิทธิพลในรูปของความร่วมมือซึ่งกันและกัน

6. ขวัญกำลังใจ (morale) เป็นสภาพของความพอใจที่มีอยู่ในตัวบุคคล แต่มีแค่ ความพอใจ ยังไม่เพียงพอ ดังนั้นขวัญภายในองค์การจึงรวมถึงผลรวมของของอารมณ์ ซึ่งรวมถึง ความรู้สึก ความพอใจและความปิติยินดี ซึ่งมีลักษณะตรงกันข้ามกับความรู้สึกไม่สบาย ไม่พอใจ ขวัญขององค์การจะเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อความสุข ความพึงพอใจของบุคคลภายในองค์การ

7. นวัตกรรม (innovativeness) องค์การที่มีสุขภาพดีจะต้องมีแนวโน้มที่จะใช้ กระบวนการใหม่ๆ ในการทำงานเคลื่อนไหวสู่เป้าหมายใหม่ๆ ผลผลิตใหม่ๆ ออกมา และขยายตัวให้ กว้างขวางยิ่งขึ้น ลักษณะของระบบเช่นนี้จะสามารถสร้างความเจริญของงานพัฒนา และ

เปลี่ยนแปลงมากกว่าที่จะคงอยู่ และยุ่งยากกับงานที่เป็นแค่กิจวัตรประจำวัน และมาตรฐานกำหนด

8. ความอิสระ (autonomy) คนที่มีสุขภาพดีโดยปกติพฤติกรรมของเค้าจะแสดงออกมาจากภายในตัวเองไปสู่ภายนอก ซึ่งจะเป็นคนที่มีอิสระในตัวเอง ไม่เอาตัวเองไปพึ่งพิงคนอื่นหรือกับคนที่อำนาจสูงกว่าหรือไปยุ่งกับความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงอะไร องค์การที่สุขภาพดีเช่นเดียวกัน นอกจากนั้นจะต้องรู้สึกกว่าองค์การเป็นเครื่องมือของสิ่งแวดล้อม และขณะเดียวกันไม่ควรเป็นตัวทำร้ายต่อความรู้สึกของคนภายนอกด้วย และองค์การนั้นต้องรู้สึกมีอิสระจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมเช่นเดียวกับบุคคล นั้นหมายความว่า องค์การจะแสดงพฤติกรรมใดๆ ออกมาต้องมีเสรีภาพในการแสดงไม่ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม

9. การปรับตัว (adaptation) มีความสามารถในการปรับตัว เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่จะทำให้พัฒนาได้ มีลักษณะของการมีอิสระเสรี ที่จะการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับองค์การ หรือบุคคลต่อสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมในกรณีที่มีความต้องการของสิ่งแวดล้อมจะต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอน ในการปรับตัวให้เข้ากัน องค์การจะต้องมีความมั่นคงและอดทนตามสภาพแวดล้อม

10. ความสามารถในการแก้ปัญหาที่เหมาะสม (problem – solving adequacy) การได้รับความกดดัน ความยุ่งยากและความสำเร็จในการแก้ปัญหาที่ยุ่ยาก ในที่นี้มิได้หมายความว่า องค์การหรือบุคคลที่มีสุขภาพดีนั้นจะปราศจากซึ่งปัญหาและความยุ่งยาก แต่อยู่ที่ว่าบุคคลเหล่านั้นสามารถแก้ปัญหาโดยใช้พลังงานน้อยที่สุดและยังคงมีปัญหที่ต้องแก้ไขที่กระบวนกรแก้ปัญหานั้นไม่ทำให้องค์การอ่อนแอลงไป แต่อาจจะสามารถคงสภาพหรือเข้มแข็งยิ่งขึ้น ดังนั้นองค์การที่สุขภาพดีต้องมีโครงสร้างและขบวนการที่พัฒนาแล้วอย่างดีเพื่อรับทราบปัญหาด้วย

Hoy and Forsyth (1986) ได้นำแนวคิดจากทฤษฎีระบบสังคมของ Parsons มาเป็นกรอบความคิดพื้นฐานเพื่ออธิบายเกี่ยวกับการสร้างมิติสุขภาพองค์การระดับโรงเรียน โดยชี้ให้เห็นว่า การศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพองค์การ เป็นการวิเคราะห์สภาวะการทำงานตามธรรมชาติขององค์การ หรือเป็นการศึกษาบรรยากาศองค์การในอีกแง่มุมหนึ่ง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ 7 มิติ ดังนี้

1. ความเข้มแข็งขององค์การ (Institutional Integrity) หมายถึง ความสามารถของโรงเรียนในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนไว้ได้ ผู้บริหารปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเผชิญปัญหาและความยุ่งยากของสังคมได้

ระดับการจัดการ (Managerial) เป็นระดับที่ควบคุมหน้าที่ทางการบริหารภายในโรงเรียน มีภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลสามารถจูงใจให้ผู้ร่วมงานมีความจงรักภักดีไว้วางใจในตัวผู้บริหาร

2. อิทธิพลของผู้บริหาร (Principal Influence) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถโน้มน้าวให้ผู้บังคับบัญชาเห็นพ้องต้องกันในข้อเสนอแนะและข้อพิจารณายอมรับความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้บริหารมีอิสระจากอิทธิพลของผู้บังคับบัญชา ตลอดจนรู้จักใช้กลวิธีที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดอิทธิพลผลักดันให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ภาวะผู้นำด้านมิตรสัมพันธ์ (Consideration) หมายถึง พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่มุ่งสร้างความเป็นมิตร ใจกว้าง เป็นที่พึ่ง เปิดเผย และสนับสนุน โดยแสดงตนเป็นเพื่อนร่วมงานที่ดี และมีความสามารถในการจัดสวัสดิการแก่ครูในโรงเรียนได้รับฟัง และเคารพความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาและเพื่อนครูให้ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน อันจะนำไปสู่ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน

4. ภาวะผู้นำด้านกิจสัมพันธ์ (Initiating Structure) หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่มุ่งเน้นทั้งงานและความสำเร็จของงาน โดยสร้างความเข้าใจเรื่องเป้าหมาย ภารกิจ กฎระเบียบต่างๆ และวิธีปฏิบัติ มีทัศนคติ และความคาดหวังที่ชัดเจนต่อผู้ใต้บังคับบัญชา มีการควบคุมมาตรฐานการทำงานและมีระเบียบวิธีการปฏิบัติงานที่ชัดเจน

5. การสนับสนุนทรัพยากร (Resource Support) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคลากรและนักเรียน ระดับปฏิบัติการ (Technical Level) เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งมีหน้าที่หลักของโรงเรียน โดยทั้งผู้บริหารและครูจะต้องทำหน้าที่ร่วมกันในการส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ครูจะต้องมีขวัญและกำลังใจในการทำงานที่ดี มุ่งเน้นด้านวิชาการ เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับที่น่าพอใจ

6. ขวัญในการปฏิบัติงาน (Morale) หมายถึง ความรู้สึกในจิตใจที่บุคลากรมีความรู้สึกที่ดีต่อองค์กร มีความพึงพอใจ และมีความภาคภูมิใจในองค์การรวมทั้งความสำเร็จซึ่งตรงกันข้ามกับความรู้สึกไม่มีความสุข มีความตึงเครียดและไม่พึงพอใจ

7. การมุ่งเน้นด้านวิชาการ (Academic Emphasis) หมายถึง ความพยายามของโรงเรียนที่จะทำให้เกิดความเป็นเลิศทางวิชาการโดยการกำหนดเป้าหมายให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีการจัดสภาพการเรียนการสอนที่ดี เป็นระบบ และเคร่งครัด

ณัฏฐริยา พิลสุลจิต และ นพดล เจนอักษร (2563) ได้ศึกษาพบว่า องค์ประกอบของสุขภาพองค์การของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่าประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่

1. สมรรถนะของผู้บริหาร
2. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
3. สมรรถนะของครู
4. คุณภาพของนักเรียน
5. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน
6. รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหาร

ณัฐกุล กาบตุ้ม , กรองทิพย์ นาควิเชตร (2564) เสนอองค์ประกอบที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การ 4 ด้าน คือ

1. ด้านการวางแผน
2. ด้านขวัญในการปฏิบัติงาน
3. ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ด้านการสนับสนุนทรัพยากร

สุภาวรรณ คำระมาต, ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล (2566) เสนอองค์ประกอบที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การ 7 ด้าน คือ

1. การอยู่ร่วมกันของครู
2. ขวัญในการปฏิบัติงาน
3. ความเข้มแข็งขององค์การ
4. การมุ่งเน้นวิชาการ
5. อำนาจอิทธิพลของผู้บริหาร
6. ความเป็นผู้นำของผู้บริหาร
7. การสนับสนุนทรัพยากร

สุทธิรักษ์ ศรีจันทร์เพ็ญ , ธีรวิธ ฐาตาตันติโชค และพิชญภา ยืนยาว (2566) เสนอองค์ประกอบของสุขภาพองค์การ 7 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ความเข้มแข็งขององค์การ
2. อิทธิพลของผู้บริหาร
3. การบริหารแบบเป็นมิตร
4. การบริหารแบบเน้นงาน

5. การสนับสนุนทรัพยากร

6. ขวัญในการปฏิบัติงาน และการเน้นวิชาการ

Mohsen Farmahini Farahani , Mohammad Hasan Mirzamohamadi , Naghi Raedi Afsouranc, Sayed saied Mohammadi (2566) เสนอองค์ประกอบที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การ 6 ด้าน คือ

1. ความสัมพันธ์ของครู
2. เน้นทางวิทยาศาสตร์
3. การสนับสนุนทรัพยากร
4. ความเป็นผู้นำการทำงานร่วมกัน
5. การบูรณาการสถาบัน
6. อิทธิพลของผู้จัดการ

สมฤดี เฑิดกายเพชร (2560) เสนอองค์ประกอบที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การ 6 ด้าน

1. เกียรติศักดิ์ศรีของโรงเรียน
2. ความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน
3. อำนาจอิทธิพลของผู้บริหารโรงเรียน
4. การสนับสนุนทรัพยากร
5. การอยู่ร่วมกันของครู
6. การมุ่งเน้นวิชาการ

สุภาวรรณ คำระมาด และภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล (2566) เสนอองค์ประกอบที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การ 3 ด้าน คือ

1. การอยู่ร่วมกันของครู
2. ขวัญในการปฏิบัติงาน
3. การสนับสนุนทรัพยากร

สมปอง รักสุทธิ และปองภพ ภูจอมจิตร (2567) เสนอองค์ประกอบที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การ 6 ด้าน คือ 1. การใช้ทรัพยากร 2. ความเป็นมิตรของครู 3. การติดต่อสื่อสาร 4. ขวัญกำลังใจ และ 5. ภาวะผู้นำขั้นเทพเพื่อนร่วมงาน

ตาราง 7 ตารางแสดงการองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพองค์การ

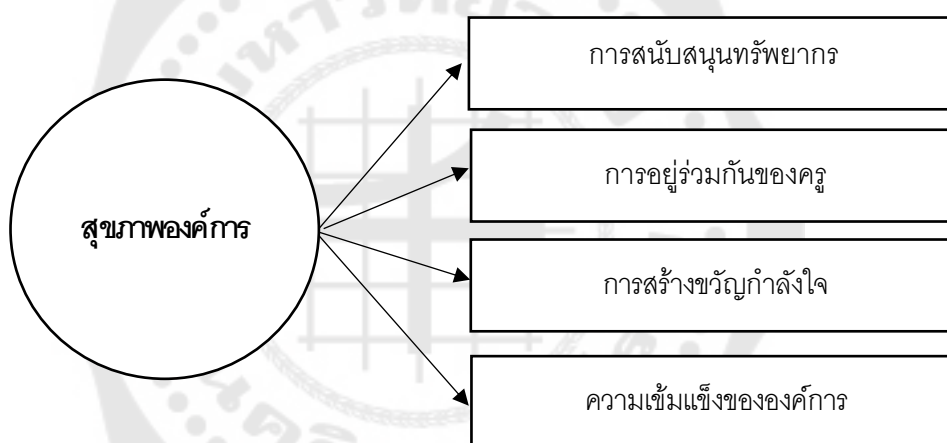
นักวิชาการ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	รวม
องค์ประกอบ											
1. การวางแผน กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน	✓	✓	✓	✓							4
2. การติดต่อสื่อสารอย่างเหมาะสม	✓									✓	2
3. ความเป็นธรรมในการใช้อำนาจ	✓										1
4. การสนับสนุนทรัพยากร	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	9
5. การอยู่ร่วมกันของครู	✓				✓		✓	✓	✓	✓	6
6. การสร้างขวัญกำลังใจ	✓	✓		✓	✓	✓			✓	✓	7
7. การใช้นวัตกรรม	✓										1
8. ความอิสระ	✓										1
9. ความเข้มแข็งขององค์การ	✓	✓	✓		✓	✓		✓			6
10. ความสามารถในการแก้ปัญหา	✓			✓							2
11. การมุ่งเน้นวิชาการ		✓			✓	✓	✓	✓			5
12. ภาวะผู้นำด้านมิตรสัมพันธ์		✓				✓	✓			✓	4
13. ภาวะผู้นำด้านกิจสัมพันธ์		✓				✓					2
14. สมรรถนะของครู			✓								1
15. คุณภาพของนักเรียน			✓								1
16. เกียรติศักดิ์ศรีของโรงเรียน								✓			1
17. อิทธิพลของผู้บริหาร		✓			✓	✓	✓	✓			5

หมายเหตุ :

[1] Miles (1973) , [2] Hoy and Forsyth (1986) , [3] ณิชฉริยาจารย์ พลสุลจจริต และ นพดล เชนอักษร (2563) , [4] ณัฐกุล กาบดุ่ม , กรองทิพย์ นาควิเชตร (2564) , [5] สุภาวรรณ คำ

ระมาด, ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล (2566) [6] สุทธิรักษ์ ศรีจันทร์เพ็ญ, ธีรวิทย์ ธาตาดันติโชค และพิชญภา ยืนยาว (2566) , [7] Mohsen Farmahini Farahani , Mohammad Hasan Mirzamohamadi , Naghi Raedi Afsouranc, Sayed said Mohammadi (2566), [8] สมฤดี เชิดกายเพชรรา (2560) , [9] สุภาวรรณ คำระมาด และ ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล (2566) [10] สมปอง รักสุทธิ และปองภพ ภูจอมจิตร (2567)

จากการสังเคราะห์แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยคัดเลือกองค์ประกอบของสุขภาพองค์การที่มีความถี่ 6 ขึ้นไป จึงเลือกองค์ประกอบของสุขภาพองค์การที่จะดำเนินการศึกษาไว้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การสนับสนุนทรัพยากร 2) การอยู่ร่วมกันของครู 3) การสร้างขวัญกำลังใจ และ 4) ความเข้มแข็งขององค์การ

ภาพประกอบ 10 องค์ประกอบของสุขภาพองค์การ

จากองค์ประกอบของสุขภาพองค์การข้างต้น ผู้วิจัยขออธิบายแต่ละองค์ประกอบดังนี้

การสนับสนุนทรัพยากร

Hoy and Forsyth (1986) ได้ให้ความหมายของการสนับสนุนทรัพยากร หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคลากรและนักเรียน ระดับปฏิบัติการ (Technical Level) เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งมีหน้าที่หลักของโรงเรียน โดยทั้งผู้บริหารและครูจะต้องทำหน้าที่ร่วมกันในการส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ครูจะต้องมีขวัญและกำลังใจในการทำงานที่ดี มุ่งเน้นด้านวิชาการ เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับที่น่าพอใจ

Tarter, Hoy and Kottkamp (1990) ได้ให้ความหมายของการสนับสนุนทรัพยากร หมายถึง พฤติกรรมปฏิบัติงานของผู้บริหาร องค์การที่มุ่งเน้นการสนับสนุนทรัพยากรทางการบริหารให้เพียงพอแก่ความต้องการ เพื่อ กระตุ้นให้สมาชิกขององค์การปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

อรัญญา ชนะเพีย (2558) ได้ให้ความหมายของการสนับสนุนทรัพยากร หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคลากรและนักเรียน ในเรื่องการทำงานประมาณ การกำหนดกิจกรรม การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน และแนวคิดโปรแกรมเชิงเส้นตรง มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษา รวมทั้งติดตามดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุนและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

จากการให้ความหมายของนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าการสนับสนุนทรัพยากร หมายถึง สภาพขององค์การในการจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคลากรและนักเรียน เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมถึงติดตามและสนับสนุนการทำงานของครู

การอยู่ร่วมกันของครู

Miles (1973) ได้ให้ความหมายของการอยู่ร่วมกันของครู หมายถึง สมาชิกมีความยึดเหนี่ยวต่อกันภายในกลุ่มรักใคร่สนิทสนมและปรองดองกันอย่างดี คนที่มีสุขภาพดีมีภาพแจ่มชัดเกี่ยวกับตัวเอง นั่นคือรู้ว่าตัวเองคือใคร ดำเนินการต่างๆ เพื่อให้บรรลุจุดหมายที่ตั้งไว้สำหรับตน นอกจากนี้คนที่มีสุขภาพดีจะเป็นที่ชอบตนเอง ไม่ทำลายตนเอง องค์การที่มีสุขภาพดีเช่นกัน จำเป็นที่ต้องเข้าไปในตัวของมันเอง สมาชิกมีความรู้สึกอยากอยู่ในองค์การต้องการได้รับอิทธิพลจากองค์การแต่เป็นอิทธิพลในรูปของความร่วมมือซึ่งกันและกัน

Tarter, Hoy and Kottkamp (1990) ได้ให้ความหมายของการอยู่ร่วมกันของครู หมายถึง ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสมาชิกในองค์การ การยอมรับนับถือ ไว้วางใจ การสนับสนุน และการร่วมมือกันปฏิบัติงานหรือแก้ไขปัญหาต่างๆ ในการปฏิบัติงาน

Jorge Valenzuela (2024) ได้ให้ความหมายของการอยู่ร่วมกันของครู หมายถึง ความสามารถในการทำงานร่วมกันเป็นทีม โดยที่ครูแต่ละคนสามารถประสานงานและสนับสนุนกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้จะมีความคิดเห็นหรือทัศนคติที่แตกต่างกัน การอยู่ร่วมกันที่ดีจะส่งเสริมสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่เป็นบวกในโรงเรียน ส่งผลให้สามารถพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนได้อย่างต่อเนื่อง การทำให้ครูทุกคนเปิดใจและยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่จำเป็นเพื่อ

พัฒนาการศึกษา เป็นสิ่งสำคัญในการสร้างทีมที่มีความแข็งแกร่งและพร้อมรับมือกับความท้าทายในอนาคต

จากการให้ความหมายของนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าการอยู่ร่วมกันของครู หมายถึง สภาพขององค์การในเรื่องของความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นและความสามัคคีในกลุ่มสมาชิก โดยมีความยึดเหนี่ยวและความรักใคร่ที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมกันในงาน การยอมรับและไว้วางใจซึ่งกันและกันมีความสำคัญต่อการทำงานร่วมกันและการแก้ไขปัญหาในองค์กร

การสร้างขวัญกำลังใจ

Miles (1973) ได้ให้ความหมายของขวัญกำลังใจ (morale) หมายถึง สภาพของความพอใจที่มีอยู่ในตัวบุคคล แต่มีแค่ความพอใจ ยังไม่เพียงพอ ดังนั้นขวัญภายในองค์การจึงรวมถึงผลรวมของของอารมณ์ ซึ่งรวมถึงความรู้สึก ความพอใจและความปิติยินดี ซึ่งมีลักษณะตรงกันข้ามกับความรู้สึกไม่สบาย ไม่พอใจ ขวัญขององค์การจะเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อความสุข ความพึงพอใจของบุคคลภายในองค์การ

Hoy and Forsyth (1986) ได้ให้ความหมายของขวัญในการปฏิบัติงาน (Morale) หมายถึง ความรู้สึกในจิตใจที่บุคลากรมีความรู้สึกที่ดีต่อองค์การ มีความพึงพอใจ และมีความภาคภูมิใจในองค์การรวมทั้งความสำเร็จ ซึ่งตรงกันข้ามกับความรู้สึกไม่มีความสุข มีความตึงเครียดและไม่พึงพอใจ

Tarter, Hoy and Kottkamp (1990) ได้ให้ความหมายของขวัญในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความรู้สึกที่แสดงออกถึงการยอมรับ ศรัทธาต่ออาชีพความพึงพอใจในงานและการได้รับการยอมรับ

อรัญญา ชนะเพีย (2558) ได้ให้ความหมายของขวัญในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความรู้สึกไว้วางใจ ความเชื่อมั่น ความกระตือรือร้นของ บุคลากรที่มีความรู้สึกที่ดีต่อโรงเรียน มีความพึงพอใจและมีความผูกพันต่อองค์การ และ มีความภาคภูมิใจในองค์การรวมทั้งความสำเร็จจากงาน

จากการให้ความหมายของนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การสร้างขวัญกำลังใจ หมายถึง สภาพขององค์การในเรื่องการส่งเสริมความรู้สึกพอใจ ความภาคภูมิใจ และความไว้วางใจในบุคลากรต่อองค์การ โดยมีเป้าหมายให้บุคลากรมีความสุข กระตือรือร้น และผูกพันกับงาน ซึ่งจะส่งผลดีต่อประสิทธิภาพในการทำงานและความสำเร็จขององค์การ

ความเข้มแข็งขององค์กร

Hoy and Forsyth (1986) ได้ให้ความหมายของความเข้มแข็งขององค์กร หมายถึง ความสามารถของโรงเรียนในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนไว้ได้ ผู้บริหารปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเผชิญปัญหาและความยุ่งยากของสังคมได้ ระดับการจัดการ (Managerial) เป็นระดับที่ควบคุมหน้าที่ทางการบริหารภายในโรงเรียน มีภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลสามารถจูงใจให้ผู้ร่วมงานมีความจงรักภักดีไว้วางใจในตัวผู้บริหาร

James Michel (2018) ความเข้มแข็งขององค์กร (institutional integrity) หมายถึง ความซื่อสัตย์และความเหมาะสมโดยรวมของสถาบันในการบรรลุเป้าหมาย ซึ่งไม่ได้จำกัดแค่การลดการทุจริต แต่รวมถึงความสามารถในการทำงาน, ประสิทธิภาพ, และค่านิยมที่สถาบันยึดถือ สถาบันที่มีความเข้มแข็งจะมีการสร้างกลไกป้องกันการทุจริตภายในความพยายามที่กว้างขึ้นในการบรรลุความเป็นเลิศ และแสดงคุณสมบัติที่ได้รับการยอมรับทั้งภายในจากผู้นำและพนักงาน และภายนอกจากผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของสถาบันนั้นๆ

Gillian Brock (2014) ความเข้มแข็งขององค์กร (institutional integrity) หมายถึง ความซื่อสัตย์และความสามารถของสถาบันในการบรรลุวัตถุประสงค์ของตนอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นธรรม โดยไม่ถูกบิดเบือนหรือถูกครอบงำจากผลประโยชน์ที่ไม่เหมาะสม การรักษาความเข้มแข็งขององค์กรนั้นจำเป็นต้องอาศัยการปฏิบัติที่โปร่งใสและรับผิดชอบ ซึ่งทำให้สถาบันสามารถรักษาความเชื่อมั่นของสาธารณะและสามารถทำหน้าที่ได้อย่างถูกต้องตามที่ควรจะเป็น

จากการให้ความหมายของนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ความเข้มแข็งขององค์กร หมายถึง สภาพขององค์กรในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม โดยไม่ถูกครอบงำจากผลประโยชน์ที่ไม่เหมาะสม สถาบันต้องมีความซื่อสัตย์ โปร่งใส และรับผิดชอบ พร้อมทั้งรักษาความเชื่อมั่นจากทั้งภายในและภายนอกองค์กร และมีการป้องกันการทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ

7. การวิเคราะห์ด้วยโมเดลลิสเรล

โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น (Linear Structural Relationship Model : LISREL Model) หรือโมเดลลิสเรล เป็นโมเดลที่แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (causal relationship) ระหว่างตัวแปรภายนอก (exogenous variable) และตัวแปรภายใน (endogenous variable) ตามทฤษฎีที่นักวิจัยศึกษามา โดยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุในโมเดลลิสเรลนี้ เป็นความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

ระหว่างตัวแปรแฝงในโมเดลซึ่งแสดงในรูปของโมเดลโครงสร้าง (structural model) ส่วนโมเดลการวัด (measurement model) เป็นโมเดลที่แสดงความเกี่ยวข้องกันระหว่างตัวแปรแฝงกับตัวแปรสังเกต

โมเดลลิสเรล มีฐานมาจากการรวมเอาเทคนิค วิธีวิเคราะห์ข้อมูล 3 เทคนิค ได้แก่ การวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) การวิเคราะห์อิทธิพล (path analysis) และการประมาณค่าพารามิเตอร์ในการวิเคราะห์การถดถอย (regression analysis) ในปี ค.ศ. 1904 C. Spearman ได้รับการยกย่องว่าเป็น คนแรกที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และได้พัฒนาวิธีการวิเคราะห์ซึ่งเป็นวิธีต้นแบบของการ วิเคราะห์องค์ประกอบในปัจจุบัน ต่อมาในปีค.ศ. 1918 Sewall Wright เป็นคนแรกที่ศึกษาวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุ (causal model) และพัฒนาวิธีการวิเคราะห์ ซึ่งเป็นต้นแบบของการวิเคราะห์อิทธิพล (path analysis) สำหรับการประมาณค่าเป็นผลงานของนักเศรษฐมิติและนักจิตมิติที่ได้พัฒนาวิธีการประมาณค่าแบบต่าง ๆ เช่น การประมาณค่าด้วยวิธีโลคัลไลฮูดสูงสุด (maximum likelihood), วิธีกำลังสองน้อยที่สุดไม่ถ่วงน้ำหนัก (unweighted least squares), วิธีกำลังสองน้อยที่สุดถ่วงน้ำหนักทั่วไป (generalized least squares) เป็นต้น ต่อมาในช่วงปี ค.ศ. 1967 - 1979 K.G. Joreskog & D. Sorbom ได้พัฒนาวิธีการวิเคราะห์สำหรับโมเดลลิสเรลและพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ชื่อ ลิสเรล (LISREL) ขึ้น (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542)

ลักษณะของโมเดลลิสเรล ประกอบด้วย โมเดลการวัด (measurement model) และโมเดลโครงสร้าง (structural model) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

โมเดลการวัด (measurement model) เป็นโมเดล ที่แสดงความเกี่ยวข้องกันระหว่างตัวแปรแฝง (latent or unobserved variable) กับตัวแปรสังเกต (measured หรือ observed variable) โดยตัวแปรสังเกตเป็นตัวแปรที่สามารถวัดหรือสังเกตได้โดยใช้เครื่องมือที่นักวิจัยสร้างขึ้น สัญลักษณ์ของตัวแปรสังเกตคือสี่เหลี่ยม ส่วนสัญลักษณ์ของตัวแปรแฝงคือวงกลมหรือวงรี

โมเดลโครงสร้าง (structural model) เป็นโมเดลที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงโดยตัวแปรแฝง (latent or unobserved variable) เป็นตัวแปรที่ไม่สามารถวัดได้โดยตรง แต่มีโครงสร้างตาม ทฤษฎีที่แสดงผลออกมาในรูปของพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้ ซึ่งวัดได้จากตัวแปรสังเกต และประมาณค่าตัวแปรแฝงจากการนำกลุ่มตัวแปรสังเกตที่เป็นตัวบ่งชี้ของตัวแปรแฝงนั้นมาวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) สัญลักษณ์ของตัวแปรแฝงคือ วงกลมหรือวงรี

ขั้นตอนการสร้างโมเดลลิสเรล

จากการศึกษาวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์ที่ผ่านมาพบว่า หากเป็นงานวิจัยเชิงปริมาณที่นักวิจัยต้องการอธิบายความแปรปรวนของคะแนนตัวแปรตามด้วยตัว

แปรปัจจัยต่าง ๆ และศึกษาอิทธิพลเชิงสาเหตุทั้งทางตรงและทางอ้อมของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีต่อตัวแปรตามหรือตัวแปรหลัก โมเดลลิสเรล เป็นโมเดลการวิเคราะห์ที่สามารถตอบคำถามการวิจัยได้อย่างครอบคลุม โดยการสร้างหรือการพัฒนาโมเดลลิสเรลนั้น เริ่มแรกนักวิจัยจะต้องเริ่มจากการกำหนดประเด็นหลักของการวิจัยหรือตัวแปรหลักในการวิจัย จากนั้นจึงเริ่มศึกษาทฤษฎีแนวคิด และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยและกำหนดโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุเมื่อโมเดลมีตัวแปรที่ชัดเจนแล้ว นักวิจัยจึงเริ่มสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อทำการทดสอบว่าโมเดลที่สร้างขึ้นตามทฤษฎีมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่ และขั้นตอนสุดท้ายคือการสรุปผลการวิจัย

ขั้นตอนการวิเคราะห์โมเดลลิสเรล

การวิเคราะห์โมเดลลิสเรล มีข้อตกลงเบื้องต้นที่สำคัญ ในเรื่องของลักษณะความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรแฝงทั้งหมดในโมเดลต้องเป็นความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง (linearity) และเป็นความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (causal relationship) และลักษณะการแจกแจงของตัวแปรทั้งตัวแปรแฝงภายนอกและตัวแปรแฝงภายใน ต้องเป็นการแจกแจงแบบปกติพหุนาม (multivariate normal distribution) ก่อนที่นักวิจัยจะวิเคราะห์โมเดล ควรตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นเหล่านี้ก่อนเสมอ ขั้นตอนการวิเคราะห์โมเดลลิสเรล มี 4 ขั้นตอน ดังนี้ (Bollen.1989; Joreskog; &Sorbom.1993; นงลักษณ์วิรัชชัย. 2542)

ขั้นที่ 1 การกำหนดข้อมูลจำเพาะของโมเดล (specification of the model) การกำหนดข้อมูลจำเพาะของโมเดลเป็นขั้นตอน ที่นักวิจัยกำหนดค่าเมทริกซ์ทั้ง 8 เมทริกซ์ให้สอดคล้องกับโมเดลการวิจัย เพื่อจะได้เขียนคำสั่งให้โปรแกรมวิเคราะห์ประมาณค่าพารามิเตอร์ซึ่งในขั้นตอนนี้ นักวิจัยต้องกำหนดว่าจะประมาณค่าพารามิเตอร์ทั้งหมดกี่ตัว โดยแยกเป็นเมทริกซ์ความแปรปรวน – ความแปรปรวนร่วม 4 เมทริกซ์และเมทริกซ์สัมประสิทธิ์ 4 เมทริกซ์โดยการกำหนดค่าพารามิเตอร์ทำได้ 3 แบบ ตามลักษณะของพารามิเตอร์ในโมเดล ดังนี้

แบบที่ 1 พารามิเตอร์กำหนด (Fixed Parameters: FI) เมื่อโมเดลการวิจัยไม่มีเส้นแสดงอิทธิพลระหว่างตัวแปร พารามิเตอร์ขนาดอิทธิพลตัวนั้นมีค่าเป็น ศูนย์ นักวิจัยกำหนดค่าสมาชิกในเมทริกซ์ที่แทนค่า พารามิเตอร์นั้นเป็นพารามิเตอร์กำหนด ใช้สัญลักษณ์ “0” (ศูนย์)

แบบที่ 2 พารามิเตอร์บังคับ (Constrained Parameters :ST) เมื่อโมเดลการวิจัยมีเส้นแสดงอิทธิพลระหว่างตัวแปร พารามิเตอร์ขนาดอิทธิพลตัวนั้นเป็นค่าที่ต้องประมาณ

แต่นักวิจัยมีเงื่อนไขกำหนดให้พารามิเตอร์ บางตัวมีค่าเฉพาะคงที่ เช่น มีค่าเท่ากับหนึ่ง กรณีนี้นักวิจัยกำหนดค่าสมาชิกในเมทริกซ์ที่แทนค่าพารามิเตอร์นั้นเป็นพารามิเตอร์บังคับให้มีค่าเป็นหนึ่ง ใช้สัญลักษณ์ “1”

แบบที่ 3 พารามิเตอร์อิสระ (Free Parameters: FR) เป็นพารามิเตอร์ที่นักวิจัยต้องการประมาณค่าและ มิได้บังคับให้มีค่าอย่างหนึ่งอย่างใด ใช้สัญลักษณ์ “*”

ขั้นที่ 2 การระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวของโมเดล (identification of the model) การระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวของโมเดล เป็นการศึกษาลักษณะการกำหนดค่าพารามิเตอร์ที่ยังไม่ทราบค่าในโมเดลการวิจัยว่าเป็นไปตามเงื่อนไขการวิเคราะห์หรือไม่โดยทำการเปรียบเทียบค่า $k(k+1)/2$ (กรณีนับจำนวนค่าความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วม) กับจำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องการประมาณค่า (k แทนจำนวนตัวแปรสังเกตในโมเดล ทั้งตัวแปรสังเกต X และ Y) โดยมีเงื่อนไขการพิจารณา ดังนี้

- ถ้า $k(k+1)/2$ น้อยกว่า จำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องการประมาณค่าเป็นภาวะ under identification โปรแกรมจะรายงานค่า df เป็นลบ ไม่มีการประมาณค่าพารามิเตอร์
- ถ้า $k(k+1)/2$ เท่ากับ จำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องการประมาณค่าเป็นภาวะ just identification โปรแกรมจะรายงานค่า df เป็น 0 (fitperfect) ไม่มี การรายงานค่า SE และ t-value
- ถ้า $k(k+1)/2$ มากกว่าจำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องการประมาณค่าเป็นภาวะ over identification โปรแกรมจะรายงานค่า df เป็นบวก และจะทำการประมาณค่าพารามิเตอร์ต่าง ๆ ในโมเดลและรายงาน ค่า SE และ t-value

ขั้นที่ 3 การประมาณค่าพารามิเตอร์ของโมเดล (parameter estimation of the model) มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนคือการค้นหาค่าพารามิเตอร์ที่ทำให้เมทริกซ์ความแปรปรวน - ความแปรปรวนร่วมที่คำนวณได้จากกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์และเมทริกซ์ความแปรปรวน- ความแปรปรวนร่วมที่สร้างขึ้นจากพารามิเตอร์ที่ประมาณค่าได้จากโมเดลที่เป็นสมมติฐานการวิจัย มีค่าใกล้เคียงกันมากที่สุด ซึ่งหมายความว่า โมเดลอิสระที่เป็นสมมติฐานการวิจัยมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ วิธีที่ใช้ในการประมาณค่าพารามิเตอร์มีหลายวิธี ได้แก่

- วิธีกำลังสองน้อยที่สุดสองขั้นตอน (Two-Stage Least Squares : TSLS)
- วิธีกำลังสองน้อยที่สุดไม่ถ่วงน้ำหนัก (Unweighted Least Squares: ULS)
- วิธีกำลังสองน้อยที่สุดถ่วงน้ำหนักทั่วไป (Generalized Least Squares : GLS)
- วิธีโลคัลไลฮูดสูงสุด(Maximum Likelihood : ML)

จากการศึกษางานวิจัยที่วิเคราะห์โมเดลลิสเรล พบว่า วิธีไคสกีสูงสุดสูงสุดเป็นวิธีที่ได้รับความนิยมมากที่สุด วิธีนี้มีคุณสมบัติที่น่าสนใจ เช่น ค่าพารามิเตอร์ที่ประมาณด้วยวิธีนี้จะมี ความคงเส้นคงวา มีประสิทธิภาพและเป็นอิสระจากมาตรวัดหรือไม่มีหน่วย และแสดง ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในพารามิเตอร์แต่ละตัวที่ถูกประมาณค่า อย่างไรก็ตาม นักวิจัย ควรระวังในข้อจำกัดของวิธีนี้ซึ่งคือ ข้อมูลจะต้องมีการแจกแจงแบบปกติพหุนาม (Multivariate Normal Distribution) และกลุ่มตัวอย่างต้องมีขนาดใหญ่ คือ จำนวนมากกว่า 500 โดยที่จะประมาณ ค่าได้ดี

ขั้นที่ 4 การตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดล (goodness-of-fit measures) การตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลเป็นการศึกษาภาพรวมของโมเดลว่าสอดคล้องกับข้อมูล เชิงประจักษ์หรือไม่ ซึ่งค่าสถิติที่นิยมใช้ในการตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดล มีดังนี้ (Joreskog ; & Sorbom.1993; Diamantopoulos; & Siguaw. 2000; Kline.2005)

1. ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Squares statistics) เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบว่าโมเดล ที่สร้างขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่ ถ้าค่าไค-สแควร์มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า โมเดลที่สร้างขึ้นไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ นอกจากนั้นยังพิจารณาจากสัดส่วนของค่า ไค-สแควร์ และค่าองศาความอิสระ (degree of freedom : df) ประกอบด้วย โดยสัดส่วนดังกล่าว ควรมีค่าต่ำกว่า 2.00

2. ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (goodness of - fit - index: GFI) เป็น อัตราส่วนของผลต่างระหว่าง ฟังก์ชันความสอดคล้องจากโมเดลก่อนและหลังปรับโมเดลกับ ฟังก์ชันความสอดคล้องก่อนปรับโมเดล ค่า GFIมีค่ามากกว่า.90แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้อง กับข้อมูลเชิงประจักษ์

3. ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแล้ว (adapted goodness-of-fit index : AGFI) ซึ่งนำ GFI มาปรับแก้และคำนึงถึงขนาดตัวแปรและกลุ่มตัวอย่าง ถ้าค่า AGFI มากกว่า .90 แสดงว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

4. ค่ารากกำลังสองเฉลี่ยของเศษมาตรฐาน SRMR (standardized root mean squared residual) เป็นค่าเฉลี่ยของเศษที่เหลือโดยเฉลี่ย จากการเปรียบเทียบค่าความแปรปรวน และความแปรปรวนรวมที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างกับค่าที่ประมาณ จากค่าพารามิเตอร์ ถ้าโมเดลมี ความกลมกลืนสูง SRMR ควรมีค่าเล็กมาก โดยทั่วไปค่า SRMR ไม่ควรใหญ่กว่า .05

5. ค่ารากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณ RMSEA (root mean square error of approximation) เป็นค่าที่บ่งบอกถึงความ ไม่สอดคล้องของโมเดล

ที่สร้างขึ้นกับเมตริกซ์ความแปรปรวนร่วมของประชากร โดยค่า RMSEA ที่มีค่าต่ำกว่า .10 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องในระดับ ดี (good fit) ถ้ามีค่าต่ำกว่า .05 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องในระดับดีมาก (very good fit) ถ้ามีค่าต่ำกว่า .01 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องในระดับดีเยี่ยม (outstanding fit) และถ้าค่า RMSEA มีค่าเท่ากับ 0 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องอย่างแท้จริง (exact fit) (Hair et. al.1995)

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

8.1 งานวิจัยในประเทศ

พระสมุห์นริศ นรินโท (2555) ศึกษา การพัฒนาครูเพื่อคุณภาพของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 พบว่า สภาพการพัฒนาครูเพื่อคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้การศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้อำนวยการโรงเรียน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 คือ จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 47 โรงเรียน จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 3,500 คน โดยใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie & Morgan ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 346 คน และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก(Interview) จากผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 10 คน ด้วยการเลือกเจาะจง (Purpose Sampling) จากนั้นนำมาสังเคราะห์เป็นรูปแบบเบื้องต้น ก่อนที่จะนำเสนอต่อเวทีสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) เพื่อพัฒนารูปแบบให้มีความสมบูรณ์ขึ้นและนำเสนอต่อชุมชนพิจารณา(Public Hearing) ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการพัฒนาครูเพื่อคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 พบว่าความเหมาะสมของการพัฒนาครูเพื่อคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.53$) พบว่าความเหมาะสมของการพัฒนาครูเพื่อคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายยุทธศาสตร์ พบว่า ความเหมาะสมระดับมากที่สุด ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริมและพัฒนาสิทธิครู ($\bar{x} = 4.63$) ยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตครูให้ได้มาตรฐานเพื่อรองรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ($\bar{x} = 4.53$) ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างมาตรฐานวิชาชีพครูให้เป็นที่ยอมรับ ($\bar{x} = 4.52$) และความเหมาะสมระดับมาก คือ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาครูให้เกิดทักษะการจัดการเรียนรู้เพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ($\bar{x} = 4.50$) และยุทธศาสตร์ที่ 4 การเสริมสร้างประสิทธิภาพการใช้ครู ($\bar{x} = 4.45$)

2. กระบวนการพัฒนาครูเพื่อคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 พบว่า ความเป็นไปได้การพัฒนาครูเพื่อคุณภาพของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายยุทธศาสตร์พบว่า ความเป็นไปได้ระดับมากที่สุด ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริมและพัฒนาสิทธิครู ($\bar{x} = 4.64$) ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างมาตรฐานวิชาชีพครูให้เป็นที่ยอมรับ ($\bar{x} = 4.52$) ยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตครูให้ได้มาตรฐานเพื่อรองรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ($\bar{x} = 4.51$) และความเป็นไปได้ระดับมาก ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาครูให้เกิดทักษะการจัดการเรียนรู้เพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ($\bar{x} = 4.48$) และยุทธศาสตร์ที่ 4 การเสริมสร้างประสิทธิภาพการใช้ครู ($\bar{x} = 4.41$) 3. การพัฒนาครูเพื่อคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 พบว่า มีการสอบเพื่อรับและต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ กำหนดให้ครูทุกคนต้องพัฒนาตนเองทุกปี พัฒนาระบบเงินเดือน การตอบแทนครูที่เหมาะสม ประเมินผลการทำงานของครูด้วยวิธีการประเมินแบบค่าสัมพัทธ์ มีพัฒนาระบบการผลิตครู อาจารย์ที่สอนในระดับสูงกว่าการศึกษาระดับพื้นฐาน สนับสนุนให้เกิดการต่อยอด เพื่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้า

สิริพร เกลิมขุติเดช และ ศันสนีย์ จະสุวรรณ (2565) ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 361 คน ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่างได้มาจาก ตารางของ เครจซี่และเมอร์แกน โดยใช้เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า 1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามลำดับได้ดังนี้ ด้านวัฒนธรรมองค์กรด้านการทำงานเป็นทีมด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร และด้านทรัพยากรทางการศึกษา 2. คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามลำดับได้ดังนี้ ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและด้านคุณภาพของผู้เรียน 3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามากที่สุดคือ ปัจจัยด้านทรัพยากรทางการศึกษาปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร และปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีม

ประวิตา มีเปี่ยมสมบุญ, ธร สุนทรายุทธ และสมุท ขำนาญ (2556) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพผู้เรียน ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม โดยศึกษาปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านนักเรียน ปัจจัยด้าน

ผู้ปกครอง ปัจจัยด้านทรัพยากร ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก และปัจจัยด้านชุมชน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แบบขั้นตอนผลการวิจัย พบว่า ระดับปัจจัยและระดับมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับมากปัจจัยกับมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และตัวแปรพยากรณ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนด้านผู้ปกครอง ด้านผู้บริหาร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกและด้านนักเรียน สามารถร่วมกันพยากรณ์มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนโดยรวมได้ร้อยละ 44.7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยปัจจัยด้านผู้ปกครองสามารถร่วมพยากรณ์มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมได้ ทั้งนี้เพราะผู้ปกครอง มีบทบาทที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียน ดังนั้นโรงเรียนจะต้องให้ผู้ปกครองมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ โรงเรียนร่วมกันจึงจะได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง การรณรงค์เพื่อให้เกิดความเข้าใจกันถึงจึงเป็น ภารกิจที่สำคัญของโรงเรียน ปัจจัยด้านผู้บริหาร สามารถร่วมพยากรณ์มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมได้ ทั้งนี้เพราะผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินงานของโรงเรียนจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจขอบข่ายของงาน ทั้ง 4 ด้าน คือ เรื่อง การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดแหล่งความรู้และการนิเทศ การเรียนการสอน ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกสามารถร่วมพยากรณ์มาตรฐาน คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมได้ ทั้งนี้เพราะอาคารสถานที่เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการบริหารการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐาน ประกอบไปด้วยอาคารที่ใช้ทำการเรียนการสอน อาคารประกอบอื่นๆ รวมทั้งบริเวณโรงเรียน และ สิ่งแวดล้อมที่ดีย่อมจะส่งผลให้นักเรียนมีความเจริญงอกงามทั้งทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และ สังคมอย่างมาก และปัจจัยด้านนักเรียนสามารถร่วมพยากรณ์มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนประถม ศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมได้ ทั้งนี้เพราะนักเรียนนับเป็น ปัจจัยหนึ่งที่สำคัญต่อโรงเรียนประถมศึกษา เป็นความสามารถของโรงเรียนในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เสริมสร้างและฝึกอบรมให้นักเรียนมีความรู้ มีเหตุผล มีคุณธรรม มีความประพฤติดี และมีทักษะในการเรียนต่อไป

เศรษฐวัชร มัชปาโต (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่าง เป็นโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 945 แห่ง โดยอาศัยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเบนมาตรฐาน เพียร์สัน ใช้ความสัมพันธ์ เพื่อวิเคราะห์ความเบ้ส่วน ส่วนประกอบการยืนยัน และตรวจสอบความสอดคล้อง ระหว่างแบบจำลองสมมุติฐานและข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้ ผลการ ทบทวนความกลมกลืนของแบบจำลองที่พัฒนาโดยผู้วิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่า มีความ สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\text{Chi-square} = 234.91$, $df = 207$, $P = 0.09$, $GFI = 0.98$, $AGFI = 0.97$, $RMSEA = 0.01$ และ $CN = 979.19$) โรงเรียนขนาดเล็ก สัมประสิทธิ์อิทธิพลเรียง จากมากไปหาน้อยดังนี้ 1. อิทธิพลโดยตรง 4 ประการ ได้แก่ ปัจจัยด้านประสิทธิภาพการสอนของ ครู และปัจจัยความเป็นผู้นำของครู ปัจจัยความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนและ ปัจจัยด้านบรรยากาศของโรงเรียน ขนาดอิทธิพลคือ 0.56, 0.14, 0.11 และ 0.09 ตามลำดับ 2. อิทธิพลทางอ้อมมี 3 อย่าง คือ ปัจจัยความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งต่อ บรรยากาศของโรงเรียนผ่านปัจจัยประสิทธิภาพการสอนของครูและปัจจัยความเป็นผู้นำของครู มีค่าสัมประสิทธิ์ทางอ้อมเท่ากับ 0.64 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และโดยปัจจัย ประสิทธิภาพการสอนของครูที่มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ 0.27 มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และภาวะผู้นำของครูโดยปัจจัยประสิทธิภาพการสอนของครูที่มีค่าสัมประสิทธิ์ ทางอ้อม 0.07 3. ปัจจัยอิทธิพลทั้ง 4 ประการ คือ สถานภาพทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน 4. เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล 0.75 แล้ว ปัจจัยด้านประสิทธิภาพการสอนของครูที่มีค่า สัมประสิทธิ์อิทธิพล 0.56 ปัจจัยภูมิอากาศของโรงเรียนที่มีค่าสัมประสิทธิ์ 0.36 และปัจจัยความ เป็นผู้นำของครูที่มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล 0.21 ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์การทำนายของตัวแปรที่ ศึกษาพบว่าตัวแปรความเป็นผู้นำ นักวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน บรรยากาศในโรงเรียน ความเป็นผู้นำของครู และประสิทธิภาพการสอนของครูร่วมกันพยากรณ์คุณภาพผู้เรียนโรงเรียน ขนาดเล็กได้ร้อยละ 71

นวลแสง สุคีรี (2558) ศึกษาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ของปัจจัยที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพทางวิชาการ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดภาคใต้ โมเดลประกอบด้วยตัวแปรแฝง ซึ่งเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุและประสิทธิผล 5 ตัว และตัวแปรสังเกตได้ 18 ตัว กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 5 วิชาหลัก ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดภาคใต้จำนวน 840 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามผลการทดสอบระดับชาติ 5 วิชาหลัก และระดับการรับรู้เกี่ยวกับ

ปัจจัยเชิงสาเหตุและประสิทธิผลทางวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดภาคใต้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีความเชื่อมั่นในการวัดทั้งฉบับ 0.983 วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นด้วยค่าสถิติพื้นฐาน การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และวิเคราะห์สมการโครงสร้างเชิงสาเหตุ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปผลการวิจัยพบว่า 1. โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลทางวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดภาคใต้ ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าสถิติไค-สแควร์ (χ^2) = 569.12 df = 115 P-value = 0.000 ค่าสถิติไค-สแควร์มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ค่า χ^2/df = 4.94 ค่า RMSEA = 0.069 CFI = 0.99 GFI = 0.93 AGFI = 0.90 เป็นไปตามเกณฑ์ 2. โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลทางวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดภาคใต้ ประกอบด้วยปัจจัยเชิงสาเหตุ 4 ตัวเรียงตามค่าอิทธิพลโดยรวมจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การจัดกระบวนการเรียนรู้ บรรยายภาคทางวิชาการ ภาวะผู้นำทางวิชาการ พฤติกรรมการสอนของครู และปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลทางวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดภาคใต้ มี 3 ตัวแปร ได้แก่ การจัดกระบวนการเรียนรู้ ภาวะผู้นำทางวิชาการ และพฤติกรรมการสอนของครู โดยปัจจัยทั้งหมดสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลทางวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดภาคใต้ได้ร้อยละ 72

ศิริรัตน์ แยมอ่อน (2559) ศึกษา ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนด้านการอ่าน การเขียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารครูวิชาการครูภาษาไทยจำนวน 330 คนจาก 110 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 ปีการศึกษา 2558 เครื่องมือที่ใช้คือแบบตรวจสอบรายการ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบบบันทึกผลรายงานการประเมินคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้น ด้านการอ่าน การเขียนวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่/ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติและแบบขั้นตอนผลการวิจัยพบว่า 1. ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนด้านการอ่านการเขียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. คุณภาพผู้เรียนด้านการอ่าน การเขียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3. ตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุดที่สามารถพยากรณ์คุณภาพผู้เรียนด้านการอ่านการเขียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 ได้แก่ ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากชุมชนผู้ปกครองด้านทรัพยากร ด้านผู้บริหาร (ภาวะผู้นำ) การบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาบุคลากร และด้านการบริหารจัดการการอ่าน

การเขียนและ พบว่ามีความสอดคล้องกันในส่วนของตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถร่วมทำนาย คุณภาพผู้เรียน ด้านการอ่านคุณภาพผู้เรียนด้านการเขียนและคุณภาพผู้เรียนด้านการอ่าน การเขียน 4 ตัวแปร คือ ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากชุมชน/ผู้ปกครอง ด้านผู้บริหาร (ภาวะผู้นำ) ด้านทรัพยากร และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ไพรินทร์ ขุนศรี (2559) ศึกษา แรงจูงใจของครูกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียน มัธยมศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำนวนทั้งสิ้น 61 โรงเรียน ผู้ให้ ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือหัวหน้างาน วิชาการ หัวหน้างานประกันคุณภาพสถานศึกษา และครูผู้สอน รวม 224 คน เครื่องมือที่ใช้ใน การวิจัยคือแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจของครูตามแนวคิดของบาร์นาร์ดและคุณภาพผู้เรียนใน โรงเรียนตามแนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1. แรงจูงใจของครู ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับมาก เรียงลำดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ผลประโยชน์ทางอุดมคติโอกาส ที่จะมีส่วนร่วมในการทำงานอย่างกว้างขวาง สิ่งจูงใจเกี่ยวกับสภาพการทำงานโดยปรับสภาพ การทำงานให้เหมาะสมกับความสามารถของบุคคลและทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานแต่ละคน ความดึงดูดใจทางสังคม หน่วยงาน สภาพการอยู่ร่วมกัน สิ่งจูงใจที่เป็นวัตถุ สภาพทางกายภาพ ที่พึงปรารถนา และสิ่งจูงใจที่เกี่ยวกับโอกาสของบุคคล 2.คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ พึงประสงค์ ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตาม หลักสูตร ผู้เรียน มีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ ดีต่ออาชีพสุจริต ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่อง และผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก ไขปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล 3.แรงจูงใจของครูกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดย มีค่าความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้อยตามกัน

อรัญญา ชนะเพีย , วาโร เฟ็งสวัสต์ , วัลนิกา ฉลากบาง และ ทนงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ (2559) ศึกษา รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยโดยการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและการการศึกษาโรงเรียนดีเด่น ระยะที่ 2 เป็นการตรวจสอบสมมุติฐานการวิจัยเก็บเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 504 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอนวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน และใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิจัยพบว่า 1. รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 5 ปัจจัย ได้แก่ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง วัฒนธรรมการเรียนรู้ขององค์กร การบริหารเชิงกลยุทธ์ สุขภาพองค์การ และพฤติกรรมการสอนของครู 2. รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ วัฒนธรรมการเรียนรู้ขององค์กรมีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนมากที่สุด รองลงมา คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมการสอนของครู การบริหารเชิงกลยุทธ์ และสุขภาพองค์การ โดยปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ร่วมกันอธิบายคุณภาพผู้เรียนได้ร้อยละ 62

ธนัช มหาสินทรัพย์ และ ชัยณรงค์ สุวรรณสาร (2560) ศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดลำปาง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ครู จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยายความตรงเชิงโครงสร้างโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดลำปาง ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำผู้บริหาร ประกอบด้วย การกระตุ้นทางปัญญา การคำนึงถึงความแตกต่างกันระหว่างบุคคล การสร้างแรงบันดาลใจ และการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์, ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมประกอบด้วย สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน และความสัมพันธ์กับชุมชน, ปัจจัยด้านคุณภาพการสอน ประกอบด้วย พฤติกรรมการสอนของครู การร่วมมือและการแข่งขัน ความสัมพันธ์ของครูและนักเรียน และการจัดรูปแบบชั้นเรียน และปัจจัยด้านคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย ดีเก่ง และมีสุข 2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำผู้บริหาร และปัจจัยที่มี

อิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนน้อยที่สุด คือด้านสภาพแวดล้อม 3. ผลการตรวจสอบความตรงของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของภาวะผู้นำผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดลำปาง พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยไค-สแควร์ มีค่าเท่ากับ 52.33 ที่องศาอิสระค่า $df = 45$ ($p = 0.21086$) ซึ่งแตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.98 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.95 และค่ารากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณ (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.021

กมลนัทร นะราวงศ์ , วิชัย วงษ์ใหญ่ , ศรดา ชัยสุวรรณ และสงวนพงศ์ ชวนชม (2560) ศึกษา แนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ขั้นตอนการวิจัยประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ซึ่งมี 3 ปัจจัย จากการศึกษาเอกสารประกอบด้วย 1. ปัจจัยด้านโรงเรียน 2. ปัจจัยด้านครูผู้สอน และ 3. ปัจจัยด้านนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกครบสาม ในระดับดีและดีมากจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จำนวน 80 โรงเรียน มีผู้ให้ข้อมูล 400 คน ตอนที่ 3 ร่างแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ตอนที่ 4 ประเมินความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง โดยจัดประชุมกลุ่มสนทนากับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน และตอนที่ 5 ตรวจสอบความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างกับผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าฝ่ายวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง จำนวน 40 คน ผลการวิจัย พบว่า 1. ระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี 2. ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ลำดับดังนี้ ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอน และปัจจัยด้านนักเรียน ตามลำดับ ปัจจัย 2 ด้านจาก 3 ด้าน ที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาได้ร้อยละ 67.80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .01 ได้แก่ ปัจจัยด้านโรงเรียนและปัจจัยด้านครูผู้สอน และแนวทางการพัฒนาปัจจัยทั้ง 2 ด้าน คือ ปัจจัยด้านโรงเรียนและปัจจัยด้านครูผู้สอน ประกอบด้วย สาระการพัฒนา จุดประสงค์ แนวทางการพัฒนา และวิธีการประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด จากการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ตามการประเมินของผู้บริหาร สถานศึกษา และหัวหน้าฝ่ายวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

กัณฑ์พัฒน์ มณฑา (2561) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร และเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จากผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่ราชการแทน รองผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านวิชาการโรงเรียน และครูผู้สอนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวนรวมทั้ง 955 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยายการวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุโดยใช้โปรแกรม LISREL ผลการวิจัย พบว่า คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความพึงพอใจของผู้ปกครอง รองลงมา คือความพึงพอใจของครู คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ปรากฏผล ดังนี้ ด้านผู้บริหาร ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บทบาทของผู้บริหาร ด้านครู ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ คุณธรรมจริยธรรมของครู ด้านการบริหารการศึกษา ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ภารกิจนโยบายและจุดเน้นการจัดโครงสร้างและการบริหารอย่างเป็นระบบ ด้านการจัดการเรียนรู้และการวิจัย ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านความสัมพันธ์และความร่วมมือของชุมชน ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการการศึกษา ปัจจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครพบว่าคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนได้รับอิทธิพลรวมสูงสุดจากตัวแปรด้านครูรองลงมา คือ ด้านการบริหารการศึกษาด้านผู้บริหาร ด้านการจัดการเรียนรู้และการวิจัย ด้านความสัมพันธ์และความร่วมมือของชุมชนโดยมีอิทธิพลทางบวกและโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และสามารถอธิบายคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครได้ผลการวิจัยได้รับการประเมินจาก

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านความเหมาะสมที่ระดับมากที่สุดด้านความเป็นไปได้และด้านความเป็นประโยชน์ที่ระดับมากที่สุดทั้งสองด้าน

สุพล พรเพ็ญ และวรกาญจน์ สุขสดเขียว (2562) ศึกษา การบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร จำนวน 59 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือครูวิชาการ จำนวน 2 คน และครูผู้สอนจำนวน 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 236 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร กับคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ การวัดผลประเมินผลการเรียน ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน และระดับมาก 7 ด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาด้านวางแผนงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ และด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ 2. คุณภาพผู้เรียนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร และมาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติ สมเหตุสมผล 3. การบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พงษ์ศักดิ์ ศิริโอภา ,พจนีย์ มั่งคั่ง และ อังคณา กุลนภาดล (2564) ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระดับเขต 1 จำนวน 322 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระดับเขต 1 ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.53$, S.D. = .02) 2. คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระดับเขต 1 มีระดับคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.52$, S.D.= .13) 3. ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา ด้านครูผู้สอน ด้านหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($r_{xy} = .825$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4. ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา ด้านครูผู้สอน ด้านหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระดับเขต 1 สามารถร่วมกันพยากรณ์คุณภาพผู้เรียน ได้ร้อยละ 79.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ เท่ากับ .059

กรภัทร์ จัยยิ้ม และคณะ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 100 แห่ง กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในแต่ละวิทยาลัยมีผู้ให้ข้อมูล จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิค 1 คน หัวหน้าแผนก 1 คน และครูผู้สอน 1 คน (โดยใช้ตารางเลขสุ่ม) รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 300 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวิธีของลิคเอร์ต (Likert) มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.21 – 0.83 หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.95 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1. แบบบันทึกผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา 2. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน 3. แบบสอบถามความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร 4. แบบสอบถามการพัฒนาตนเองของครู 5. แบบสอบถามความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยเทคนิค 6. แบบสอบถามการบริหารจัดการโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ 7. แบบสอบถามการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู 8. แบบสอบถาม การบริหารงานวิชาการโดยบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรผัน การวิเคราะห์อิทธิพลหรือการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis with LISREL: PAL) ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยเทคนิคภาพรวมได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 39.73 อยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ 2. ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อระดับคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยเทคนิคได้รับอิทธิพลทางตรงจากความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการและการบริหารจัดการโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ สองตัวแปรนี้อธิบายความแปรปรวนของ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนได้ร้อยละ 43.00 ($R^2 = 00.43$) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นเรศ ปุ นุตตรา (2561) ได้ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของ สมรรถนะครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า 1. แบบจำลองความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างเชิงเส้นของความสามารถครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ คือ สมรรถนะ ส่วนตัวสมรรถนะด้านภาวะผู้นำ สมรรถนะด้าน จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ สมรรถนะด้านการบริหารชั้นเรียน และสมรรถนะด้านการสอน 2. รูปแบบที่พัฒนาขึ้น มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าสถิติ ดังนี้ $\chi^2 = 100.47$, P-value = 0.97 df = 129, $\chi^2/df = 0.78$, RMSEA = 0.00, GFI = 0.99, AGFI = 0.97, CN = 999.16, CFI = 1.00 RMR = 0.01 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณของสมรรถนะทั้ง 5 สมรรถนะ พบว่า สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้ร้อยละ 79

ชัยมงคล บุญชัย (2564) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ กลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 376 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬของผู้บริหารสถาบันที่มีผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคไทย 4.0 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยมีดังนี้ 1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถาบัน สังกัดสำนักงานบริการประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับที่สูง 2. สำนักงานเขตคุณภาพผู้เรียนไทยแลนด์ 4.0 จำแนกตามสถานการณ์และขนาดของโรงเรียน ประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่ามีมาตรฐานสูง มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่าง สถานะโดยรวม .05 กับขนาดโรงเรียนโดยรวม 3. จากการวิเคราะห์ 5 ด้านของอำนาจทำนายภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนในสำนักงานเขตพื้นที่ การประถมศึกษาบึงกาฬ ยุคไทยแลนด์ 4.0 พบว่า 3 ด้าน มาตรฐานและการพัฒนาวิชาชีพครู การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน การกำหนดเป้าหมาย และการนำ

แนวทางปฏิบัติของโรงเรียนไปปฏิบัติ คุณภาพผู้เรียนในยุคไทยแลนด์ 5.0 ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

บุญนุษ เมืองแดง (2565) ศึกษา แนวทางการยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำนวน 306 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน จำนวน 36 ข้อ มีความตรงเชิงเนื้อหา ดัชนีIOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ และมีความเที่ยงของตัวแปร 4 ด้าน อยู่ระหว่าง 0.89 – 0.97 และแบบสัมภาษณ์แนวทางการยกระดับคุณภาพผู้เรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Correlation Coefficient) การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1. โดยภาพรวมตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 2 ปัจจัย ได้แก่ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และกระบวนการบริหารและจัดการ ส่งผลต่อตัวแปรเกณฑ์ทั้ง 3 ตัว ได้แก่ ตัวแปรคุณภาพผู้เรียน ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และตัวแปร คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โดยสามารถอธิบายตัวแปรเกณฑ์ทั้ง 3 ได้ร้อยละ 57.50, 41.70 และ 56.90 ตามลำดับ 2. แนวทางการยกระดับคุณภาพผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนนั้น ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และใช้จิตวิทยาเชิงบวกเข้ามาประยุกต์ในการจัดการเรียนการสอนและการสร้างวินัยและปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีให้กับผู้เรียน ให้เกิดภาคภูมิใจในตนเอง สร้างแรงบันดาลใจ และการพัฒนาทักษะทางสมอง ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม นำสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรม การจัดการเรียนรู้เข้ามาปรับใช้พัฒนาศักยภาพตามความถนัดและความสนใจ โดยคำนึงถึงความแตกต่างรายบุคคล และ ด้านกระบวนการบริหารและจัดการ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีกระบวนการบริหารที่ชัดเจน โดยกำหนดเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (School Goals) โดยใช้กระบวนการประเมินเชิงพัฒนา (Developmental Evaluation) ที่เน้นการสร้างภาคีเครือข่ายการพัฒนา คุณลักษณะของผู้เรียนจากผู้ที่เกี่ยวข้อง พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง นำกระบวนการ PLC มาขับเคลื่อนการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก (Active learning) ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียน

ส่งเสริมให้ครูใช้สื่อเทคโนโลยีในเทศภายในอย่างเป็นระบบ และนำผลการประเมินการจัดการเรียนรู้ และการพัฒนางานมาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

วิสูตร เดชเมือง (2565) ศึกษา ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัย คุณภาพครูและปัจจัยลักษณะผู้เรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคนประเทศไทย 4.0 ของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างการวิจัย ครั้งนี้คือ ครูที่ปฏิบัติในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ รวมทั้งสิ้น 335 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ประเมินค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อย ละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และสมการการถดถอย พหุคูณแบบการคัดเลือกเข้า ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับคุณภาพผู้เรียนในยุคนประเทศไทย 4.0 โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พลเมืองที่เข้มแข็ง รองลงมา คือ ผู้ร่วมสร้างสรรค์ นวัตกรรม ถัดมา คือ ผู้เรียนรู้และด้านที่น้อยที่สุด คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2. ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดการด้าน การเรียนการสอน รองลงมาคือ การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษา ถัดมาคือ การกำหนดภารกิจของโรงเรียนปัจจัยคุณภาพครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กลยุทธ์ในการ จัดการเรียนรู้รองลงมาคือ บุคลิกภาพ ถัดมาคือ คุณธรรมและจรรยาบรรณ และ การมุ่งมั่นพัฒนา ปัจจัยลักษณะผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้าน อยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์รองลงมาคือเจตคติต่อ การเรียน 3. ปัจจัยคุณภาพครูมีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียนในยุคนประเทศไทย 4.0 ของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ในทางบวกระดับ ปานกลาง ($r=0.56$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ถัดมาปัจจัยลักษณะผู้เรียนมี ความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียนในยุคนประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ในทางบวกระดับปานกลาง ($r=0.51$) อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 และปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียน ในยุคนประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ ในทางบวกระดับปานกลาง ($r=0.50$) 4) ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร

ปัจจัยคุณภาพครูและปัจจัยลักษณะผู้เรียนสามารถพยากรณ์คุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ได้ร้อยละ 38 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธนกร วชิระนิธิกุล (2566) ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตภาษีเจริญ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจาก มากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้ดังนี้ การปฏิบัติงานของครู การปฏิบัติงานของผู้บริหาร และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน

จิตติโชติ แจ่มแจ้ง , นวรัตน์ ประทุมตา และ อภิชาติ เลนะนันท์ (2567) ศึกษา การวิเคราะห์จำแนกปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในจังหวัดเพชรบุรี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้การวิจัยมี 1 ฉบับเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา และครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์จำแนกประเภท ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดเพชรบุรี กลุ่มสูงโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผู้บริหาร ($\bar{x}=4.44$) สภาพแวดล้อมโรงเรียน ($\bar{x}=4.41$) ครู ($\bar{x}=4.36$) ผู้ปกครอง ($\bar{x}=4.12$) และนักเรียน ($\bar{x}=4.06$) ตามลำดับ กลุ่มต่ำโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.10$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากได้แก่ ผู้บริหาร ($\bar{x}=4.36$) สภาพแวดล้อมโรงเรียน ($\bar{x}=4.33$) ครู ($\bar{x}=4.07$) นักเรียน ($\bar{x}=4.00$) และผู้ปกครอง ($\bar{x}=3.74$) ตามลำดับ 2. ปัจจัยที่สามารถจำแนกคุณภาพผู้เรียนในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดเพชรบุรีระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ได้แก่ ด้านผู้บริหาร คือ การบริหารการเปลี่ยนแปลง (X2) ด้านนักเรียน คือ เจตคติต่อการเรียน (X10) และด้านผู้ปกครอง คือ การส่งเสริมสนับสนุนจากผู้ปกครอง (X12)

8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Zullig, Huebner and Patton (2011) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศโรงเรียนแบบ 8 องค์ประกอบกับความพึงพอใจต่อโรงเรียนโดยรวม (global school satisfaction) ของนักเรียนระดับมัธยมต้นและมัธยมปลายในมลรัฐแถบมิดเวสต์ ประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน 2,049 คน มีการตรวจสอบอิทธิพลกำกับของตัวแปรภูมิหลัง เช่น เพศ อายุ ระดับชั้น

ผลการเรียน (GPA) หรือเศรษฐกิจฐานะ (socioeconomic status: SES) ว่ามีผลต่อระดับความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของบรรยากาศโรงเรียนและความพึงพอใจต่อโรงเรียนหรือไม่ จากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้น (regression analysis) พบว่า จากองค์ประกอบทั้งหมด 8 องค์ประกอบ มี 5 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อความสุขของนักเรียนในโรงเรียน คือ การสนับสนุนด้านวิชาการ ($B = .17$) ความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูและนักเรียน ($B = .12$) ความสัมพันธ์กับโรงเรียน ($B = .11$) กฎและระเบียบวินัย ($B = .13$) และความพึงพอใจด้านวิชาการ ($B = .12$) ส่วนอีก 3 มิติ ได้แก่ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคมของโรงเรียน และการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิพิเศษ พบว่า ไม่มีผลต่อความสุขของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ และพบว่าอิทธิพลของบรรยากาศโรงเรียนต่อความพึงพอใจต่อโรงเรียนของนักเรียนไม่แปรเปลี่ยนตามระดับภูมิหลังและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

Lendis (2014) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่า ครูต้องมีสมรรถนะด้านความรู้ความเข้าใจเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ 1. ความเป็นพลเมืองดิจิทัลของผู้เรียนที่มีความสนใจในการเรียนรู้ด้วยการค้นพบด้วยตนเอง 2. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการเทคโนโลยี วิธีการสอน เนื้อหาหลักสูตรและทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และ 3. การสร้างสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวก เพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ครูต้องมีสมรรถนะด้านทักษะ โดยมีความสามารถด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่เน้นการเรียนรู้แบบสืบสอบ โดยใช้การเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน การเรียนรู้แบบโครงงาน และกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง รวมทั้งกิจกรรมการเรียนรู้อื่น ๆ ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง 2. การเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ กระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้เรียน 3. การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง 4. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีบูรณาการเทคโนโลยี วิธีการสอน เนื้อหาหลักสูตรและทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 5. การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ 6. การสร้างสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวกเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 7. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครูในลักษณะของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อร่วมมือกันพัฒนาการจัดการเรียนรู้ 8. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อสนับสนุนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 9. การออกแบบการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ตามสภาพจริง มีความสมดุลระหว่างการประเมิน เพื่อการพัฒนาและการประเมินเพื่อสรุปผลการเรียนรู้ 10. การให้ข้อมูลสะท้อนกลับแก่ผู้เรียน และ 11. การวางแผนและบริหารจัดการชั้นเรียน และครูจะต้องมีสมรรถนะด้านคุณลักษณะที่สำคัญ

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ พบว่า งานวิจัยที่ศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียน มีการกำหนดตัวแปรตาม คือ คุณภาพของผู้เรียน ส่วนการ กำหนดตัวแปรต้น/ตัวแปรปัจจัยด้านต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ 1. กลุ่มปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ นักเรียน เช่น ความรู้พื้นฐานเดิม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความถนัดทางการเรียน ความรับผิดชอบของ นักเรียน ความสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียน สภาพแวดล้อมทางบ้าน พฤติกรรมการเรียนของ นักเรียน ความเอาใจใส่ผู้ปกครอง ความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูและนักเรียน 2. กลุ่มปัจจัยที่ เกี่ยวข้องกับครู เช่น สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คุณภาพการสอนครู บรรยากาศในชั้นเรียน/ห้องเรียน พฤติกรรมการสอนหรือคุณภาพการสอน การได้รับการสนับสนุน ทางสังคมของครู และ 3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษา เช่น ภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา เจตคติต่อการบริหารงาน บรรยากาศโรงเรียน การสนับสนุนด้านวิชาการ กฎ และระเบียบวินัย ความสัมพันธ์กับโรงเรียน สิ่งแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียน สภาพแวดล้อม ทางสังคมของโรงเรียน ส่วนใหญ่งานวิจัยในประเทศเป็นการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของ ผู้เรียน โดยใช้วิธีรวบรวมเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การ วิเคราะห์เชิงปริมาณ ด้วยการวิเคราะห์พหุระดับ (multilevel analysis) การวิเคราะห์การถดถอย เชิงเส้น และการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (SEM) งานวิจัยบางเรื่องที่ดำเนินการเก็บรวบรวม ข้อมูลเชิงคุณภาพสำหรับนำไปใช้ร่วมกับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง อิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครู และสภาพองค์การ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2567 จำนวน 735 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2567 จำนวน 280 คน โดยใช้วิธีการกำหนดขนาดของตัวอย่าง ตามแนวคิดของ Hair; et al. (2006) ซึ่งการกำหนดขนาดกลุ่ม ตัวอย่างใน การวิเคราะห์หีสเรล คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งโดยทั่วไปมักกำหนดขนาดตัวอย่าง 10 – 20 คน ต่อการประมาณค่าหนึ่งพารามิเตอร์ เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มีพารามิเตอร์ที่ต้อง ประมาณค่าจำนวน 14 พารามิเตอร์ ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมจึงควรมีอย่างน้อย 140 คน ผู้วิจัยเลือกใช้ขนาด กลุ่มตัวอย่าง 20 คนต่อการประมาณค่าหนึ่งพารามิเตอร์ จะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 280 คน มีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ทำการสุ่มโรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครทั้ง 6 กลุ่มเขต กลุ่มเขตละ 1 โรงเรียน ด้วยวิธีการเลือกอย่างง่าย โดยมีประชากร คือผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 6 โรงเรียน รวมทั้งหมด 499 คน ดังตาราง 8

ตาราง 8 แสดงจำนวนบุคลากรของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษา

ชื่อโรงเรียน	จำนวนบุคลากร
แก่นทองอุปถัมภ์	41
มัธยมนาคนาวาอุปถัมภ์	55
มัธยมปยุตนาวาส	69
มัธยมประชานิเวศน์	92
วิสุทธิศ	82
นาหลวง	160
รวม	499

ขั้นที่ 2 นำจำนวนครูทั้งหมด 499 คน ไปคำนวณมาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามแนวคิดของแฮร์ และคณะ (Hair; et al. 2006) ซึ่งจะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 280 คน จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากร ได้กลุ่มตัวอย่างบุคลากรทั้งหมด 280 คน จาก 6 โรงเรียน ซึ่งจะได้โรงเรียน แก่นทองอุปถัมภ์ 23 คน โรงเรียนมัธยมนาคนาวาอุปถัมภ์ 31 คน โรงเรียนมัธยมปยุตนาวาส 38 คน โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ 52 คน โรงเรียนวิสุทธิศ 46 คน และโรงเรียนนาหลวง 90 คน ดังตาราง 9

ตาราง 9 แสดงจำนวนของโรงเรียน และกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ชื่อโรงเรียน	จำนวนประชากรของบุคลากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่างของบุคลากร
แก่นทองอุปถัมภ์	41	23
มัธยมนาคนาวาอุปถัมภ์	55	31
มัธยมปยุตนาวาส	69	38
มัธยมประชานิเวศน์	92	52
วิสุทธิศ	82	46
นาหลวง	160	90
รวม	499	280

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเรื่องอิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสุขภาพองค์การที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check lists) จำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการทำงานในสถานศึกษา ระดับตำแหน่งการทำงาน และขนาดสถานศึกษา

ส่วนที่ 2 แบบวัดภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู 2) การนิเทศและการประเมินผลการเรียนการสอน และ 3) การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ส่วนที่ 3 แบบวัดพฤติกรรมการสอนของครู แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) การเตรียมการสอน 2) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) การวัดประเมินผลการเรียนรู้ และ 4) ความสามารถทางเทคโนโลยี ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ส่วนที่ 4 แบบวัดสุขภาพองค์การ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) การสนับสนุนทรัพยากร 2) การอยู่ร่วมกันของครู 3) การสร้างขวัญกำลังใจ และ 4) ความเข้มแข็งขององค์การ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ส่วนที่ 5 แบบวัดคุณภาพผู้เรียน แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) ความคิดสร้างสรรค์ และเป็นนวัตกรรม และ 3) การคิดขั้นสูง ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูลอิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครู และสุขภาพองค์การ ส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อการวิจัยในครั้งนี้โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับอิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสุขภาพองค์การ ส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มาจากการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย ลักษณะของประชากรรวมทั้งองค์ความรู้ จากทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสภาพองค์การ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

3. กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเขียนนิยามตามลักษณะที่ต้องการวัด

4. สร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยทำการเขียนข้อความให้มีความครอบคลุมตามโครงสร้างของนิยามศัพท์เฉพาะและนำร่างแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาและปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ผู้ควบคุมปริญญานิพนธ์ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยวัดจากค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัด (Index of item objective congruence: IOC) รวมไปถึงความครอบคลุมของข้อคำถามและความชัดเจนทางภาษา โดยค่าดัชนี IOC ที่ได้เป็นค่าเฉลี่ยที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยค่า ดัชนี IOC มี 3 ระดับ ได้แก่ คะแนน 1 (สอดคล้อง) คะแนน 0 (ไม่แน่ใจ) และคะแนน -1 (ไม่สอดคล้อง) ถ้าดัชนี IOC มีค่าเท่ากับ 1 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้อง ค่าดัชนี IOC มีค่าเท่ากับ 0 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่แน่ใจ ค่าดัชนี IOC มีค่าเท่ากับ -1 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่มีความสอดคล้อง โดยแบบสอบถามมีค่าของความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60-1.00 ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่ยอมรับได้

6. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

7. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขจนมีความสมบูรณ์และมีความเหมาะสมไปทดลอง (Try out) กับผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจให้คะแนนหาคุณภาพของแบบสอบถามโดยนำมาหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยแบบสอบถามปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.949 ปัจจัยพฤติกรรมการสอนของครู มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.967 ปัจจัยสภาพองค์การ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.976 ปัจจัยคุณภาพผู้เรียน มีความเชื่อมั่นเท่ากับ

0.971 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.985 ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

8. จัดทำแบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ส่งถึงผู้อำนวยการสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 280 คน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยติดต่อและส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง และทางแบบฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์ไปยังสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง และขอความอนุเคราะห์ให้ตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้ตั้งค่าแบบฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์กำหนดให้ต้องตอบครบทุกข้อ เพื่อลดความคลาดเคลื่อนของการตอบแบบสอบถามและติดตามการส่งแบบสอบถามกลับคืน

3. ผู้วิจัยตรวจสอบและคัดแยกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์เพื่อนำแบบสอบถามที่ได้รับเข้าสู่กระบวนการลงรหัส จัดระบบข้อมูล วิเคราะห์หาค่าสถิติเพื่อทำการทดสอบสมมติฐานและเขียนรายงานผลการวิจัย

4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมมาได้ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของคำตอบจากเครื่องมือในแต่ละชุด โดยคัดกรองแบบสอบถามที่สมบูรณ์ และดำเนินการบันทึกข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ทราบถึงลักษณะการแจกแจงของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในกรอบแนวความคิด เป็นการพัฒนากลอบ แนวความคิดในงานวิจัยนี้ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ (Observed/Manifest Variables) จำนวน 14 ตัวแปร เพื่อให้ทราบถึงลักษณะการแจกแจงและการกระจายของตัวแปรประจักษ์ที่ใช้ ในการศึกษาด้วยสมการโครงสร้างที่มีผลต่อองค์การสมรรถนะสูง ดังนั้นการใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สัมประสิทธิ์

การกระจาย (Coefficient of Variation) ความเบ้ (Skewness) ความโด่ง (Kurtosis) โดยนำโปรแกรมคอมพิวเตอร์มาใช้ในการวิจัยครั้งนี้

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient) ระหว่างตัวแปรเพื่อดูความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างตัวแปรต่างๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิเคราะห์สมการโครงสร้างของตัวแปรในกรอบแนวความคิดที่มีรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของอิทธิพลภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครู และสภาพองค์การ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, น.144) แสดงดังตาราง

ตาราง 10 ระดับความสัมพันธ์ของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ระดับความสัมพันธ์
$r > 0.8$	ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูงหรือสูงมาก
$0.6 < r \leq 0.8$	ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง
$0.4 < r \leq 0.6$	ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
$0.2 < r \leq 0.4$	ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
$r \leq 0.2$	ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับที่ต่ำ

3. ตรวจสอบความสอดคล้องอิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสภาพองค์การที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับอิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู สุขภาพองค์การ และคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสุขภาพองค์การ ที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร และส่วนที่ 4 ผลอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสุขภาพองค์การ ที่มีต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการประมวลผล และข้อมูลต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้ทำการสรุป และนำเสนอผลการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์แทนค่าสถิติในการนำเสนอ ดังนี้

สัญลักษณ์แทนค่าสถิติ

$\bar{x}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย
SD	หมายถึง	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
Sk	หมายถึง	ค่าความเบ้ (Skewness)
Ku	หมายถึง	ค่าความโด่ง (Kurtosis)
R^2	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย
Chi-square	หมายถึง	ค่าไค-สแควร์
df	หมายถึง	องศาอิสระ (Degree of freedom)
GFI	หมายถึง	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of fit index)
AGFI	หมายถึง	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Goodness of fit index)
CFI	หมายถึง	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ
RMR	หมายถึง	ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (Root Mean Squared Residual)

SRMR	หมายถึง	ดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (Standardized Root Mean Squared Residual)
RMSEA	หมายถึง	ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐาน (Root Mean Squared Error of Approximation)

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 280 คน โดยมีรายละเอียดข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 11 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ประเภทข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	127	45.36
หญิง	153	54.64
รวม	280	100.00
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	235	83.93
ปริญญาโท	43	15.36
ปริญญาเอก	2	0.71
รวม	280	100.00
ระดับตำแหน่งการทำงาน		
ครูผู้ช่วย	42	15.00
ครู	69	24.64
ครูชำนาญการ	112	40.00
ครูชำนาญการพิเศษ	57	20.36
รวม	280	100.00

ตาราง 11 (ต่อ)

ประเภทข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์ทำงาน		
1-5 ปี	77	27.50
6-10 ปี	65	23.21
11-15 ปี	82	29.29
16 ปีขึ้นไป	56	20.00
รวม	280	100.00
ขนาดของสถานศึกษา		
สถานศึกษาขนาดเล็ก	-	0.00
สถานศึกษาขนาดกลาง	-	0.00
สถานศึกษาขนาดใหญ่	280	100.00
รวม	280	280

จากตาราง 11 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 45.36 เป็นเพศหญิง จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 54.64 ส่วนใหญ่มี การศึกษา อยู่ใน ระดับปริญญาตรี จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 83.93 รองลงมา มีการศึกษาอยู่ ในระดับ ปริญญาโท จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 15.36 และมีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญา เอก จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.71 ตามลำดับ ส่วนใหญ่ระดับตำแหน่งการทำงานเป็นครูชำนาญการ จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือ ครู 69 คน คิดเป็นร้อยละ 24.64 ครูชำนาญการพิเศษ 57 คน คิดเป็นร้อยละ 20.36 และครูผู้ช่วย 42 คน คิดเป็นร้อยละ 15 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ การทำงานอยู่ในช่วงระยะเวลาระหว่าง 11 - 15 ปี จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 29.29 รองลงมาคือ อยู่ระหว่าง 1 - 5 ปี จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 27.50 อยู่ระหว่าง 6 - 10 ปี จำนวน 65 คน คิดเป็น ร้อยละ 23.21 และอยู่ระหว่าง 16 ปีขึ้นไป จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ตามลำดับ และทุก คนทำงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 280 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

**ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
พฤติกรรมการสอนของครู สุขภาพองค์การ และคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของ
โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร**

จากข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้รับค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ในงานวิจัยนี้นำเสนอด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) ดังต่อไปนี้

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และระดับของปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายข้อ

ตัวแปร / องค์ประกอบ	$\bar{X}$	SD	Sk	Ku	ระดับ
1. การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู (LEA1)	4.677	0.409	-1.243	1.040	มากที่สุด
2. การนิเทศและการประเมินผล การเรียนการสอน (LEA2)	4.668	0.427	-1.347	1.357	มากที่สุด
3. การประสานงานด้านการใช้ หลักสูตร (LEA3)	4.643	0.373	-0.924	0.238	มากที่สุด
รวม	4.663	0.369	-1.144	0.762	มากที่สุด

จากตาราง 12 พบว่า ระดับของปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.663 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.369 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู (LEA1) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.677 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.409 รองลงมา คือ การนิเทศและการประเมินผล การเรียนการสอน (LEA2) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.668 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.427 และการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร (LEA3) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.643 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.373 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาลักษณะของการแจกแจงปกติ (Normal distribution) จากค่าความเบ้ (Skewness) ของปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานครรายข้อพบว่าอยู่ระหว่าง -1.347 ถึง -0.924 และโดยรวมอยู่ที่ -1.144 ซึ่งไม่เกิน ± 3.00 ตามเกณฑ์ของ Kline (2016) และ ค่า z-values ของความโด่ง อยู่ระหว่าง 0.238 ถึง 1.357 และโดยรวมอยู่ที่ 0.762 ซึ่งไม่เกิน ± 10.00 ตามเกณฑ์ของ Kline (2016) จึงถือว่าการแจกแจงของข้อมูลยังคงอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ลำดับต่อไป

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และระดับของปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านที่ 1 การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	ด้านที่ 1 การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพครู	4.657	0.505	มากที่สุด
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมสัมมนาที่สอดคล้องกับความต้องการและเป้าหมายของโรงเรียน	4.689	0.508	มากที่สุด
3	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำหนดเป้าหมายการพัฒนาวิชาชีพครูที่ชัดเจน เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน	4.686	0.502	มากที่สุด
รวม		4.677	0.409	มากที่สุด

จากตาราง 13 พบว่า ระดับของปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านที่ 1 การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.677 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.409 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ข้อที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมสัมมนาที่สอดคล้องกับความต้องการและเป้าหมายของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.689 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.508 รองลงมา คือ ข้อที่ 3 ผู้บริหาร

สถานศึกษาสามารถกำหนดเป้าหมายการพัฒนาวิชาชีพครูที่ชัดเจน เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.686 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.502 และข้อที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพครู มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.657 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.505 ตามลำดับ

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และระดับของปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านที่ 2 การนิเทศและการประเมินผลการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	ด้านที่ 2 การนิเทศและการประเมินผลการเรียนการสอน	X	SD	ระดับ
4	ผู้บริหารสถานศึกษาให้คำแนะนำแก่ครูในด้าน การพัฒนาการสอนอย่างสม่ำเสมอ	4.643	0.523	มากที่สุด
5	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นที่ปรึกษาแก่ครูในด้าน การพัฒนาการสอนอย่างสม่ำเสมอ	4.664	0.530	มากที่สุด
6	ผู้บริหารสถานศึกษาสังเกตการสอนของครูใน สภาพแวดล้อมที่เป็นจริงเพื่อประเมินผลการเรียนการสอน	4.679	0.532	มากที่สุด
7	ผู้บริหารสถานศึกษานันทักข้อมูลการนิเทศและ ประเมินผลการสอนอย่างเป็นระบบ	4.679	0.539	มากที่สุด
8	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้คณะครูผลัดเปลี่ยน กันนิเทศการสอนของเพื่อนครูอย่างสม่ำเสมอ	4.675	0.534	มากที่สุด
รวม		4.668	0.427	มากที่สุด

จากตาราง 14 พบว่า ระดับของปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านที่ 2 การนิเทศและการประเมินผลการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.668 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.427 เมื่อพิจารณาข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่

ข้อที่ 6 ผู้บริหารสถานศึกษาสังเกตการสอนของครูในสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงเพื่อประเมินผลการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.679 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.532

ข้อที่ 7 ผู้บริหารสถานศึกษามั่นใจข้อมูลการนิเทศและประเมินผลการสอนอย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.679 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.539 ข้อที่ 8 ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้คณะครูผลัดเปลี่ยนกันนิเทศการสอนของเพื่อนครูอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.675 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.534 ข้อที่ 4 ผู้บริหารสถานศึกษาให้คำแนะนำแก่ครูในด้านการ พัฒนาการสอนอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.643 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.523 และข้อที่ 5 ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นที่ปรึกษาแก่ครูในด้านการพัฒนาการสอนอย่างสม่ำเสมอมี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.664 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.530 ตามลำดับ

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และระดับของปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านที่ 3 การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	ด้านที่ 3 การประสานงานด้านการใช้ หลักสูตร	X	SD	ระดับ
9	ผู้บริหารสถานศึกษาเชื่อมโยงการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรเพื่อพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ	4.643	0.530	มากที่สุด
10	ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนใน การพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้ครูและบุคลากร เข้าใจและมีเป้าหมายร่วมกัน	4.679	0.512	มากที่สุด
11	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมี ส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรอย่างสร้างสรรค์	4.629	0.540	มากที่สุด
12	ผู้บริหารสถานศึกษาสื่อสารที่ชัดเจนและมี เหตุผลในการสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตร	4.646	0.535	มากที่สุด
13	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนกระบวนการ การทำงานร่วมกันระหว่างครูและบุคลากรเพื่อ กระบวนการพัฒนาหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ	4.618	0.549	มากที่สุด
รวม		4.643	0.373	มากที่สุด

จากตาราง 15 พบว่า ระดับของปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านที่ 3 การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.643 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.373 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ข้อที่ 10 ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้ครูและบุคลากรเข้าใจและมีเป้าหมายร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.679 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.512 ข้อที่ 12 ผู้บริหารสถานศึกษาสื่อสารที่ชัดเจนและมีเหตุผลในการสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.646 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.535 ข้อที่ 9 ผู้บริหารสถานศึกษาเชื่อมโยงการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรเพื่อการพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.643

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.530 ข้อที่ 11 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรอย่างสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.629 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.540 และข้อที่ 13 ผู้บริหารสถานศึกษานับสนุนกระบวนการการทำงานร่วมกันระหว่างครูและบุคลากรเพื่อกระบวนการพัฒนาหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.618 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.549 ตามลำดับ

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และระดับของปัจจัยพฤติกรรมการสอนของครูของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายข้อ

ตัวแปร / องค์ประกอบ	$\bar{X}$	SD	Sk	Ku	ระดับ
1. การเตรียมการสอน (TEA1)	4.659	0.365	-0.987	0.236	มากที่สุด
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน (TEA2)	4.641	0.380	-0.881	0.180	มากที่สุด
3. การวัดผลประเมินผล การเรียนรู้ (TEA3)	4.630	0.406	-1.031	0.589	มากที่สุด
4. ความสามารถทางเทคโนโลยี (TEA4)	4.660	0.390	-0.869	-0.215	มากที่สุด
รวม	4.647	0.347	-1.011	0.656	มากที่สุด

จากตาราง 16 พบว่า ระดับของปัจจัยพฤติกรรมการสอนของครูของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.647 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.347 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 4 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ความสามารถทางเทคโนโลยี (TEA4) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.660 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.390 รองลงมา คือ การเตรียมการสอน (TEA1) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.659 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.365 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน (TEA2) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.641 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.380 และการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ (TEA3) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.630 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.406 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาลักษณะของการแจกแจงปกติ (Normal distribution) จากค่าความเบ้ (Skewness) ของปัจจัยพฤติกรรมการสอนของครูของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครรายข้อพบว่าอยู่ระหว่าง -1.031 ถึง -0.869 และโดยรวมอยู่ที่ -1.011 ซึ่งไม่เกิน ± 3.00 ตามเกณฑ์ของ Kline (2016) และ ค่า z-values ของความโด่ง อยู่ระหว่าง -0.215 ถึง 0.589 และโดยรวมอยู่ที่ 0.656 ซึ่งไม่เกิน ± 10.00 ตามเกณฑ์ของ Kline (2016) จึงถือว่าการแจกแจงของข้อมูลยังคงอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ลำดับต่อไป

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และระดับของปัจจัยพฤติกรรมการสอนของครูของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านที่ 1 การเตรียมการสอน โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	ด้านที่ 1 การเตรียมการสอน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1	ครูมีการวางแผนการสอนอย่างละเอียด ชัดเจน ก่อนการสอน	4.621	0.535	มากที่สุด
2	ครูมีการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจน เหมาะสมกับเนื้อหาการสอน	4.661	0.504	มากที่สุด
3	ครูมีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่ ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ	4.643	0.495	มากที่สุด

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อที่	ด้านที่ 1 การเตรียมการสอน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
4	ครูมีการเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์การสอนที่จำเป็น เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน	4.675	0.499	มากที่สุด
5	ครูมีการเตรียมความพร้อมในด้านการจัดการ ห้องเรียนเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดี เหมาะสมกับผู้เรียน	4.679	0.526	มากที่สุด
6	ครูสามารถปรับแผนการสอนให้สอดคล้องกับ ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในระยะยาว	4.675	0.513	มากที่สุด
รวม		4.659	0.365	มากที่สุด

จากตาราง 17 พบว่า ระดับของปัจจัยพฤติกรรมการสอนของครูของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านที่ 1 การเตรียมการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.659 ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.365 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดย เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ข้อที่ 5 ครูมีการเตรียมความพร้อมในด้านการจัดการ ห้องเรียนเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีเหมาะสมกับผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.679 ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.526 ข้อที่ 4 ครูมีการเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์การสอนที่จำเป็น เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.675 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.499 ข้อที่ 6 ครูสามารถปรับแผนการสอนให้สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในระยะยาว มี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.675 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.513 ข้อที่ 2 ครูมีการกำหนดเป้าหมาย การเรียนรู้ที่ชัดเจนเหมาะสมกับเนื้อหาการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.661 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่า เท่ากับ 0.504 ข้อที่ 3 ครูมีการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.643 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.495 ข้อที่ 1 ครูมี การวางแผนการสอนอย่างละเอียด ชัดเจนก่อนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.621 ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.535 ตามลำดับ

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และระดับของปัจจัยพฤติกรรมการสอนของครูของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	ด้านที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
7	ครูสามารถสร้างและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	4.625	0.507	มากที่สุด
8	ครูคำนึงถึงหลักสูตร การประเมินผล และความต้องการของนักเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.654	0.491	มากที่สุด
9	ครูสามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีและกระตุ้นความสนใจของนักเรียนได้	4.611	0.503	มากที่สุด
10	ครูสามารถจัดเตรียมทรัพยากรและกลไกสนับสนุนที่จำเป็นในการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ	4.675	0.506	มากที่สุด
รวม		4.641	0.380	มากที่สุด

จากตาราง 18 พบว่า ระดับของปัจจัยพฤติกรรมการสอนของครูของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.641 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.380 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ข้อที่ 10 ครูสามารถจัดเตรียมทรัพยากรและกลไกสนับสนุนที่จำเป็นในการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.675 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.506 ข้อที่ 8 ครูคำนึงถึงหลักสูตร การประเมินผล และความต้องการของนักเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.654 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.491 ข้อที่ 7 ครูสามารถสร้างและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.625 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.507 ข้อที่ 9 ครูสามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีและกระตุ้นความสนใจของนักเรียนได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.661 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.503 ตามลำดับ

ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และระดับของปัจจัยพฤติกรรมการสอนของครูของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านที่ 3 การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	ด้านที่ 3 การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้	$\bar{X}$	SD	ระดับ
11	ครูมีการเก็บข้อมูลสารสนเทศและร่องรอย หลักฐาน การพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน อย่างเป็นระบบ	4.625	0.527	มากที่สุด
12	ครูใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายเพื่อ ประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน	4.661	0.525	มากที่สุด
13	ครูสามารถใช้ข้อมูลจากการประเมินเพื่อช่วย ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้บรรลุศักยภาพ สูงสุด	4.614	0.530	มากที่สุด
14	ครูมีความเข้าใจในคุณลักษณะและ ความสามารถของนักเรียนจากการประเมินผล การเรียนรู้	4.618	0.515	มากที่สุด
รวม		4.629	0.406	มากที่สุด

จากตาราง 19 พบว่า ระดับของปัจจัยพฤติกรรมการสอนของครูของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านที่ 3 การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.629 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.406 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ข้อที่ 12 ครูใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายเพื่อประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.661 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.525 ข้อที่ 11 ครูมีการเก็บข้อมูลสารสนเทศและร่องรอยหลักฐาน การพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.625 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.527 ข้อที่ 14 ครูมีความเข้าใจในคุณลักษณะและความสามารถของนักเรียนจากการประเมินผลการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.618 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.515 ข้อที่ 13 ครูสามารถใช้ข้อมูลจากการประเมินเพื่อช่วยส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้บรรลุศักยภาพสูงสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.614 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.530 ตามลำดับ

ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และระดับของปัจจัยพฤติกรรมการสอนของครูของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านที่ 4 ความสามารถทางเทคโนโลยี โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	ด้านที่ 4 ความสามารถทางเทคโนโลยี	$\bar{X}$	SD	ระดับ
15	ครูสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียน	4.661	0.489	มากที่สุด
16	ครูสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียน ธรรมชาติรายวิชา และจุดประสงค์การเรียนรู้	4.671	0.493	มากที่สุด
17	ครูสามารถใช้เทคโนโลยีในการติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.629	0.506	มากที่สุด
18	ครูสามารถเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางความรู้	4.679	0.498	มากที่สุด
รวม		4.660	0.390	มากที่สุด

จากตาราง 20 พบว่า ระดับของปัจจัยพฤติกรรมการสอนของครูของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านที่ 4 ความสามารถทางเทคโนโลยี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.660 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.390 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ข้อที่ 18 ครูสามารถเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางความรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.679 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.498 ข้อที่ 16 ครูสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียน ธรรมชาติรายวิชา และจุดประสงค์การเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.671 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.493 ข้อที่ 15 ครูสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.661 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.489 ข้อที่ 17 ครูสามารถใช้เทคโนโลยีในการติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.629 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.506 ตามลำดับ

ตาราง 21 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และระดับของปัจจัยสุขภาพองค์การของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายข้อ

ตัวแปร / องค์ประกอบ	$\bar{X}$	SD	Sk	Ku	ระดับ
1. การสนับสนุนทรัพยากร (OGH1)	4.653	0.422	-1.392	2.107	มากที่สุด
2. การอยู่ร่วมกันของครู (OGH2)	4.625	0.437	-1.187	1.248	มากที่สุด
3. การสร้างขวัญกำลังใจ (OGH3)	4.626	0.413	-1.194	1.524	มากที่สุด
4. ความเข้มแข็งขององค์การ (OGH4)	4.657	0.361	-1.004	0.391	มากที่สุด
รวม	4.640	0.369	-1.098	0.741	มากที่สุด

จากตาราง 21 พบว่า ระดับของปัจจัยสุขภาพองค์การของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.640 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.369 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 4 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ความเข้มแข็งขององค์การ (OGH4) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.657 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.361 รองลงมา คือ การสนับสนุนทรัพยากร (OGH1) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.653 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.422 การสร้างขวัญกำลังใจ (OGH3) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.626 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.413 และการอยู่ร่วมกันของครู (OGH2) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.625 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.437ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาลักษณะของการแจกแจงปกติ (Normal distribution) จากค่าความเบ้ (Skewness) ของปัจจัยสุขภาพองค์การของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครรายข้อพบว่า อยู่ระหว่าง -1.392 ถึง -1.004 และโดยรวมอยู่ที่ -1.098 ซึ่งไม่ เกิน ± 3.00 ตามเกณฑ์ของ Kline (2016) และ ค่า z-values ของความโด่ง อยู่ระหว่าง 0.391 ถึง 2.107 และโดยรวมอยู่ที่ 0.741 ซึ่ง

ไม่เกิน ± 10.00 ตามเกณฑ์ของ Kline (2016) จึงถือว่าการแจกแจงของข้อมูลยังคงอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ลำดับต่อไป

ตาราง 22 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และระดับของปัจจัยสภาพองค์การของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านที่ 1 การสนับสนุนทรัพยากร โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	ด้านที่ 1 การสนับสนุนทรัพยากร	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมกับความต้องการของครู	4.629	0.547	มากที่สุด
2	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในการส่งเสริมการเรียนการสอน	4.668	0.522	มากที่สุด
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการติดตามการใช้ทรัพยากรในการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ	4.650	0.534	มากที่สุด
4	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนและส่งเสริมการทำงานของครูโดยคำนึงถึงประสิทธิภาพสูงสุด	4.664	0.523	มากที่สุด
รวม		4.653	0.422	มากที่สุด

จากตาราง 22 พบว่า ระดับของปัจจัยสภาพองค์การของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านที่ 1 การสนับสนุนทรัพยากร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.653 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.422 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ข้อที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในการส่งเสริมการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.668 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.522 ข้อที่ 4 ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนและส่งเสริมการทำงานของครูโดยคำนึงถึงประสิทธิภาพสูงสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.664 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.523 ข้อที่ 3 ผู้บริหารสถานศึกษามีการติดตามการใช้ทรัพยากรในการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.650 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.534 ข้อที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมกับความต้องการของครู มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.629 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.547 ตามลำดับ

ตาราง 23 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และระดับของปัจจัยสุขภาพองค์การของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านที่ 2 การอยู่ร่วมกันของครู โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	ด้านที่ 2 การอยู่ร่วมกันของครู	$\bar{X}$	SD	ระดับ
5	ครูในองค์การมีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น สนับสนุน และช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงาน	4.661	0.525	มากที่สุด
6	ครูปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสมัครสมาน กลมเกลียว เป็นหนึ่งเดียวกัน	4.636	0.538	มากที่สุด
7	ครูในองค์การยอมรับความสามารถซึ่งกันและกันและไว้วางใจกันในการปฏิบัติงานและกันในการทำงาน	4.611	0.531	มากที่สุด
8	ครูในองค์การมีการช่วยเหลือและสนับสนุนซึ่งกันและกันเมื่อเกิดปัญหาหรืออุปสรรคในการปฏิบัติงาน	4.593	0.534	มากที่สุด
รวม		4.625	0.437	มากที่สุด

จากตาราง 23 พบว่า ระดับของปัจจัยสุขภาพองค์การของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านที่ 2 การอยู่ร่วมกันของครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.625 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.437 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ข้อที่ 5 ครูในองค์การมีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น สนับสนุน และช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.661 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.525 ข้อที่ 6 ครูปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสมัครสมาน กลมเกลียว เป็นหนึ่งเดียวกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.636 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.538 ข้อที่ 7 ครูในองค์การยอมรับความสามารถซึ่งกันและกันและไว้วางใจกันในการปฏิบัติงานและกันในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.611 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.531 ข้อที่ 8 ครูในองค์การมีการช่วยเหลือและสนับสนุนซึ่งกันและกันเมื่อเกิดปัญหาหรืออุปสรรคในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.593 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.534 ตามลำดับ

ตาราง 24 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และระดับของปัจจัยสุขภาพองค์การของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านที่ 3 การสร้างขวัญกำลังใจ โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	ด้านที่ 3 การสร้างขวัญกำลังใจ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
9	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้สึกพอใจและความภาคภูมิใจในหน่วยงานของตนเอง	4.593	0.547	มากที่สุด
10	ผู้บริหารกระตุ้นให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์การ	4.654	0.520	มากที่สุด
11	บุคลากรในองค์การมีความรู้สึกไว้วางใจและเชื่อมั่นในผู้บริหารสถานศึกษา	4.596	0.553	มากที่สุด
12	บุคลากรในองค์การมีความสุขและรู้สึกกระตือรือร้นในการทำงาน	4.650	0.541	มากที่สุด
13	บุคลากรในองค์การมีความภาคภูมิใจเมื่อผลงานของตนได้รับการยอมรับและชื่นชมจากผู้บริหาร	4.639	0.531	มากที่สุด
รวม		4.626	0.413	มากที่สุด

จากตาราง 24 พบว่า ระดับของปัจจัยสุขภาพองค์การของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านที่ 3 การสร้างขวัญกำลังใจ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.626 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.413 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ข้อที่ 10 ผู้บริหารกระตุ้นให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์การ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.654 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.520 ข้อที่ 12 บุคลากรในองค์การมีความสุขและรู้สึกกระตือรือร้นในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.650 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.541 ข้อที่ 13 บุคลากรในองค์การมีความภาคภูมิใจเมื่อผลงานของตนได้รับการยอมรับและชื่นชมจากผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.639 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.531 ข้อที่ 11 บุคลากรในองค์การมีความรู้สึกไว้วางใจและเชื่อมั่นใน

ผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.596 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.553 ข้อที่ 9 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้สึกรู้สีกพอใจและความภาคภูมิใจในหน่วยงานของตนเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.593 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.547 ตามลำดับ

ตาราง 25 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และระดับของปัจจัยสุขภาพองค์การของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านที่ 4 ความเข้มแข็งขององค์การ โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	ด้านที่ 4 ความเข้มแข็งขององค์การ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
14	โรงเรียนมีการปรับตัวให้เข้ากับสังคมและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.618	0.536	มากที่สุด
15	โรงเรียนมีการดำเนินการด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้	4.650	0.521	มากที่สุด
16	การดำเนินงานของโรงเรียนมีความรับผิดชอบ ต่อผลการดำเนินงานและการตัดสินใจที่เกิดขึ้น	4.664	.530	มากที่สุด
17	โรงเรียนมีมาตรการป้องกันการทุจริตที่มีประสิทธิภาพและได้รับการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด	4.679	0.519	มากที่สุด
18	โรงเรียนสร้างความเชื่อมั่นจากทั้งภายในและภายนอกองค์การได้อย่างต่อเนื่อง	4.675	0.520	มากที่สุด
รวม		4.657	0.361	มากที่สุด

จากตาราง 25 พบว่า ระดับของปัจจัยสุขภาพองค์การของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านที่ 4 ความเข้มแข็งขององค์การ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.657 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.361 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ข้อที่ 17 โรงเรียนมีมาตรการป้องกันการทุจริตที่มีประสิทธิภาพและได้รับการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.679 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.519 ข้อที่ 18 โรงเรียนสร้างความเชื่อมั่นจากทั้งภายในและภายนอกองค์การได้อย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.675 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.520 ข้อที่ 16 การดำเนินงานของโรงเรียนมีความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงานและการตัดสินใจที่เกิดขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.664 ส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.530 ข้อที่ 15 โรงเรียนมีการดำเนินการด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.650 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.521 ข้อที่ 14 โรงเรียนมีการปรับตัวให้เข้ากับสังคมและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.618 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.536 ตามลำดับ

ตาราง 26 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และระดับของคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายข้อ

ตัวแปร / องค์ประกอบ	$\bar{X}$	SD	Sk	Ku	ระดับ
1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (STU1)	4.634	0.402	-1.075	0.654	มากที่สุด
2. ความคิดสร้างสรรค์และเป็นนวัตกรรม (STU2)	4.634	0.414	-0.978	0.118	มากที่สุด
3. การคิดขั้นสูง (STU3)	4.632	0.427	-1.127	1.091	มากที่สุด
รวม	4.633	0.386	-1.018	0.461	มากที่สุด

จากตาราง 26 พบว่า ระดับของปัจจัยคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.633 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.386 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (STU1) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.634 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.402 รองลงมา คือ ความคิดสร้างสรรค์และเป็นนวัตกรรม (STU2) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.634 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.414 และการคิดขั้นสูง (STU3) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.632 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.386 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาลักษณะของการแจกแจงปกติ (Normal distribution) จากค่าความเบ้ (Skewness) ของคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครรายข้อพบว่าอยู่ระหว่าง -1.127 ถึง -0.978 และโดยรวมอยู่ที่ -1.018 ซึ่งไม่เกิน ± 3.00 ตามเกณฑ์ของ Kline (2016) และ ค่า z-values ของความโด่ง อยู่ระหว่าง 0.654 ถึง 1.1091 และโดยรวมอยู่ที่ 0.461 ซึ่งไม่เกิน ± 10.00 ตามเกณฑ์ของ Kline (2016) จึงถือว่าการแจกแจงของข้อมูลยังคงอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ลำดับต่อไป

ตาราง 27 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และระดับของปัจจัยคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	ด้านที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1	นักเรียนสามารถแสดงความรู้ที่ได้รับจากการเรียนการสอนได้อย่างชัดเจนและแม่นยำ	4.614	0.537	มากที่สุด
2	นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.646	0.542	มากที่สุด
3	นักเรียนสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและทัศนคติตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนได้	4.618	0.549	มากที่สุด
4	นักเรียนสามารถแสดงการพัฒนาทางด้านพุทธิพิสัย (ความคิดและภาวะวิเคราะห) ได้ดีขึ้นหลังจากการเรียนการสอน	4.593	0.547	มากที่สุด
5	นักเรียนแสดงความสามารถในการพัฒนาทักษะพิสัย (การปฏิบัติหรือทักษะการใช้เครื่องมือ/วิธีการ) หลังจากการเรียนการสอน	4.654	0.520	มากที่สุด
6	นักเรียนสามารถพัฒนาและปรับปรุงทักษะจิตพิสัย (ทักษะทางสังคมและการทำงานร่วมกับผู้อื่น) ได้อย่างเห็นได้ชัดหลังจากการเรียนการสอน	4.679	0.519	มากที่สุด
รวม		4.634	0.402	มากที่สุด

จากตาราง 27 พบว่า ระดับของปัจจัยคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.634 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.402 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ข้อที่ 6 นักเรียนสามารถพัฒนาและปรับปรุงทักษะจิตพิสัย (ทักษะทางสังคมและการทำงานร่วมกับผู้อื่น) ได้อย่างเห็นได้ชัดหลังจากการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.679 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.519 ข้อที่ 5 นักเรียนแสดงความสามารถในการพัฒนาทักษะพิสัย (การปฏิบัติหรือทักษะการใช้เครื่องมือ/วิธีการ) หลังจากการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.654 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.520 ข้อที่ 2 นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.646 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่า

เท่ากับ 0.542 ข้อที่ 3 นักเรียนสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและทัศนคติตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.618 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.549 ข้อที่ 1 นักเรียนสามารถแสดงความรู้ที่ได้รับจากการเรียนการสอนได้อย่างชัดเจนและแม่นยำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.614 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.537 ข้อที่ 4 นักเรียนสามารถแสดงการพัฒนาทางด้านพุทธิพิสัย (ความคิดและการวิเคราะห์) ได้ดีขึ้นหลังจากการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.593 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.547 ตามลำดับ

ตาราง 28 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และระดับของปัจจัยคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านที่ 2 ความคิดสร้างสรรค์ และเป็นนวัตกรรม โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	ด้านที่ 2 ความคิดสร้างสรรค์ และเป็น นวัตกรรม	$\bar{X}$	SD	ระดับ
7	นักเรียนสามารถคิดนอกกรอบและเสนอแนวคิดใหม่ ๆ ที่มีคุณค่าได้	4.657	0.532	มากที่สุด
8	นักเรียนสามารถใช้ทักษะเชิงวิพากษ์ในการวิเคราะห์และแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้	4.621	0.535	มากที่สุด
9	นักเรียนสามารถพัฒนาแนวทางหรือผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ โดยใช้ความรู้ที่มี	4.646	0.529	มากที่สุด
10	นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในบริบทใหม่ ๆ เพื่อแก้ปัญหาหรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่	4.646	0.515	มากที่สุด
11	นักเรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมหรือแนวคิดใหม่ ๆ ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริง	4.600	0.539	มากที่สุด
รวม		4.634	0.414	มากที่สุด

จากตาราง 28 พบว่า ระดับของปัจจัยคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านที่ 2 ความคิดสร้างสรรค์ และเป็นนวัตกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.634 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.402 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ข้อที่ 7 นักเรียนสามารถคิดนอกกรอบและเสนอแนวคิดใหม่

ๆ ที่มีคุณค่าได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.657 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.532 ข้อที่ 9 นักเรียนสามารถพัฒนาแนวทางหรือผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ โดยใช้ความรู้ที่มี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.529 ข้อที่ 10 นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในบริบทใหม่ ๆ เพื่อแก้ปัญหาหรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.646 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.515 ข้อที่ 8 นักเรียนสามารถใช้ทักษะเชิงวิพากษ์ในการวิเคราะห์และแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.621 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.535 ข้อที่ 11 นักเรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมหรือแนวคิดใหม่ ๆ ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.600 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.539 ตามลำดับ

ตาราง 29 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) และระดับของปัจจัยคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านที่ 3 การคิดขั้นสูง โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	ด้านที่ 3 การคิดขั้นสูง	X	SD	ระดับ
12	นักเรียนสามารถใช้ทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างลึกซึ้งและครอบคลุมได้	4.661	0.525	มากที่สุด
13	นักเรียนสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณและประเมินข้อมูลจากหลายมุมมอง	4.632	0.532	มากที่สุด
14	นักเรียนสามารถสังเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ และเชื่อมโยงข้อมูลเหล่านั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.689	0.508	มากที่สุด
15	นักเรียนสามารถนำแนวคิดที่ได้จากการเรียนไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ ๆ หรือการตัดสินใจ	4.629	0.527	มากที่สุด
16	นักเรียนสามารถใช้การคิดขั้นสูงเพื่อสร้างโอกาสใหม่ ๆ และพัฒนาแนวทางการแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพ	4.600	0.539	มากที่สุด
17	นักเรียนสามารถตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผลและใช้ข้อมูลที่มีในการตัดสินใจอย่างเหมาะสม	4.579	0.543	มากที่สุด
รวม		4.632	0.427	มากที่สุด

จากตาราง 29 พบว่า ระดับของปัจจัยคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านที่ 3 การคิดขั้นสูง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.632 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.427 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ข้อที่ 14 นักเรียนสามารถสังเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ และเชื่อมโยงข้อมูลเหล่านั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.689 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.508 ข้อที่ 12 นักเรียนสามารถใช้ทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างลึกซึ้งและครอบคลุมได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.661 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.525 ข้อที่ 13 นักเรียนสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณและประเมินข้อมูลจากหลายมุมมอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.632 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.532 ข้อที่ 15 นักเรียนสามารถนำแนวคิดที่ได้จากการเรียนไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ ๆ หรือการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.629 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.527 ข้อที่ 16 นักเรียนสามารถใช้การคิดขั้นสูงเพื่อสร้างโอกาสใหม่ ๆ และพัฒนาแนวทางการแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.600 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.539 และข้อที่ 17 นักเรียนสามารถตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผลและใช้ข้อมูลที่มีในการตัดสินใจอย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.579 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.543 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสุขภาพองค์การ ที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

ในการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดที่นำมาวิเคราะห์ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) ตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์โมเดลสมการ โครงสร้าง ที่ตัวแปรในโมเดลควรมีความสัมพันธ์กันระดับปานกลาง แต่ไม่มากเกินไป ($r < .85$) จนทำให้เกิดปัญหาภาวะร่วมเส้นตรง (Multicollinearity) (Kline, 2005) โดยแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 30

ตาราง 30 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(Correlation Coefficient) ของตัวแปรสังเกตได้

Variable	LEA1	LEA2	LEA3	TEA1	TEA2	TEA3	TEA4	OGH1	OGH2	OGH3	OGH4	STU1	STU2	STU3
LEA1	1													
LEA2	.748**	1												
LEA3	.749**	.785**	1											
TEA1	.612**	.596**	.579**	1										
TEA2	.603**	.595**	.547**	.779**	1									
TEA3	.545**	.530**	.500**	.789**	.799**	1								
TEA4	.553**	.525**	.566**	.699**	.695**	.736**	1							
OGH1	.670**	.700**	.658**	.629**	.646**	.571**	.626**	1						
OGH2	.579**	.600**	.587**	.578**	.600**	.511**	.607**	.737**	1					
OGH3	.647**	.683**	.629**	.647**	.643**	.546**	.605**	.758**	.813**	1				
OGH4	.609**	.603**	.593**	.604**	.612**	.530**	.598**	.731**	.719**	.777**	1			
STU1	.536**	.586**	.591**	.576**	.487**	.514**	.475**	.606**	.493**	.561**	.547**	1		
STU2	.540**	.553**	.586**	.554**	.509**	.537**	.507**	.595**	.515**	.548**	.526**	.796**	1	
STU3	.487**	.566**	.562**	.584**	.542**	.592**	.542**	.586**	.491**	.562**	.531**	.785**	.831**	1

หมายเหตุ : ** หมายถึง $p < .01$

LEA1 = การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู

LEA2 = การนิเทศและการประเมินผลการเรียนการสอน

LEA3 = การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร

TEA1 = การเตรียมการสอน

TEA2 = การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

TEA3 = การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้

TEA4 = ความสามารถทางเทคโนโลยี

OGH1 = การสนับสนุนทรัพยากร

OGH2 = การอยู่ร่วมกันของครู

OGH3 = การสร้างขวัญกำลังใจ

OGH4 = ความเข้มแข็งขององค์กร

STU1 = ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

STU2 = ความคิดสร้างสรรค์ และเป็นนวัตกรรม

STU3 = การคิดขั้นสูง

จากตาราง 30 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรที่ศึกษาแต่ละตัว พบว่า ความสัมพันธ์ของตัวแปรมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัว แปร โดยตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด คือ ความคิดสร้างสรรค์ และเป็นนวัตกรรม (STU2) กับ การคิดขั้นสูง (STU3) ($r = .831$) รองลงมาคือ การอยู่ร่วมกันของครู (OGH2) และ การสร้างขวัญกำลังใจ (OGH3) ($r = .813$) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (TEA2) กับ การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ (TEA3) ($r = .799$) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (STU1) กับ ความคิดสร้างสรรค์ และเป็นนวัตกรรม (STU2) ($r = .796$) การเตรียมการสอน (TEA1) กับ การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ (TEA3) ($r = .789$) ส่วนตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด คือ ความสามารถทางเทคโนโลยี (TEA4) กับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (STU1) ($r = .475$) เมื่อพิจารณาค่าความสัมพันธ์ที่จะทำให้เกิดภาวะร่วมเส้นตรง (Multicollinearity) พบว่า ทุกตัวแปรมีความสัมพันธ์กันระดับปานกลาง คือ มีความสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .20 - .85 แสดงให้เห็นว่าข้อมูลจากตัวแปรชุดนี้ มีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) ต่อไป

ตาราง 31 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรที่ ศึกษาแต่ละตัว

Variable	ภาวะผู้นำทาง วิชาการของ ผู้บริหาร สถานศึกษา	พฤติกรรมการ สอนของครู	สุขภาพองค์การ	คุณภาพผู้เรียน
ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหาร สถานศึกษา	1			
พฤติกรรมการสอน ของครู	.680**	1		
สุขภาพองค์การ	.761**	.731**	1	
คุณภาพผู้เรียน	.650**	.637**	.648**	1

หมายเหตุ : ** หมายถึง $p < .01$

จากตาราง 31 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรที่ศึกษาแต่ละตัว พบว่า ความสัมพันธ์ของตัวแปรมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัวแปร โดยตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และ สุขภาพองค์การ ($r=0.761$) รองลงมาคือ พฤติกรรมการสอนของครู และ สุขภาพองค์การ ($r=0.731$) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และ พฤติกรรมการสอนของครู ($r=0.680$) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และ คุณภาพผู้เรียน ($r=0.650$) สุขภาพองค์การ และ คุณภาพผู้เรียน ($r=0.648$) และ พฤติกรรมการสอนของครู และ คุณภาพผู้เรียน ($r=0.637$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ที่จะทำให้เกิดภาวะร่วมเส้นตรง (Multicollinearity) พบว่า ทุกตัวแปรมีความสัมพันธ์กันระดับปานกลาง คือ มีความสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.637-0.761 แสดงให้เห็นว่าข้อมูลจากตัวแปรชุดนี้ มีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) ต่อไป

ส่วนที่ 4 ผลอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสุขภาพองค์การ ที่มีต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบสมมติฐานที่ว่า “โมเดลอิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสุขภาพองค์การ ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์” เพื่อแสดงให้เห็นว่าโมเดลสามารถอธิบายตัวแปรคุณภาพผู้เรียน โดยมีปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และสุขภาพองค์การ มีอิทธิพลทางตรงและมีอิทธิพลทางอ้อมต่อคุณภาพผู้เรียน และปัจจัยพฤติกรรมการสอนของครู มีอิทธิพลทางตรงต่อคุณภาพผู้เรียน ซึ่งมีค่าสถิติที่ใช้เป็นดัชนีแสดงความสอดคล้องของโมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้แก่ 1) ค่าไคสแควร์ (Chi-square:) ซึ่งเป็นค่าแสดงผลการตรวจสอบความสอดคล้อง กลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในภาพรวม (Chi-square Goodness of Fit Test) 2) ค่าไคสแควร์สัมพัทธ์ (Relative Chi-square) ที่คำนวณจากค่าไคสแควร์หารด้วยค่าองศาความเป็นอิสระ (Chi-square/df) ซึ่งเป็นค่าแสดงระดับความสอดคล้อง 3) ดัชนีที่ใช้วัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสมบูรณ์ (Absolute Fit Index) ที่นิยมได้แก่ ค่าสถิติที่แสดงความแปรปรวนและความแปรปรวนรวมที่อธิบายได้ด้วยโมเดล ที่แสดงในรูปแบบของดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index: GFI) และค่า GFI ที่

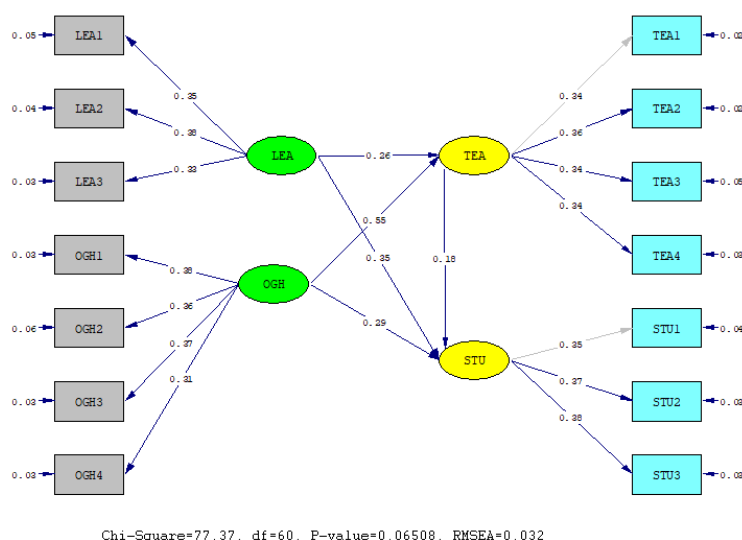
ปรับแก้ด้วยค่าองศาความเป็นอิสระ (Adjusted Goodness of Fit Index: AGFI) 4) ดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์(Relative Fit Index) เป็นค่าที่แสดงว่าโมเดลของการวิจัยที่แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรตาม ทฤษฎีดีกว่าโมเดลที่ตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กันเลย คือค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน เปรียบเทียบ (Comparative Fit Index: CFI) 5) ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนในรูป ความคลาดเคลื่อน ได้แก่ ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (Root Mean Square Residual: RMR) และค่าดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (Standard RMR: SRMR) และ 6) ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของส่วนเหลือ มาตรฐาน (Root Mean Square Error of Approximation Index: RMSEA) เป็นค่าดัชนีบอกว่า โมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างมากหรือไม่ นำค่าสถิติที่คำนวณได้เปรียบเทียบกับเกณฑ์อ้างอิงตามหลักวิชาการ ถ้าค่าที่คำนวณได้เป็นไปตามเกณฑ์จึงจะแสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์จากโปรแกรมสำเร็จรูป ดังตาราง 32

ตาราง 32 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ค่าดัชนี	เกณฑ์	ค่าสถิติก่อนปรับ	ค่าสถิติหลังปรับ	ผลการพิจารณา
<i>Chi-square</i>	-	148.97	77.37	-
<i>Df</i>	-	71	60	-
<i>Chi-square / df</i>	< 2.00	2.098	1.290	ผ่านเกณฑ์
<i>P</i>	> .050	0.000	0.065	ผ่านเกณฑ์
GFI	> .900	0.934	0.964	ผ่านเกณฑ์
AGFI	> .900	0.902	0.937	ผ่านเกณฑ์
CFI	> .900	0.979	0.995	ผ่านเกณฑ์
RMR	< .050	0.00536	0.00346	ผ่านเกณฑ์
SRMR	< .050	0.0326	0.0213	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	< .050	0.063	0.032	ผ่านเกณฑ์

ที่มา: Byrne, 2001; Hair et al., 2010; Joreskog & Sorbom (1985)

จากตาราง 32 ค่าสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุอิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสภาพองค์การ ที่มีต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร หลังปรับโมเดลแล้ว พบว่า มีค่า Chi-square เท่ากับ 77.37 ทิ้งองศาอิสระ (df) เท่ากับ 60 มีค่า Chi-square/df เท่ากับ 1.290 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ (Chi-square/df < 2.00) และไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติแสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และเมื่อพิจารณาจากดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.964 ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.937 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 0.995 ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) เท่ากับ 0.00346 ค่าดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (SRMR) เท่ากับ 0.0213 และค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐาน (RMSEA) เท่ากับ 0.032 จึงสรุปได้ว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงว่าโมเดลตามสมมติฐานสามารถ อธิบายความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู สภาพองค์การ มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครได้

ภาพประกอบ 11 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุอิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู สภาพองค์การ มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

จากภาพประกอบ 11 พบว่า โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุอิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู สุขภาพองค์การ มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร หลังการปรับโมเดลข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรในโมเดลทั้งหมด 4 ตัวแปร แบ่งเป็นตัวภายนอก (Exogenous variable) 2 ตัวแปร ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) สุขภาพองค์การ ส่วนตัวแปรภายใน (Endogenous variable) 2 ตัวแปร ได้แก่ 1) พฤติกรรมการสอนของครู 2) คุณภาพผู้เรียน ซึ่งเป็นตัวแปรตาม โดยตัวแปรทั้งหมดส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อตัวแปรตาม เมื่อนำมาเขียนอธิบายในรูปแบบของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสุขภาพองค์การ มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานของอิทธิพลในแต่ละตัวแปรจึงได้รายละเอียดดังตาราง 33

ตาราง 33 ค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานของอิทธิพลในแต่ละตัวแปรในโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุอิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสุขภาพองค์การที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

ตัวแปรตาม	พฤติกรรมกรการสอนของครู			คุณภาพผู้เรียน		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE
ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	.264***	-	.264***	.348***	.047***	.395***
พฤติกรรมกรการสอนของครู	-	-	-	.178***	-	.178***
สุขภาพองค์การ	.547***	-	.547***	.288***	.097***	.385***
R ²	.607			.557		

หมายเหตุ : *** หมายถึง $p < .001$

จากตาราง 33 พบว่าตัวแปรในโมเดลอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพผู้เรียนได้ร้อยละ 55.70 ($R^2 = .557$) โดยพบว่า คุณภาพผู้เรียนได้รับอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมจากตัวแปรปัจจัยเชิงสาเหตุที่อยู่ในโมเดลทั้ง 3 ตัวแปร ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) พฤติกรรมการสอนของครู 3) สุขภาพองค์การ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งมีรายละเอียดของ แต่ละตัวแปร ดังนี้

1) พฤติกรรมการสอนของครู

อิทธิพลรวม (Total Effect: TE) ที่มีต่อตัวแปรพฤติกรรมการสอนของครูมากที่สุด คือ อิทธิพลจากตัวแปรสุขภาพขององค์กร (beta = .547, $p\text{-value} < .001$) รองลงมาคือ อิทธิพลจากตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา (beta = .264, $p\text{-value} < .001$) โดยเป็นอิทธิพลทางบวก ดังนั้นเมื่อตัวแปรสุขภาพขององค์กร และตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เพิ่มระดับขึ้นก็จะส่งผลให้ตัวแปรพฤติกรรมการสอนของครู เพิ่มขึ้นด้วย เช่นเดียวกับอิทธิพลทางตรง (Direct Effect: DE) ที่ตัวแปรสุขภาพขององค์กรมีต่อตัวแปรพฤติกรรมการสอนของครู (beta = .547, $p\text{-value} < .001$) และตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีต่อตัวแปรพฤติกรรมการสอนของครู (beta = .264, $p\text{-value} < .001$)

2) คุณภาพผู้เรียน

อิทธิพลรวม (Total Effect: TE) ที่มีต่อตัวแปรคุณภาพผู้เรียนมากที่สุด คือ อิทธิพลจากตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา (beta = .395, $p\text{-value} < .001$) รองลงมาคือ อิทธิพลจากตัวแปรสุขภาพขององค์กร (beta = .385, $p\text{-value} < .001$) และตัวแปรพฤติกรรมการสอนของครู (beta = .178, $p\text{-value} < .001$) แสดงให้เห็นว่าทั้ง 3 ตัวแปรในโมเดลที่มีอิทธิพลทางบวกต่อตัวแปรคุณภาพผู้เรียน ดังนั้นเมื่อตัวแปรทั้ง 3 เพิ่มระดับขึ้นก็จะส่งผลให้ตัวแปรคุณภาพผู้เรียน เพิ่มขึ้นในระดับที่แตกต่างกันตามค่าอิทธิพลที่มีต่อตัวแปรคุณภาพผู้เรียน

อิทธิพลทางตรง (Direct Effect: DE) ต่อตัวแปรคุณภาพผู้เรียนมากที่สุด คือตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีต่อตัวแปรคุณภาพผู้เรียน (beta = .348, $p\text{-value} < .001$) รองลงมาคือตัวแปรสุขภาพขององค์กร (beta = .288, $p\text{-value} < .001$) และตัวแปรพฤติกรรมการสอนของครู (beta = .178, $p\text{-value} < .001$) ดังนั้นเมื่อตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปรในโมเดลที่มีอิทธิพลทางบวกต่อตัวแปรคุณภาพผู้เรียน ดังนั้นเมื่อตัวแปรทั้ง 3 เพิ่มระดับขึ้นก็จะส่งผลให้ตัวแปรคุณภาพผู้เรียน เพิ่มขึ้นในระดับที่แตกต่างกันตามค่าอิทธิพลที่มีต่อตัวแปรคุณภาพผู้เรียน

อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect: IE) ต่อตัวแปรคุณภาพผู้เรียนมากที่สุด คือ อิทธิพลจากตัวแปรสุขภาพขององค์กร (beta = .097, $p\text{-value} < .001$) รองลงมาคือ อิทธิพลจากตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา (beta = .047, $p\text{-value} < .001$) แสดงให้เห็นว่าเมื่อตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และตัวแปรสุขภาพขององค์กร เพิ่มระดับขึ้น ก็จะส่งผลผ่านทางตัวแปรพฤติกรรมการสอนของครู ทำให้ตัวแปรคุณภาพผู้เรียนเพิ่มขึ้น

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง อิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสุขภาพองค์การ ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับอิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู สุขภาพองค์การ และคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสุขภาพองค์การ ที่มีต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร และเพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสุขภาพองค์การ ที่มีต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2567 จำนวน 735 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2567 จำนวน 280 คน โดยใช้วิธีการกำหนดขนาดของตัวอย่าง ตามแนวคิดของ Hair; et al. (2006) ซึ่งการกำหนดขนาดกลุ่ม ตัวอย่างใน การวิเคราะห์หีสเรล คือ ขนาดของโมเดล ซึ่งโดยทั่วไปมักกำหนดขนาดตัวอย่าง 10 – 20 คน ต่อการประมาณค่าหนึ่งพารามิเตอร์ เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มีพารามิเตอร์ที่จะต้อง ประมาณค่าจำนวน 14 พารามิเตอร์ ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมจึงควรมีอย่างน้อย 140 คน ผู้วิจัยเลือกใช้ขนาด กลุ่มตัวอย่าง 20 คนต่อการประมาณค่าหนึ่งพารามิเตอร์ จะได้ขนาดกลุ่ม ตัวอย่างจำนวน 280 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 6 โรงเรียน จากนั้นสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายตามสัดส่วน (Proportion Size) ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้อง ได้ข้อมูลครบถ้วนครอบคลุมขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 280 ตัวอย่าง เพียงพอต่อการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างตัวแบบสมการโครงสร้าง

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมา กำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย จากนั้นได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check lists) จำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับ การศึกษา ระยะเวลาการทำงานในสถานศึกษา ระดับตำแหน่งการทำงาน และขนาดสถานศึกษา ส่วนที่ 2 แบบวัดภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู 2) การนิเทศและการประเมินผลการเรียนการสอน และ 3) การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตรา ส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ส่วนที่ 3 แบบวัดพฤติกรรมการสอนของครู แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) การเตรียมการสอน 2) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) การวัดประเมินผลการเรียนรู้ และ 4) ความสามารถทางเทคโนโลยี ลักษณะของ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ส่วนที่ 4 แบบวัดสุขภาพองค์การ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) การสนับสนุนทรัพยากร 2) การอยู่ร่วมกันของครู 3) การสร้างขวัญกำลังใจ และ 4) ความเข้มแข็งขององค์การ ลักษณะของ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ส่วนที่ 5 แบบวัดคุณภาพผู้เรียน แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) ความคิดสร้างสรรค์ และเป็นนวัตกรรม และ 3) การคิดขั้นสูง ลักษณะของ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยแบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ได้ค่าความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.80 - 1.00 จากนั้นได้นำแบบสอบถามที่ปรับแก้ไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูในสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยการหาค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดย เรื่อง อิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสุขภาพองค์การ ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.949 ปัจจัยพฤติกรรมการสอนของครู มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.967 ปัจจัยสุขภาพองค์การ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.976 คุณภาพผู้เรียนมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.971 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.985 ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อ ศึกษาตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยคัดกรองแบบสอบถามที่สมบูรณ์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive) ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ เพื่อวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่ม ตัวอย่าง เพื่อให้ทราบถึงลักษณะการแจกแจงของกลุ่มตัวอย่าง และการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ของตัวแปรที่ใช้ในกรอบแนวคิด ประกอบด้วย ตัวแปรที่สังเกตได้ จำนวน 14 ตัวแปร เพื่อให้ทราบ ถึงลักษณะการแจกแจงและการกระจายของตัวแปรประจักษ์ที่ใช้ในการศึกษา ด้วยการใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน (Standard Deviation) สัมประสิทธิ์การกระจาย (Coefficient of Variation) ความเบ้ (Skewness) ความโด่ง (Kurtosis) และการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) ตรวจสอบสอดคล้องของอิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสภาพองค์การ ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กับข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยสถิติทดสอบ SEM จากโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ

1. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง อิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสภาพองค์การ ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สรุปผลโดยรวมและรายด้าน ได้ดังนี้

1. ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู (LEA1) รองลงมา คือ การนิเทศและการประเมินผลการเรียนการสอน (LEA2) และการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร (LEA3)) ตามลำดับ

2. ระดับของปัจจัยพฤติกรรมการสอนของครูของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ความสามารถทางเทคโนโลยี (TEA4) รองลงมา คือ การเตรียมการสอน (TEA1) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (TEA2) และการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ (TEA3) ตามลำดับ

3. ระดับของปัจจัยสภาพองค์การของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ความเข้มแข็งขององค์การ (OGH4) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.657 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.361 รองลงมา คือ การสนับสนุนทรัพยากร (OGH1) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.653 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.422 การสร้างขวัญกำลังใจ (OGH3) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.626 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.413 และการอยู่ร่วมกันของครู (OGH2) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.625 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.437 ตามลำดับ

4. ระดับของปัจจัยคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (STU1) รองลงมา คือ ความคิดสร้างสรรค์และเป็นนวัตกรรม (STU2) และการคิดขั้นสูง (STU3) ตามลำดับ

5. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรที่ศึกษาแต่ละตัว พบว่า ความสัมพันธ์ของตัวแปรมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัวแปร โดยตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และ สุขภาพองค์การ รองลงมาคือ พฤติกรรมการสอนของครู และสุขภาพองค์การ ถัดมาคือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และ พฤติกรรมการสอนของครู ถัดมาคือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และคุณภาพผู้เรียน ถัดมาคือ สุขภาพองค์การ และคุณภาพผู้เรียน และตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุดคือ พฤติกรรมการสอนของครู และคุณภาพผู้เรียน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าความสัมพันธ์ที่จะทำให้เกิดภาวะร่วมเส้นตรง (Multicollinearity) พบว่า ทุกตัวแปรมีความสัมพันธ์กันระดับปานกลาง คือ มีความสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.637-0.761 แสดงให้เห็นว่าข้อมูลจากตัวแปรชุดนี้ มีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) ต่อไป

6. ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสุขภาพองค์การ ที่มีต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้รับอิทธิพลทั้งทางตรงและ ทางอ้อมจากตัวแปรปัจจัยเชิงสาเหตุที่อยู่ในเส้นทางอิทธิพลทั้ง 3 ตัวแปร ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสุขภาพองค์การ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งมีรายละเอียดของแต่ละตัวแปร ดังนี้ โมเดลอิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสุขภาพองค์การ ที่มีต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร หลังปรับโมเดลข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าสถิติ Chi-square เท่ากับ 77.37 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 60 มีค่า Chi-square/df เท่ากับ 1.290 ค่า p-value เท่ากับ 0.06508 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.964 ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.397 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 0.995 ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) เท่ากับ 0.00346 ค่าดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (SRMR) เท่ากับ 0.0213 และค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐาน (RMSEA) เท่ากับ

0.032 และตัวแปรโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพผู้เรียนได้ ร้อยละ 60.70 ($R^2 = 0.607$) โดยสามารถอธิบายแต่ละตัวแปรได้ดังนี้

6.1 ตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรพฤติกรรมการสอนของครู โดยมีค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานเท่ากับ .264 มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงร้อยละ 60.70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงให้เห็นว่าเมื่อตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีระดับสูงขึ้น จะส่งผลให้ตัวแปรพฤติกรรมการสอนของครู มีระดับที่สูงขึ้นเช่นกัน

6.2 ตัวแปรสุขภาพองค์การ มีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรพฤติกรรมการสอนของครู โดยมีค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานเท่ากับ .547 มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงร้อยละ 60.70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงให้เห็นว่าเมื่อตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีระดับสูงขึ้น จะส่งผลให้ตัวแปรพฤติกรรมการสอนของครู มีระดับที่สูงขึ้นเช่นกัน

6.3 ตัวแปรพฤติกรรมการสอนของครู มีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรคุณภาพผู้เรียน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานเท่ากับ .178 มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงร้อยละ 55.70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงให้เห็นว่าเมื่อตัวแปรพฤติกรรมการสอนของครูมีระดับสูงขึ้น จะส่งผลให้ตัวแปรคุณภาพผู้เรียน มีระดับที่สูงขึ้นเช่นกัน

6.4 ตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรคุณภาพผู้เรียน โดยมีตัวแปรพฤติกรรมการสอนของครู เป็นตัวแปรส่งผ่าน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานเท่ากับ 0.05 และต่อการเปลี่ยนแปลงร้อยละ 60.70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 กล่าวคือ เมื่อตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เพิ่มระดับขึ้นก็จะส่งผลผ่านทางตัวแปรพฤติกรรมการสอนของครู ทำให้ตัวแปรคุณภาพผู้เรียนเพิ่มขึ้น

6.5 ตัวแปรสุขภาพองค์การ มีอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรคุณภาพผู้เรียน โดยมีตัวแปรพฤติกรรมการสอนของครู เป็นตัวแปรส่งผ่าน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานเท่ากับ 0.097 และต่อการเปลี่ยนแปลงร้อยละ 55.70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 กล่าวคือ เมื่อตัวแปรสุขภาพองค์การเพิ่มระดับขึ้นก็จะส่งผลผ่านทางตัวแปรพฤติกรรมการสอนของครู ทำให้ตัวแปรคุณภาพผู้เรียนเพิ่มขึ้น

2. อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสุขภาพองค์การ ที่มีต่อคุณภาพ

ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยพบข้อสังเกตและประเด็นสำคัญจึงนำมาอภิปรายดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ ผู้บริหารของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร มีคุณสมบัติครบถ้วนตามมาตรฐานตำแหน่ง เช่น มีคุณวุฒิทางด้านการบริหารการศึกษา และผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น การนิเทศและการประเมินผลการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาในการให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษา มีการสังเกตการสอนตามสภาพที่เป็นจริง การบันทึกการนิเทศ และให้คณะครูผลัดเปลี่ยนนิเทศการสอนของครูด้วยกัน รวมทั้งมีส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู มีการพัฒนาครูและบุคลากร โดยการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการฝึกอบรม สัมมนา ตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโรงเรียน และมีการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและมีเหตุผล รวมทั้งเชื่อมโยงการทำงานร่วมกับครูและบุคลากร ในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้ครูและบุคลากรเข้าใจและมีเป้าหมายร่วมกัน ในการพัฒนาหลักสูตรอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งลักษณะของบริหารดังกล่าวเป็นส่วนสำคัญของ แนวคิด “ภาวะผู้นำทางวิชาการ” สอดคล้องกับ วิสูตร เดชเมือง (2565) ศึกษา ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครูและปัจจัยลักษณะผู้เรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ พบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดการด้านการเรียนการสอน รองลงมาคือ การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษา ถัดมาคือ การกำหนดภารกิจของโรงเรียน เช่นเดียวกับ พงษ์ศักดิ์ ศิริโอภา, พจนีย์ มั่งคั่ง และ อังคณา กุลนาคดล (2564) ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด และชัยมงคล บุญชัย (2564) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถาบัน สังกัดสำนักงานบริการประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับที่สูง

2. ระดับของปัจจัยพฤติกรรมการสอนของครูของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ทางการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงหลักสูตร การประเมินผล และความต้องการของนักเรียน อีกทั้งยังสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และเป็นต้นแบบที่ดีในการพัฒนาคุณลักษณะของ ผู้เรียน ส่งผลให้การเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ในด้านการเตรียมการสอน ครูมีการวางแผนการสอนอย่างเป็นระบบและชัดเจน โดยกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเนื้อหา ออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน และเตรียมสื่อการสอนที่สอดคล้องกับกิจกรรม ทั้งยังให้ความสำคัญกับการจัดการห้องเรียนเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ นอกจากนี้ ครูยังสามารถปรับแผนการสอนให้สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนใน ระยะยาว รวมถึงจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศและหลักฐานการพัฒนารับรู้ของนักเรียนอย่างเป็น ระบบ ในส่วนของการประเมินผล ครูใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และสามารถนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน รวมถึงส่งเสริมศักยภาพของ นักเรียนได้อย่างเหมาะสม ด้านการใช้เทคโนโลยี ครูสามารถเลือกใช้และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่ เหมาะสมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อ ธรรมชาติของวิชาเรียนและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ อีกทั้งยังสามารถใช้เทคโนโลยีในการติดตาม และประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน รวมถึงปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้อง กับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและองค์ความรู้ สอดคล้องกับ นายพงศกร โมงขุนทด (2560) ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 พบว่า ระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 พบว่า ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ พงษ์ศักดิ์ ศิริโอภา ,พจนีย์ มั่งคั่ง และ อังคณา กุลนภาดล (2564) ศึกษา ปัจจัยที่ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า ปัจจัยด้านครูผู้สอน ด้านหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด และ สำนักทดสอบทางการศึกษา (2554) ได้ให้ทัศนะว่า ปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณภาพตามที่ต้องการได้ คือ ครู ซึ่งมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง 2 ส่วน ได้แก่ คุณภาพของตัวครู และคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผลของครู ครูที่ดีต้องมีความรักศรัทธาใน อาชีพ เมตตาและเอาใจใส่ลูกศิษย์ เป็นแบบอย่างที่ดีของลูกศิษย์ หมั่นพัฒนาตนเอง เข้ากับ ผู้ปกครองและชุมชนได้ดี และสิ่งสำคัญที่สุดคือ ครูต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน

(ถ่ายทอดความรู้และต่อยอดความรู้ให้ผู้เรียนได้) อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้ความสำคัญกับ ประโยชน์ที่จะเกิดกับลูกศิษย์เป็นอันดับ

3. ระดับของปัจจัยสุขภาพองค์การของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด เนื่องจากโรงเรียนมีการสนับสนุนและจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสม สอดคล้อง กับความต้องการของครูและกระบวนการเรียนการสอน มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ สูงสุด รวมถึงมีการติดตามและประเมินผลการใช้ทรัพยากรอย่างสม่ำเสมอ ด้านการสร้างขวัญและ กำลังใจ โรงเรียนมีนโยบายส่งเสริมให้บุคลากรมีความพึงพอใจและภาคภูมิใจในองค์กร กระตุ้น ให้เกิดความกระตือรือร้นในการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร อีกทั้งบุคลากรมี ความไว้วางใจและเชื่อมั่นในผู้บริหารสถานศึกษา มีความสุขในการทำงาน และรู้สึกภาคภูมิใจเมื่อ ผลงานของตนได้รับการยอมรับ ในด้านความสัมพันธ์ภายในองค์กร ครูมีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น ทำงานร่วมกันอย่างสมัครสมานสามัคคี ยอมรับในความสามารถของกันและกัน และให้ความ ช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหาหรืออุปสรรคในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ โรงเรียนยังสามารถปรับตัวให้ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการดำเนินงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน ตลอดจน มีมาตรการป้องกันการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้โรงเรียนสามารถสร้างความเชื่อมั่นจาก ทั้งบุคลากรภายในและสังคมภายนอกได้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ สุติธาร์ย์ ตรีเหรา และ สำเร็จ อ่อนสัมพันธ์ (2557) ศึกษา สุขภาพองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า สุขภาพองค์การสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครกลุ่มกรุงธนใต้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ คมขำ ศรีผดุง (2554) ศึกษา ระดับและแนวทางการ พัฒนาสุขภาพองค์การของโรงเรียนในสังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว" พบว่า สุขภาพองค์การของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก และ นคร แสงนิล (2545) ศึกษา สุขภาพองค์การของ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า สุขภาพองค์การของโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับสูง

4. ระดับของปัจจัยคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด เนื่องจาก นักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีความสามารถในการคิด ขึ้นสูง สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างลึกซึ้งและรอบด้าน มีวิจาร์ณญาณในการประเมินข้อมูลจาก หลากหลายมุมมอง ตลอดจนสามารถสังเคราะห์และเชื่อมโยงข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ความสามารถนี้ช่วยให้นักเรียนสามารถนำแนวคิดที่ได้รับจากการเรียนรู้ ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ ๆ ได้ รวมถึงสามารถตัดสินใจอย่างมีเหตุผลและเลือกใช้ข้อมูล

ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากการคิดเชิงวิเคราะห์แล้ว นักเรียนยังมีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถพัฒนานวัตกรรมได้ พวกเขาสามารถคิดนอกกรอบ เสนอแนวคิดใหม่ ๆ ที่มีคุณค่า และใช้ความคิดเชิงวิพากษ์ในการแก้ไขปัญหา สามารถพัฒนาแนวทางใหม่ ๆ หรือสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์โดยใช้ความรู้ที่ได้รับมาอย่างเหมาะสม อีกทั้งยังสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ที่มีในบริบทที่แตกต่างกันเพื่อแก้ปัญหาหรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ส่วนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนสามารถแสดงพัฒนาการทางการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน โดยมีการพัฒนาในสามมิติ ได้แก่ พุทธิพิสัย ซึ่งหมายถึงการพัฒนาด้านการคิดและการวิเคราะห์ ทักษะพิสัย หรือความสามารถในการปฏิบัติและใช้เครื่องมือได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจิตพิสัย ซึ่งสะท้อนถึงพฤติกรรมทางสังคมและความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น นักเรียนสามารถปรับตัวและพัฒนาตนเองในทุกด้านหลังจากได้รับการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ ชัยมงคล บุญชัย (2564) ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลกระทบต่อคุณภาพนักศึกษาในยุคไทยแลนด์ 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า คุณภาพผู้เรียนในยุคไทยแลนด์ 4.0 จำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียนในเครือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ ประวิดา มีเปี่ยมสมบูรณ์ , ธร สุนทรายุทธ และสมุทรา ชำนาญ (2556) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพผู้เรียน ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม โดยศึกษาปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านนักเรียน ปัจจัยด้านผู้ปกครอง ปัจจัยด้านทรัพยากร ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก และปัจจัยด้านชุมชน พบว่า ระดับปัจจัยและระดับมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ กรภัทร์ จุ้ยยิ้ม และคณะ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผลการศึกษาพบว่าระดับคุณภาพนักศึกษาโดยรวมของวิทยาลัยเทคนิคได้คะแนนเฉลี่ย 39.73 เปอร์เซนต์ ที่ระดับผ่าน

5. อิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสภาพองค์การ ที่มีต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ตัวแปรคุณภาพผู้เรียนได้รับอิทธิพลทั้งทางตรงและ ทางอ้อมจากตัวแปรปัจจัยเชิงสาเหตุที่อยู่ในเส้นทางอิทธิพลทั้ง 3 ตัวแปร ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสภาพองค์การ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งมีรายละเอียดของแต่ละตัวแปร ดังนี้

5.1 ตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรพฤติกรรมการสอนของครู โดยมีค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานเท่ากับ .264 กล่าวคือ เมื่อตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีระดับสูงขึ้น จะส่งผลให้ตัวแปรพฤติกรรมการสอนของครู มีระดับที่สูงขึ้นเช่นกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร มีอิทธิพลโดยตรงต่อพฤติกรรมการสอนของครู โดยผ่านกระบวนการนิเทศและการประเมินผลการเรียนการสอน ผู้บริหารทำหน้าที่เป็นผู้นำทางวิชาการที่ชี้แนะแนวทาง ให้คำแนะนำ และทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาแก่ครูอย่างใกล้ชิด อีกทั้งยังสังเกตการสอนของครูในสภาพแวดล้อมจริง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ นอกจากการกำกับดูแลและให้คำแนะนำแล้ว ผู้บริหารยังมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการให้อิสระแก่ครูในการออกแบบและดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนและหลักสูตร ด้วยการสนับสนุนดังกล่าว ทำให้ครูสามารถพัฒนาระบบการสอนได้อย่างเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับ สมมาตร สุวรรณชำ และศุภดิพงษ์ ภูวัชรวิธานนท์ (2565) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 พบว่า ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการสูงส่งผลให้ครูมีพฤติกรรมการสอนที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในขณะที่ อิงอร บัวขจร (2566) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 พบว่า บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการสูงมีส่วนช่วยในการพัฒนาการสอนของครู และส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีในโรงเรียน และ วิษณุ ทรัพย์สมบัติ , ศิวกร รัตติโชติ และ ลาวัลย์ พิชญวรรณ (2566) ศึกษาการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561-2563 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีอิทธิพลทางตรงต่อปัจจัยด้านสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

5.2 ตัวแปรสุขภาพองค์การ มีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรพฤติกรรมการสอนของครู โดยมีค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานเท่ากับ .547 กล่าวคือ เมื่อตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีระดับสูงขึ้น จะส่งผลให้ตัวแปรพฤติกรรมการสอนของครู มีระดับที่สูงขึ้นเช่นกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากสุขภาพองค์การที่ดีมีอิทธิพลโดยตรงต่อพฤติกรรมการสอนของครู ผ่านการจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมกับความต้องการของครู เพื่อสนับสนุนกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ทั้งด้านสื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยี และงบประมาณที่เพียงพอ นอกจากนี้ยังส่งเสริมขวัญกำลังใจของบุคลากรโดยสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดี กระตุ้นให้ครูมีความพึงพอใจ

และภาคภูมิใจในองค์กร ซึ่งส่งผลให้ครูมีแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ ครูที่ได้รับการสนับสนุนจะมีความมุ่งมั่นในการเตรียมการสอน ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และพัฒนาทักษะของนักเรียน ได้อย่างเหมาะสม รวมถึงสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน ตลอดจน มีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับ ณัฐธิดา สุภาพกุล (2566) ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพองค์การกับแรงจูงใจของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 พบว่า สุขภาพองค์การที่ดี ซึ่งหมายถึงสภาพ การปฏิบัติงานของโรงเรียนที่มีการกำหนดเป้าหมายชัดเจนและสอดคล้องกับความต้องการของ ชุมชน ส่งผลให้ครูมีแรงจูงใจในการสอนสูงขึ้น และธัญวาทิตต์พันธ์ (2558) ศึกษา ความสัมพันธ์ ระหว่างสุขภาพองค์การกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนนทบุรี พบว่า สุขภาพองค์การที่ดีมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผล ของโรงเรียน ซึ่งรวมถึงผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของนักเรียน โดยครูที่ทำงานในสภาพแวดล้อมที่ดี จะมีพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น และอรัญญา ชนะเพีย (2558) ศึกษา รูปแบบ ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า สุขภาพ องค์การมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการสอนของครู

5.3 ตัวแปรพฤติกรรมการสอนของครู มีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรคุณภาพผู้เรียน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานเท่ากับ .178 กล่าวคือ เมื่อตัวแปรพฤติกรรมการสอนของครูมี ระดับสูงขึ้น จะส่งผลให้ตัวแปรคุณภาพผู้เรียน มีระดับที่สูงขึ้นเช่นกัน ทั้งนี้เนื่องจากพฤติกรรมการ สอนของครูมีอิทธิพลโดยตรงต่อคุณภาพของผู้เรียน ครูที่มีการเตรียมการสอนอย่างเป็นระบบโดย ยึดตามอัตลักษณ์ผู้เรียนแห่งมหานคร “ผู้นำที่มีจิตสาธารณะ รักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นนวัตกรรมที่ พร้อมรับทุกการเปลี่ยนแปลง” สามารถกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจน ออกแบบกิจกรรมที่ ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน และจัดเตรียมสื่อการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาและความต้องการ ของผู้เรียน นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพช่วยสร้างบรรยากาศ การเรียนรู้ที่กระตุ้นความสนใจของนักเรียน ในด้านการวัดและประเมินผล ครูใช้วิธีการ ที่หลากหลายเพื่อติดตามพัฒนาการของนักเรียนอย่างเป็นระบบ นำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงการสอน และพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งความสามารถในการใช้เทคโนโลยีของครู ยังช่วยเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ โดยใช้สื่อดิจิทัลเป็น เครื่องมือในการจัดการเรียนรู้และติดตามผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนพัฒนา

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคิดสร้างสรรค์และเป็นนวัตกรรม รวมถึงการคิดขั้นสูง สามารถคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ สำนักทดสอบทางการศึกษา (2554) ได้ให้ทัศนะว่า ปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่ต้องการได้ คือ ครู ซึ่งมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง 2 ส่วน ได้แก่ คุณภาพของตัวครู และคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผลของครู ครูที่ดีต้องมีความรักศรัทธาในอาชีพ เมตตาและเอาใจใส่ลูกศิษย์ เป็นแบบอย่างที่ดีของลูกศิษย์ หมั่นพัฒนาตนเอง เข้ากับผู้ปกครองและชุมชนได้ดี และสิ่งสำคัญที่สุดคือ ครูต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน (ถ่ายทอดความรู้และต่อยอดความรู้ให้ผู้เรียนได้) อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้ความสำคัญกับประโยชน์ที่จะเกิดกับลูกศิษย์เป็นอันดับแรก ในขณะที่ อรรถนุญา ชนะเพีย (2558) ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า พฤติกรรมการสอนของครูมีอิทธิพลทางตรงในทางบวกต่อคุณภาพผู้เรียน เช่นเดียวกับ ธนัช มหาสินทรัพย์ และชัยณรงค์ สุวรรณสาร (2560) ศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กจังหวัดลำปาง พบว่า ปัจจัยด้านคุณภาพการสอน วัดจากตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวคือพฤติกรรมการสอนของครู การร่วมมือและการแข่งขัน ความสัมพันธ์ของครูและนักเรียน และการจัดรูปแบบชั้นเรียน มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อคุณภาพผู้เรียน และ ทิพวรรณ มีบุญ, วาโร เฟิงสวัสดิ์, ทะนงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ และวัลนิกา ฉลากบาง (2560) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: การวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า พฤติกรรมการสอนของครูส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ทั้งนี้ผู้วิจัยพบข้อสังเกตว่าพฤติกรรมการสอนของครูส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนมีค่าน้ำหนักน้อยกว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และสุขภาพองค์การ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบริบทการบริหารงานของกรุงเทพมหานครมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับผู้บริหารเป็นอันดับแรก ครูผู้สอนเป็นผู้รับนโยบายจากผู้บริหาร หากผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการสูง ก็จะส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของครูในระดับสูงด้วยเช่นกัน ในทำนองเดียวกันหากโรงเรียนมีการสนับสนุนทรัพยากรที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงการอยู่ร่วมกันของครูในโรงเรียนมีความสามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการสร้างขวัญกำลังใจที่ดี เช่น ได้รับการยอมรับและชื่นชมจากผู้บริหาร ส่งผลให้คุณภาพผู้เรียนสูงขึ้นตามไปด้วย

5.4 ตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรคุณภาพผู้เรียน โดยมีตัวแปรพฤติกรรมการสอนของครู เป็นตัวแปรส่งผ่าน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานเท่ากับ 0.047 กล่าวคือ เมื่อตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เพิ่มระดับขึ้นก็จะส่งผลผ่านทางตัวแปรพฤติกรรมการสอนของครู ทำให้ตัวแปรคุณภาพผู้เรียนเพิ่มขึ้นทั้งนี้เนื่องจาก ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีอิทธิพลทางอ้อมต่อคุณภาพของผู้เรียนผ่านพฤติกรรมการสอนของครู โดยผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการที่ดีมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู โดยสนับสนุนให้ครูและบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมและสัมมนาที่สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน รวมถึงการนิเทศและประเมินผลการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ยังมีการประสานงานร่วมกับครูและบุคลากรในการพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ส่งผลให้ครูสามารถพัฒนาการสอนได้อย่างมีคุณภาพ ครอบคลุมทั้งด้านการเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เมื่อกระบวนการสอนมีประสิทธิภาพ นักเรียนจะได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีขึ้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น โดยสามารถเข้าใจและแสดงออกถึงความรู้ที่ได้รับอย่างชัดเจน พัฒนาทักษะด้านวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและเจตคติที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน อีกทั้งยังพัฒนาทักษะในด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานร่วมกันในสังคม นอกจากนี้ นักเรียนยังมีความคิดสร้างสรรค์และสามารถคิดนอกกรอบ เสนอแนวคิดใหม่ที่มีคุณค่า สามารถพัฒนาแนวทางหรือผลิตภัณฑ์ใหม่โดยประยุกต์ใช้ความรู้ในบริบทที่แตกต่าง รวมถึงใช้การคิดขั้นสูงในการวิเคราะห์ข้อมูล ประเมินสถานการณ์จากหลายมุมมอง และสร้างสรรค์แนวทางการแก้ปัญหาที่เหมาะสม ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนให้พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในอนาคต สอดคล้องกับ Janet C. Quint Theresa M. Akey Shelley Rappaport Cynthia J. Willner (2007) ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา การสอนของครู และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน: หลักฐานเชิงชี้แนะจากสามเขตการศึกษาในเมือง พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ผ่านการสอนของครู ซึ่งนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพการสอนและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน เช่นเดียวกับ วิษณุ ทรัพย์สมบัติ, ศิวกร รัตติโชติ และ ลาวัลย์ พิษณุวรรณ (2566) ศึกษา การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561 - 2563 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีอิทธิพลทางอ้อมผ่านปัจจัยด้าน

สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และकर्ภทร์ จั๋ยยั้ม และคณะ(2564) ศึกษาตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อระดับคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยเทคนิคได้รับอิทธิพลทางตรงจากความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการ ทางอ้อมจากการบริหารจัดการโดยยััดผู้เรียนเป็นสำคัญและการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู

5.5 ตัวแปรสุขภาพองค์การ มีอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรคุณภาพผู้เรียน โดยมีตัวแปรพฤติกรรมการสอนของครู เป็นตัวแปรส่งผ่าน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานเท่ากับ 0.097 กล่าวคือ เมื่อตัวแปรสุขภาพองค์การเพิ่มระดับขึ้นก็จะส่งผลผ่านทางตัวแปรพฤติกรรมการสอนของครู ทำให้ตัวแปรคุณภาพผู้เรียนเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากสุขภาพองค์การที่ดีส่งผลให้ครูมีสภาพแวดล้อมการทำงานที่เหมาะสม สนับสนุนแรงจูงใจและความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน เมื่อครูได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร มีทรัพยากรที่เพียงพอ และทำงานในบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ครูจะมีความทุ่มเททั้งในด้านการเตรียมการสอนที่มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรและความต้องการของผู้เรียน การใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน และการวัดผลประเมินผลที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุศักยภาพสูงสุด เมื่อการสอนมีคุณภาพ นักเรียนจะได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีขึ้น ส่งผลให้เกิดการพัฒนาในหลายด้าน ซึ่งนำไปสู่การเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ เป็นนวัตกรรมที่พร้อมรับทุกการเปลี่ยนแปลง และสามารถคิดนอกกรอบ เสนอแนวคิดใหม่ที่มีคุณค่า สามารถพัฒนาแนวทางหรือผลิตภัณฑ์ใหม่โดยประยุกต์ใช้ความรู้ในบริบทที่แตกต่าง รวมถึงใช้การคิดขั้นสูงในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนั้น สุขภาพองค์การที่ดีจึงเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ช่วยให้พฤติกรรมการสอนของครูมีคุณภาพ และส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับอรุณญา ชนะเพีย (2558) ศึกษา รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า สุขภาพองค์การไม่ส่งผลทางตรงต่อคุณภาพผู้เรียนแต่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อคุณภาพผู้เรียนในทิศทางบวกโดยมีอิทธิพลส่งผ่านพฤติกรรมการสอนของครู

ข้อเสนอแนะ

จากการสรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัย เรื่อง อิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสภาพองค์กรที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ที่รับผิดชอบด้านการจัดการศึกษาในกรุงเทพมหานคร และผู้บริหารสำนักการศึกษา สามารถนำข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ไปกำหนดเป็นนโยบายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ซึ่งจากข้อค้นพบจากการวิจัยพบว่าสภาพองค์กร มีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการสอนของครูมากที่สุดและยังมีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนทั้งทางตรงและทางอ้อมอยู่ในระดับที่น่าพอใจ

2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมหรือสนับสนุนให้สถานศึกษาของท่านมีรูปแบบการบริหารจัดการที่ตอบสนองต่อระบบสังคม มีการปรับตัวให้องค์กรมีความพร้อมในการอยู่รอดท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม รวมถึงสามารถพัฒนาและปรับปรุงองค์การอย่างต่อเนื่องเพื่อก้าวหน้าในระยะยาว

3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรปฏิบัติและบริหารจัดการภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ เช่น การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู การนิเทศและการประเมินผลการเรียนการสอน การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร ทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน เนื่องจากข้อค้นพบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีอิทธิพลทางตรงต่อคุณภาพผู้เรียนมากที่สุด

4. จากการวิจัย พบว่า พฤติกรรมการสอนของครู ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน โดยเฉพาะด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนั้นครูควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เหมาะสมเพื่อช่วยนักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ โดยคำนึงถึงการประเมินผล หลักสูตร และความต้องการของนักเรียนในช่วงนั้น นอกจากนี้ยังรวมถึงการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี การกระตุ้นความสนใจ และการจัดเตรียมทรัพยากรและกลไกสนับสนุนที่จำเป็นเพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

5. จากการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และสภาพองค์กรมีอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรคุณภาพผู้เรียน ดังนั้นควรจัดให้มีการประเมินผลการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาและการสอนของครูเป็นระยะ ๆ เพื่อให้ทราบถึงจุดแข็งและจุด

ที่ควรพัฒนา เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงแผนงานให้มีความเหมาะสมและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ตัวแปรในโมเดลสามารถร่วมกันอธิบายอิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสภาพองค์การที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียนได้ร้อยละ 55.70 ในการศึกษาครั้งต่อไปอาจศึกษาตัวแปรอื่นๆ เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาโมเดลให้มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น

2. เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในการศึกษาครั้งต่อไปอาจขยายกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาให้กว้างขึ้นเพื่อให้โมเดลสามารถนำไปใช้ในวงการศึกษาได้อย่างครอบคลุมทุกสังกัด

3. จากการศึกษาพบว่าโมเดลนี้มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ จึงสามารถนำองค์ประกอบในโมเดลนี้ไปสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครได้

บรรณานุกรม

- Blase, J. (2004). *Handbook of Instructional Leadership* (2nd ed). CORWIN PRESS.
https://books.google.co.th/books?id=bfg3AwAAQBAJ&pg=PA49&source=gbs_toc_r&cad=2#v=onepage&q&f=false
- Khandagale, V., และ Pandya, S. (2013). SCHOOL ORGANISATIONAL HEALTH AND SCHOOL TYPES: EFFECT ON ACADEMIC ACHIEVEMENT OF STUDENTS *Conflux Journal of Education*, 1(6).
- Koper, R., และ Bennett, S. (2008, January). *Learning Design: Concepts*. ResearchGate.
https://www.researchgate.net/publication/226972357_Learning_Design_Concepts
- Kraft, M. A., Blazar, D., และ Hogan, D. (2016). *Teacher and Teaching Effects on Students' Attitudes and Behaviors*.
https://scholar.harvard.edu/files/mkraft/files/blazar_kraft_2016_teacher_and_teaching_effects_on_students_attitudes_and_behaviors_public_wp.pdf?
- Kyriacou, C. (1995). *Effective teaching in schools* (3rd ed). Stanley Thornes.
https://archive.org/details/effectiveteachin0000chri_i3c2/page/n3/mode/2up
- Marinette, B., และ Hui, X. (2020). The Principal as a Curriculum-instructional Leader: A Strategy for Curriculum Implementation in Cameroon Secondary Schools. *International Journal of Education and Research* 8(4), 81-96.
https://www.researchgate.net/publication/349640679_Instructional_Leadership_and_Curriculum_Implementation
- Queensland, T. U. o. (2024, n.d.). *Designing learning activities*.
<https://itali.uq.edu.au/teaching-guidance/teaching-practices/designing-learning-activities>
- University, S. M. (2024, n.d.). *Step-by-Step Guidelines for Teaching*.
<https://cte.smu.edu.sg/step-step-guidelines-teaching>

Yusoff, H., Baba, J., Ariffin, S., และ Embong, R. (2018). QUALITY ACADEMICS IN HIGHER EDUCATION: MAPPING THE KEY COMPONENTS *International Journal of Asian Social Science*, 8(11), 948-957.

Zamora, R., และ Hernandez, R. (2016). The Impact of Organizational Health on Student Achievement in a High Needs District. 6(3).
https://www.researchgate.net/publication/307854765_The_Impact_of_Organizational_Health_on_Student_Achievement_in_a_High_Needs_District

กชพร ใจอดทน, และ อรณิชา ทศตา. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักศึกษาวิทยาลัยนครราชสีมา. วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (สสอท.), 27(2), 29-41. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/apheit-ss/article/view/248502/171042>

กมลนัทร นระวางศ์, วิชัย วงษ์ใหญ่, ศรดา ชัยสุวรรณ, และ สงวนพงศ์ ขวนชม. (2560). แนวทางการ พัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง. วารสารชุมชนวิจัย, 11(3), 40-52.
https://rdi.nrru.ac.th/rdi/rdi_journal/images/journal/11-3/07.3.pdf

กมลพร ทองธิยะ, และ กิตติชัย สุภาสินโนบล. (2564). การพัฒนาการคิดขั้นสูง : ความสามารถทาง สติปัญญาที่สำคัญในโลกยุค New Normal. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 19(2), 28-44. <https://www.bing.com/search?q=การคิดขั้นสูง%2bวิจัย&qsn&sp=-1&lq=0&pq=การคิดขั้นสูง%2bวิจัย&sc=0-21&sk=&cvid=B59431E887B04D74BC5B0622170E4DE9&ghsh=0&ghacc=0&ghpl=&FPIG=48C3B2E68E3841A2A32B56A59BCBB187&first=11&FORM=PORE>

กรภัทร์ จัยยิ้ม, สำเริง บุญเรืองรัตน์, สงวนพงศ์ ขวนชม, และ สมบูรณ์ ดันยะ. (2564). ตัวแปรที่มี อิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษา. 8 13-23. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/sikkha/issue/view/16980/4987>

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2563, 24 เมษายน). ดร.สุวิทย์ ชี้อย่าง เป็น ปกติ สุข. เปลี่ยน คนปรับ และการใช้ชีวิตหลังวิกฤตโควิด-19 อย่างเป็นปกติสุข.
<https://www.mhesi.go.th/index.php/news-and-announce-all/news-all/1445-19-13.html>

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542, 12 ตุลาคม). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542.

<https://www.moe.go.th/พรบ-การศึกษาแห่งชาติ-พ-ศ-2542/>

กันตพัฒน์ มณฑา. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสยาม.

กิตติศักดิ์ แวงดา, ชาญวิทย์ หาญรินทร์, และ ไพฑูรย์ พวงยอด. (2566). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคชีวิตวิถีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2. วารสารวิจัยภาคย์, 17(52), 160-175.

แคทรียา แสงใส (2566). การคิดขั้นสูง : ทักษะจำเป็นในศตวรรษที่ 21. *Journal of Applied Education*, 1(5), 39-48. <https://so16.tci-thaijo.org/index.php/JAE/article/view/146/90>

จรัสพร บัวเรือง. (2562). การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์โดยการเรียนรู้แบบนำตนเองวิชาคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์]. <https://libdoc.dpu.ac.th/thesis/Jarasporn.Bua.pdf>

จันทิมา ปัทมธรรมกุล. (2566, 8 ธันวาคม). การประเมินการเรียนรู้ (*Learning Assessment*). สถาบันการเรียนรู้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

จิตติโชติ แจ่มแจ้ง, นวรัตน์ ประทุมตา, และ อภิชาติ เลนะนันท์. (2567). การวิเคราะห์จำแนกปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดเพชรบุรี. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, 12(2), 485-494. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/journal-peace/article/view/269218/183193>

จิรัฐติกาล สุทธานุช. (2563). องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล].

ชัยมงคล บุญชัย และจรรุวรรณ เขียวน้ำชุม. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บึงกาฬ. วารสารวิจัยภาคย์, 15(38), 208-223.

ฐิตาพร ตันเจริญรัตน์. (2563). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์]. iThesis Silapakorn University. <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/3249/1/59252310.pdf>

- ณัฐฐิชาญา หอมจัด. (2563). การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรม ศิลปะสร้างสรรค์ ตามแนวคิดของ Williams [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/file_att1/2020080858421228103_fulltext.pdf
- ทิพวรรณ มีบุญ, วาโร เฟิงส์วีสต์, ทนงค์ดี คุ่มไข่น้ำ, และ วลัยนิภา ฉลากบาง. (2560). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: การวิจัยเชิงคุณภาพ. *Veridian E-Journal*, 10(2), 2117-2126. <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/103448/82740>
- ทิตินา แคมมี. (2554). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตินา แสงระวี, และ เรชา ชูสุวรรณ. (2565). ครูไทยกับการจัดการเรียนรู้ในยุค Digital Disruption. *วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*, 9(4), 13-26.
- ธนกร วชิระนิธิกุล. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตภาษีเจริญ วารสารนวัตกรรมการบริหารการศึกษา, 2(4), 28-41. <https://so09.tci-thaijo.org/index.php/EAIJ/article/view/3536/2166>
- ธนัท มหาสินทรัพย์, และ ชัยณรงค์ สุวรรณสาร. (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดลำปาง. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น*, 11(3), 184-194. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/feu/article/view/70875>
- ธัชพล ทิธี. (2561). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการวิเคราะห์โครงการและการบริหารโครงการ เรื่อง การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ โดยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน. *วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 9(2), 11-22. [file:///C:/Users/proud/Downloads/truhusoc,+Journal+editor,+Husoc2-61.002%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/proud/Downloads/truhusoc,+Journal+editor,+Husoc2-61.002%20(1).pdf)
- นเรศ ปุบุตรชา. (2661). รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของสมรรถนะครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ [ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. SNRU e-Thesis. https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/thesis_detail?r=59632233102

- ปภาวรินทร์ สมจิต. (2563). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ปรมาภรณ์ อ่อนนุ่ม. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ประวิตา มีเปี่ยมสมบูรณ์, ธร สุนทรายุทธ, และ สมุทธ ชำนาญ. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 7(1), 91-102.
<https://ojs.lib.buu.ac.th/index.php/edu/article/view/3025>
- ปราณี ใจบุญ. (2561). การรับรู้ความสามารถของตนเอง ความต้องการภายใน ความสนใจ และเป้าหมายการสอนที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนของครู [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. Burapha University
- ปัญจนาว วรวัฒน์ชัย. (2565). ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์. ครุศาสตร์สาร, 16(1), 14-31. https://edujournal.bsru.ac.th/download-file/media/2376?_cf_chl_tk=KG8kzSFKX545IbISjLHZxSYYY0LWviunPubOX0Necw-1730604430-1.0.1.1-g2K7uz6FCsFGE.bvtu.v0IBtEFxhbJXb_YGqmVxj0rE
- บุญยง เมืองแดง. (2565). แนวทางการยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยนเรศวร. NU Intellectual Repository.
<https://nuir.lib.nu.ac.th/dspace/handle/123456789/5660>
- พงศกร โมงขุนทด. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
https://ir.stou.ac.th/bitstream/123456789/1629/1/fulltext_159601
- พงษ์ศักดิ์ ศิริโอภา, พงษ์มั่งคั่ง, และ อังคณา กุลนาคดล. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. วารสารบัณฑิตวิทยา, 12(1), 107-122. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/banditvijai/article/view/248133/168849>

- พระสมุห์นริศ นรินโท. (2562). การพัฒนาครูเพื่อคุณภาพของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. *Journal of Graduate MCU KhonKaen Campus* 6(3), 459-473.
- ไพศาล อาแซ, และ พรวิทย์ ลังกระสูตร. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนเครือข่ายคุณภาพอัสสลาม. วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 17(1), 441-455.
- ภูริพัฒน์ บุญมา. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพองค์การกับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิภา ศรีวัตร, สุชาติ บางวิเศษ, และ สุภูมิ พรหมเมืองคุณ. (2564). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2. วารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์, 7(2), 39-51.
<http://ojs.mbu.ac.th/index.php/jslc/article/view/1794/1165>
- ราชบัณฑิตยสภา. (2558, ม.ป.ป.). สมรรถนะ การคิดขั้นสูง (*Higher Order Thinking : HOT*). สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
<https://cbethailand.com/หลักสูตร/หลักสูตรฐานสมรรถนะ/สมรรถนะหลัก-5-ประการ/สมรรถนะการคิดขั้นสูง/#:~:text=ทักษะการคิดขั้นสูง%20%28Higher%20Order%20Thinking,Skills%3A%20HOTS%29%20หมายถึงทักษะการคิดที่มีความซับซ้อน%20มีกระบวนการหรือขั้นตอนในการคิดมากและซับซ้อนขึ้น%20เพื่อให้ได้คำตอบหรือบรรลุวัตถุประสงค์>
- วราภรณ์ ลวงสวาส. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
<https://buiir.buu.ac.th/bitstream/1234567890/7396/1/Fulltext.pdf>
- วสันต์ สุทธาวาส. (2559, 25 กันยายน). ความเป็น นวัตกรรม การศึกษา (*Educational Innovator*). Edsiam.com. <http://www.edsiam.com/นวัตกรรม/>
- วันเผด็จ มีชัย. (2554). ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิชญ์ ทรัพย์สมบัติ, ศิวกร รัตติโชติ, และ ลาวัลย์ พิษณุวรรณ. (2566). การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปี

- การศึกษา 2561 –2563 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 9(1), 479-495. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/article/view/266932/178673>
- วิสูตร เดชเมือง. (2565). ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ปัจจัยคุณภาพครูและปัจจัยลักษณะผู้เรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในยุคประเทศไทย 4.0 ของสถานศึกษา
- สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ [ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ]. iThesis Srinakharinwirot University. <http://202.28.62.161/dspace/bitstream/123456789/2067/1/g631130519.pdf>
- สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร. (2563). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2564-2569) https://webportal.bangkok.go.th/bangkokeducation/page/sub/10030/เอกสารเผยแพร่?_token=Et25um2fAaetsAjMCf4RNiJbHxU7IGbjRAXvjsO&page=0&s=แผนพัฒนาการศึกษา&start_search=1#topic_content
- สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร. (2567). แผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ.2568 สำนักงานศึกษา https://webportal.bangkok.go.th/bangkokeducation/page/sub/10030/เอกสารเผยแพร่?_token=Et25um2fAaetsAjMCf4RNiJbHxU7IGbjRAXvjsO&page=0&s=แผนปฏิบัติราชการ&start_search=1#topic_content
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ส. (2563, 25 พฤษภาคม). รายงานผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติ ปีการศึกษา 2561 บทสรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย. <https://boet.obec.go.th/1626/26/05/2020/>
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2562, ม.ป.ป.). รูปแบบการพัฒนาคุณภาพนักเรียนโรงเรียนมาตรฐานสากล โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด. ศิริธนะมุล https://research.otepec.go.th/files/ฉบับสมบูรณ์_3iiuhdvk.pdf
- สำนักงานประชาสัมพันธ์กรุงเทพมหานคร. (2567, 9 พฤษภาคม). “สอนให้เฝ้า ทำให้อ้อ นำไปใช้โอเค “ โรงเรียน กทม. มุ่งพัฒนา 4 ด้านส่งเสริมการเรียนรู้ หวังเด็กใช้ความรู้ต่อยอดจริงในชีวิตประจำวัน. <https://pr-bangkok.com/?p=317012>

- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2565). แนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
<https://ops.moe.go.th/wp-content/uploads/2023/05/1.-แนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่-21.pdf>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579
<https://www.lampang.go.th/public60/EducationPlan2.pdf>
- สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2562). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580. สำนักพัฒนานโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์.
<https://plan.prd.go.th/th/content/page/index/id/32627#>
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2561). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
 สิริพร เฉลิมขุติเดช, และ ศันสนีย์ จะสุวรรณ. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของ
 สถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วารสารการ
 วิจัยการบริหารการพัฒนา 12(2), 253-262. [https://so01.tci-](https://so01.tci-thaijo.org/index.php/JDAR/article/view/258531/171169)
[thaijo.org/index.php/JDAR/article/view/258531/171169](https://so01.tci-thaijo.org/index.php/JDAR/article/view/258531/171169)
- สุธีรา บุญส่ง, และ ชัตติยา ด้วงสำราญ. (2067). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่
 ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม.
 วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร, 7(2), 78-91.
- สุพล พรเพ็ญ, และ วรกาญจน์ สุขสดเขียว. (2562). การบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนใน
 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
 ศิลปากร, 10(2), 452-467. [https://so02.tci-](https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EdAd/article/view/241159/163938)
[thaijo.org/index.php/EdAd/article/view/241159/163938](https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EdAd/article/view/241159/163938)
- สุภาวดี พึ่งฉิ่ง. (2562). ผลการจัดกิจกรรมศิลปะจากวัสดุธรรมชาติโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้
 แบบ SSAPA+c เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย
 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, ศิลปากร]. iThesis Silpakorn University. [http://ithesis-](http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/2713/1/58263313.pdf)
[ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/2713/1/58263313.pdf](http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/2713/1/58263313.pdf)
- สุภาวรรณ คำระมาต, ภ. ร. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การในความเป็นปกติใหม่ของ
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1. วารสารครุศาสตร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, 6(2), 238-241.
- สุรัตน์ แทนประเสริฐกุล. (2564). ระบบนิเวศนวัตกรรมในโรงเรียนที่มุ่งพัฒนานักเรียนนวัตกรรม
 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ]. iThesis

Srinakharinwirot University. <http://ir->

[thesis.swu.ac.th/dspace/bitstream/123456789/1626/1/g621120031.pdf](http://ir-thesis.swu.ac.th/dspace/bitstream/123456789/1626/1/g621120031.pdf)

อภิชา วิชาชัย. (2564). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 [วิทยานิพนธ์
ปริญญาามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม]. Mahasarakham University Intellectual
Repository.

อรัญญา ชนะเพีย. (2558). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหาร ที่ส่งผลต่อ
คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ [วิทยานิพนธ์ ปริญญาดุขฎิบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร].

SNRUe-Thesis. https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/thesis_detail?r=56632233112

อัจฉรา นิยมภา. (2561). การพัฒนาตัวชี้วัดสมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดกรุงเทพมหานคร. วารสาร
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สทมส.), 24(1), 50-63.

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รศ.ดร. อรวรรณ นิ่มตลุง	ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ผศ.ดร. จีรพร นาคสัมฤทธิ์	ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ ดร.ดลศักดิ์ ไทรเล็กทิม	ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ ดร.วิรัช กิตติวรากุล	ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ดร.พุมิศักดิ์ แนวทอง	ครูโรงเรียนสามเสนนอก (ประชาราษฎร์อ่อนนุช)

ภาคผนวก ข ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อ
การวิจัย (IOC)

การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (IOC)
เรื่อง อิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของ
ครูและสภาพองค์การที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนใน
สังกัดกรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับอิทธิพลภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อ	อิทธิพลภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปลผล	
			1	2	3	4	5			
ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา										
1. การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครูและบุคลากรโดยมุ่งเน้นการให้การฝึกอบรม สัมมนาตามวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและสอดคล้องกับ	1	ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพครู	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
	2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมสัมมนาที่สอดคล้องกับความต้องการและเป้าหมายของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
	3	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำหนดเป้าหมายการพัฒนาวิชาชีพครูที่ชัดเจนเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน	0	+1	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้	

นิยามเชิง ปฏิบัติการ	ข้อ	อิทธิพลภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา ส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปล ผล
			1	2	3	4	5		
เป้าหมายของ โรงเรียน									
2. การนิเทศและ การประเมินผล การเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมของ ผู้บริหาร สถานศึกษาใน การให้ คำแนะนำและ เป็นที่ปรึกษา การสังเกต การสอนตาม สภาพ ที่เป็นจริง การ บันทึกการนิเทศ และให้คณะครู ผลัดเปลี่ยน นิเทศการสอน ของครูด้วยกัน	4	ผู้บริหารสถานศึกษาให้ คำแนะนำแก่ครูในด้าน การพัฒนาการสอนอย่าง สม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	5	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็น ที่ปรึกษาแก่ครูในด้านการ พัฒนาการสอนอย่าง สม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	6	ผู้บริหารสถานศึกษา สังเกตการสอนของครูใน สภาพแวดล้อมที่เป็นจริง เพื่อประเมินผลการเรียน การสอน	0	+1	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
	7	ผู้บริหารสถานศึกษา บันทึกข้อมูลการนิเทศ และประเมินผลการสอน อย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	8	ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้คณะครู ผลัดเปลี่ยนกันนิเทศการ สอนของเพื่อนครูอย่าง สม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

นิยามเชิง ปฏิบัติการ	ข้อ	อิทธิพลภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา ส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปล ผล
			1	2	3	4	5		
3. การ ประสานงาน ด้านการใช้ หลักสูตร หมายถึง	9	ผู้บริหารสถานศึกษา เชื่อมโยงการทำงานร่วมกับ ครูและบุคลากรเพื่อการ พัฒนาหลักสูตรให้มี ประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
พฤติกรรมของ ผู้บริหาร สถานศึกษาใน การเชื่อมโยง และทำงาน ร่วมกับครูและ บุคลากร เพื่อ	10	ผู้บริหารสถานศึกษา แสดงวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน ในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ครูและบุคลากร เข้าใจและมีเป้าหมาย ร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
พัฒนาหลักสูตร อย่างสร้างสรรค์ โดยใช้วิสัยทัศน์ ที่ชัดเจน และมี	11	ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูและ บุคลากรมีส่วนร่วมในการ พัฒนาหลักสูตรอย่าง สร้างสรรค์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
การสื่อสารที่มี เหตุผลเพื่อ สนับสนุนการ พัฒนาหลักสูตร รวมถึง	12	ผู้บริหารสถานศึกษา สื่อสารที่ชัดเจนและมี เหตุผลในการสนับสนุน การพัฒนาหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ขับเคลื่อนการใช้ หลักสูตรใน สถานศึกษา	13	ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนกระบวนการ การทำงานร่วมกัน ระหว่างครูและบุคลากร เพื่อกระบวนการพัฒนา หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับอิทธิพลพฤติกรรมการสอนของครู ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อ	อิทธิพลพฤติกรรมการสอนของครู ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปลผล
			1	2	3	4	5		
พฤติกรรมการสอนของครู									
1. การเตรียมการสอน หมายถึง การแสดงออกของครู ในการวางแผนและเตรียมความพร้อม ก่อนการสอนรวมถึง การกำหนดเป้าหมาย การเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรม การเรียนการสอน และการเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้ การสอนดำเนินไป อย่างมีประสิทธิภาพ และสร้าง สภาพแวดล้อมการ เรียนรู้ที่ดีที่สุด แม้ว่า แผนการจะดี แต่ต้อง พร้อมปรับเปลี่ยน ตามสถานการณ์เพื่อ ผลสัมฤทธิ์ที่สูงสุดใน ระยะยาว	1	ครูมีการวางแผนการสอน อย่างละเอียด ชัดเจนก่อนการ สอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	2	ครูมีการกำหนดเป้าหมายการ เรียนรู้ที่ชัดเจนเหมาะสมกับ เนื้อหาการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	3	ครูมีการออกแบบกิจกรรมการ เรียนการสอนที่ส่งเสริมการ เรียนรู้ของนักเรียนอย่างมี ประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	4	ครูมีการเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ การสอนที่จำเป็น เหมาะสม กับกิจกรรมการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	5	ครูมีการเตรียมความพร้อมใน ด้านการจัดการห้องเรียนเพื่อ สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ที่ดีเหมาะสมกับผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	6	ครูสามารถปรับแผนการสอน ให้สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ ของนักเรียนในระยะยาว	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้

นิยามเชิง ปฏิบัติการ	ข้อ	อิทธิพลพฤติกรรมการสอน ของครู ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปล ผล
			1	2	3	4	5		
2. การจัดกิจกรรม การเรียนการสอน หมายถึง การ แสดงออกของครูใน การสร้างและจัด กิจกรรมที่เหมาะสม เพื่อช่วยนักเรียน บรรลุวัตถุประสงค์ การเรียนรู้ โดย คำนึงถึงการ ประเมินผล หลักสูตร และความต้องการ ของนักเรียนในช่วง นั้น นอกจากนี้ยัง รวมถึงการสร้าง บรรยากาศการเรียนรู้ ที่ดี การกระตุ้นความ สนใจ และการ จัดเตรียมทรัพยากร และกลไกสนับสนุน ที่จำเป็นเพื่อให้การ เรียนรู้มี ประสิทธิภาพมากขึ้น	7	ครูสามารถสร้างและจัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่ เหมาะสมกับวัตถุประสงค์การ เรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	8	ครูคำนึงถึงหลักสูตร การ ประเมินผล และความต้องการ ของนักเรียนในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	9	ครูสามารถสร้างบรรยากาศ การเรียนรู้ที่ดีและกระตุ้นความ สนใจของนักเรียนได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	10	ครูสามารถจัดเตรียม ทรัพยากรและกลไกสนับสนุน ที่จำเป็นในการเรียนรู้เพื่อให้ การเรียนการสอนมี ประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3. การวัดผล ประเมินผล การ	11	ครูมีการเก็บข้อมูลสารสนเทศ และร่องรอยหลักฐาน การ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

นิยามเชิง ปฏิบัติการ	ข้อ	อิทธิพลพฤติกรรมการสอน ของครู ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปล ผล
			1	2	3	4	5		
เรียนรู้ หมายถึง การแสดงออกของ ครูในเก็บข้อมูล และหลักฐานเพื่อ แสดงพัฒนาการ และความสำเร็จ ทางการเรียนของ นักเรียนอย่างเป็น ระบบ โดยการใช้การ ประเมินที่ หลากหลายเพื่อ ช่วยส่งเสริมและ พัฒนาผู้เรียนให้ เต็มตามศักยภาพ นอกจากนี้ยัง รวมถึงการทำความเข้าใจ คุณลักษณะ และความสามารถ ของนักเรียนจาก การตอบคำถามด้วย		พัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน อย่างเป็นระบบ							
	12	ครูใช้วิธีการประเมินที่ หลากหลายเพื่อประเมินผล การเรียนรู้ของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	13	ครูสามารถใช้ข้อมูลจากการ ประเมินเพื่อช่วยส่งเสริมและ พัฒนานักเรียนให้บรรลุ ศักยภาพสูงสุด	0	+1	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
	14	ครูมีความเข้าใจใน คุณลักษณะและ ความสามารถของนักเรียน จากการประเมินผลการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4. ความสามารถทาง เทคโนโลยี หมายถึง การแสดงออกของครู ในการใช้และพัฒนา เทคโนโลยีเพื่อเข้าถึง ความรู้และปรับปรุง	15	ครูสามารถเลือกใช้เทคโนโลยี ที่เหมาะสมในการสอนเพื่อ เพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ ของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	16	ครูสามารถประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีในการสร้าง	0	+1	0	+1	+1	0.60	ใช้ได้

นิยามเชิง ปฏิบัติการ	ข้อ	อิทธิพลพฤติกรรมการสอน ของครู ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปล ผล
			1	2	3	4	5		
กระบวนการเรียนการ สอน โดยเฉพาะใน ด้านการเลือกและใช้ เทคโนโลยีที่ เหมาะสมเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการ เรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงการ ประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการจัดการเรียน การสอนเพื่อพัฒนา ผู้เรียนให้ก้าวหน้า การเปลี่ยนแปลงทาง ความรู้ที่เกิดขึ้น อย่างต่อเนื่อง		ประสบการณ์การเรียนรู้ที่ เหมาะสมกับนักเรียน ธรรมชาติรายวิชา และ จุดประสงค์การเรียนรู้							
	17	ครูสามารถใช้เทคโนโลยีใน การติดตามและประเมินผล การเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่าง มีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	18	ครูสามารถเปลี่ยน กระบวนการเรียนการสอนโดย ใช้เทคโนโลยีที่ทันต่อการ เปลี่ยนแปลงทางความรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับอิทธิพลสุขภาพองค์การ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อ	อิทธิพลสุขภาพองค์การ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปลผล
			1	2	3	4	5		
สุขภาพองค์การ									
1. การสนับสนุนทรัพยากร หมายถึง สภาพขององค์การในการจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคลากรและนักเรียน เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมถึงติดตามและสนับสนุนการทำงานของครู	1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมกับความต้องการของครู	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	2	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในการส่งเสริมการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการติดตามการใช้ทรัพยากรในการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	4	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนและส่งเสริมการทำงานของครูโดยคำนึงถึงประสิทธิภาพสูงสุด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

นิยามเชิง ปฏิบัติการ	ข้อ	อิทธิพลสู่สภาพ องค์การ ส่งผลต่อคุณภาพ ผู้เรียน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปล ผล
			1	2	3	4	5		
2. การอยู่ร่วมกัน ของครู หมายถึง สภาพ ขององค์การใน เรื่องของ ความสัมพันธ์ ที่แน่นแฟ้นและค วามสามัคคีใน กลุ่มสมาชิก โดยมี ความยึดเหนี่ยว และความรักใคร่ที่ ช่วยสนับสนุนและ ส่งเสริมกันในงาน การยอมรับและ ไว้วางใจซึ่งกันและ กันมีความสำคัญ ต่อการทำงาน ร่วมกันและการ แก้ไขปัญหาใน องค์กร	5	ครูในองค์การมี ความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น สนิทสนม และช่วยเหลือ ซึ่งกันและกันในการ ทำงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	6	ครูปฏิบัติงานร่วมกัน อย่างสมัคสมาน กลมเกลียว เป็นหนึ่ง เดียวกัน	0	+1	0	+1	+1	0.60	ใช้ได้
	7	ครูในองค์การยอมรับ ความสามารถซึ่งกันและ กันและไว้วางใจกันใน การปฏิบัติงานและกันใน การทำงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	8	ครูในองค์การมีการ ช่วยเหลือและสนับสนุน ซึ่งกันและกันเมื่อเกิด ปัญหาหรืออุปสรรคใน การปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3. การสร้างขวัญ กำลังใจ หมายถึง สภาพขององค์การ ในเรื่องการ ส่งเสริมความรู้สึก	9	ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้บุคลากรมี ความรู้สึกรักพอใจและ ความภาคภูมิใจใน หน่วยงานของตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

นิยามเชิง ปฏิบัติการ	ข้อ	อิทธิพลสุขภาพ องค์กร ส่งผลต่อคุณภาพ ผู้เรียน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปล ผล
			1	2	3	4	5		
พอใจ ความ ภาคภูมิใจ และ ความไว้วางใจใน บุคลากรต่อ องค์กร โดยมี เป้าหมายให้ บุคลากรมี ความสุข กระตือรือร้น และ ผูกพันกับงาน ซึ่ง จะส่งผลดีต่อ ประสิทธิภาพใน การทำงานและ ความสำเร็จของ องค์กร	10	ผู้บริหารกระตุ้นให้ บุคลากรมีความ กระตือรือร้นในการ ปฏิบัติงานเพื่อบรรลุ เป้าหมายขององค์กร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	11	บุคลากรในองค์กรมี ความรู้สึกริ้วางใจและ เชื่อมั่นในผู้บริหาร สถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	12	บุคลากรในองค์กรมี ความสุขและรู้สึก กระตือรือร้นในการ ทำงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	13	บุคลากรในองค์กรมี ความภาคภูมิใจเมื่อ ผลงานของตนได้รับการ ยอมรับและชื่นชมจาก ผู้บริหาร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4. ความเข้มแข็ง ขององค์กร หมายถึง สภาพ ขององค์กรใน การปรับตัวให้เข้า	14	โรงเรียนมีการปรับตัวให้ เข้ากับสังคมและ สภาพแวดล้อมที่ เปลี่ยนแปลงได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

นิยามเชิง ปฏิบัติการ	ข้อ	อิทธิพลสุขภาพ องค์กร ส่งผลต่อคุณภาพ ผู้เรียน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปล ผล
			1	2	3	4	5		
กับสภาพแวดล้อม และบรรณ วัตถุประสงค์อย่าง มีประสิทธิภาพ และเป็นธรรม โดย ไม่ถูกครอบงำจาก ผลประโยชน์ที่ไม่ เหมาะสม สถาบัน ต้องมีความ ซื่อสัตย์ โปร่งใส และรับผิดชอบต่อ พร้อมทั้งรักษา ความเชื่อมั่นจาก ทั้งภายในและ ภายนอกองค์กร และมีการป้องกัน การทุจริตอย่างมี ประสิทธิภาพ	15	โรงเรียนมีการดำเนินการ ด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	16	การดำเนินงานของ โรงเรียนมีความ รับผิดชอบต่อผลการ ดำเนินงานและการ ตัดสินใจที่เกิดขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	17	โรงเรียนมีมาตรการ ป้องกันการทุจริตที่มี ประสิทธิภาพและได้รับ การปฏิบัติอย่างเคร่งครัด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	18	โรงเรียนสร้างความ เชื่อมั่นจากทั้งภายใน และภายนอกองค์กรได้ อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อ	คุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปลผล
			1	2	3	4	5		
คุณภาพผู้เรียน									
1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จของผู้เรียนจากกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งรวมถึงความรู้ ทักษะ และ พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ สามารถวัดได้จากคะแนนทดสอบและการพัฒนาทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย	1	นักเรียนสามารถแสดงความรู้ที่ได้รับจากการเรียนการสอนได้อย่างชัดเจนและแม่นยำ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	2	นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	3	นักเรียนสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและเจตคติตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	4	นักเรียนสามารถแสดงการพัฒนาทางด้านพุทธิพิสัย (ความคิดและการวิเคราะห์) ได้ดีขึ้นหลังจากการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	5	นักเรียนแสดงความสามารถในการพัฒนาทักษะพิสัย (การ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

นิยามเชิง ปฏิบัติการ	ข้อ	คุณภาพผู้เรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษา ของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปล ผล
			1	2	3	4	5		
		ปฏิบัติหรือทักษะการใช้ เครื่องมือ/วิธีการ) หลังจาก การเรียนการสอน							
	6	นักเรียนสามารถพัฒนา และปรับปรุงทักษะจิต พิสัย (ทักษะทางสังคม และการทำงานร่วมกับ ผู้อื่น) ได้อย่างเห็นได้ชัด หลังจากการเรียนการ สอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2. ความคิด สร้างสรรค์ และ เป็นนวัตกรรม หมายถึง ความสามารถ ของผู้เรียนใน การคิดนอก กรอบและสร้าง แนวคิดใหม่ ๆ ที่ มีคุณค่า รวมถึง การพัฒนาและ นำเสนอแนวทาง หรือผลิตภัณฑ์ ใหม่ ๆ โดยใช้ ทักษะเชิง	7	นักเรียนสามารถคิดนอก กรอบและเสนอแนวคิด ใหม่ ๆ ที่มีคุณค่าได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	8	นักเรียนสามารถใช้ ทักษะเชิงวิพากษ์ในการ วิเคราะห์และแก้ปัญหา ต่าง ๆ ได้	0	+1	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
	9	นักเรียนสามารถพัฒนา แนวทางหรือผลิตภัณฑ์ ใหม่ ๆ โดยใช้ความรู้ที่มี	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	10	นักเรียนสามารถ ประยุกต์ใช้ความรู้ใน บริบทใหม่ ๆ เพื่อ แก้ปัญหาหรือสร้างสรรค์ สิ่งใหม่	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

นิยามเชิง ปฏิบัติการ	ข้อ	คุณภาพผู้เรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษา ของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปล ผล
			1	2	3	4	5		
วิพากษ์ในการ วิเคราะห์และ แก้ปัญหา รวมถึงการ ประยุกต์ใช้ ความรู้ในบริบท ใหม่	11	นักเรียนมีความสามารถ ในการสร้างนวัตกรรม หรือแนวคิดใหม่ ๆ ที่ สามารถนำไปใช้ในชีวิต จริง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3. การคิดขั้นสูง หมายถึง การที่ ผู้เรียนใช้ทักษะ ในการวิเคราะห์ และประเมิน ข้อมูลอย่าง ลึกซึ้ง ซึ่งรวมถึง การคิดอย่างมี วิจารณญาณ	12	นักเรียนสามารถใช้ ทักษะในการวิเคราะห์ ข้อมูลอย่างลึกซึ้งและ ครอบคลุมได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
การสังเคราะห์ ข้อมูล และการ นำแนวคิดไปใช้ ในสถานการณ์ ใหม่ การคิดขั้น สูงช่วยในการ ตัดสินใจอย่างมี เหตุผลและการ	13	นักเรียนสามารถคิด อย่างมีวิจารณญาณและ ประเมินข้อมูลจากหลาย มุมมอง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	14	นักเรียนสามารถ สังเคราะห์ข้อมูลจาก แหล่ง ต่าง ๆ และเชื่อมโยง ข้อมูลเหล่านั้นได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	15	นักเรียนสามารถนำ แนวคิดที่ได้จากการเรียน ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ ๆ หรือการตัดสินใจ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

นิยามเชิง ปฏิบัติการ	ข้อ	คุณภาพผู้เรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษา ของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปล ผล
			1	2	3	4	5		
สร้างโอกาส ใหม่ ๆ ในการพัฒนา	16	นักเรียนสามารถใช้การ คิดขั้นสูงเพื่อสร้างโอกาส ใหม่ ๆ และพัฒนาแนว ทางการแก้ปัญหาที่มี ประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	17	นักเรียนสามารถ ตัดสินใจได้อย่างมี เหตุผลและใช้ข้อมูลที่มี ในการตัดสินใจอย่าง เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

**แบบสอบถามเพื่อการวิจัย สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)
การวิจัยเรื่อง อิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการ
สอนของครูและสภาพองค์การที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของ
โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาระดับอิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู สภาพองค์การ และคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสภาพองค์การ ที่มีต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร และอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสภาพองค์การ ที่มีต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

2. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2567

3. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับนี้ มีจำนวน 5 ตอน ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเรื่องอิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครู และสภาพองค์การที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check lists) จำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการทำงานในสถานศึกษา ระดับตำแหน่งการทำงาน และขนาดสถานศึกษา

ส่วนที่ 2 แบบวัดภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1. การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู 2. การนิเทศและการประเมินผลการเรียนการสอน และ 3. การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ส่วนที่ 3 แบบวัดพฤติกรรมการสอนของครู แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1. กาเตรียมการสอน 2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3. การวัดประเมินผลการเรียนรู้ และ 4. ความสามารถทางเทคโนโลยี ลักษณะของ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ส่วนที่ 4 แบบวัดสุขภาพองค์การ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1. การสนับสนุนทรัพยากร 2. การอยู่ร่วมกันของครู 3. การสร้างขวัญกำลังใจ และ 4. ความเข้มแข็งขององค์การลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ส่วนที่ 5 แบบวัดคุณภาพผู้เรียน แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2. ความคิดสร้างสรรค์ และเป็นนวัตกรรม และ 3. การคิดขั้นสูง ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครู และสุขภาพองค์การ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ผลในภาพรวมเท่านั้น ไม่มีการเปิดเผยเป็นรายบุคคล จึงไม่มีผลกระทบต่อตัวผู้ตอบแบบสอบถาม หรือสถานศึกษาที่ผู้ตอบแบบสอบถามสังกัดอยู่แต่ประการใด

โปรดให้ข้อมูลตรงกับสภาพความเป็นจริงตามความคิดเห็นของท่าน ข้อมูลที่ได้รับจากท่านจักเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในเชิงวิชาการและการพัฒนาการบริหารการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์และความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

นางสาวนัฐริกา สมเจริญ

นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : ให้ท่านตอบคำถามลงในช่องว่าง และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ของแต่ละข้อ

คำถามที่ตรงกับท่านเพียงคำตอบเดียว

1. เพศ

- () ชาย () หญิง

2. อายุ

- () 20 – 25 ปี () 26 – 30 ปี () 31 – 35 ปี
() 36 – 40 ปี () 41 – 45 ปี () 46 – 50 ปี
() 51 – 55 ปี () 56 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

- () ปริญญาตรี () ปริญญาโท () ปริญญาเอก

4. ระยะเวลาการทำงานในสถานศึกษา

- () 1 - 5 ปี () 6 – 10 ปี
() 11 – 15 ปี () 16 ปีขึ้นไป

5. ระดับตำแหน่งการทำงาน

- () ครูผู้ช่วย () ครู () ครูชำนาญการ
() ครูชำนาญการพิเศษ () ครูเชี่ยวชาญ () ครูเชี่ยวชาญพิเศษ

6. ขนาดสถานศึกษา

- () ขนาดเล็ก () ขนาดกลาง () ขนาดใหญ่

ส่วนที่ 2 แบบวัดอิทธิพลภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง : แบบสอบถามนี้มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale)

โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้ทีละข้อ และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับแบบสอบถามอิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด โดยเกณฑ์ในการเลือกคำตอบมีดังนี้

5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	อิทธิพลของปัจจัย	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา						
1. การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู						
1	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรเข้ารับการพัฒนาวิชาชีพครู					
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมสัมมนาที่สอดคล้องกับความต้องการและเป้าหมายของโรงเรียน					
3	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำหนดเป้าหมายการพัฒนาวิชาชีพครูที่ชัดเจน เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน					
2. การนิเทศและการประเมินผลการเรียนการสอน						
4	ผู้บริหารสถานศึกษาให้คำแนะนำแก่ครูในด้านการพัฒนาการสอนอย่างสม่ำเสมอ					
5	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นที่ปรึกษาแก่ครูในด้านการพัฒนาการสอนอย่างสม่ำเสมอ					

ข้อ	อิทธิพลของปัจจัย	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
6	ผู้บริหารสถานศึกษาสังเกตการสอนของครูในสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงเพื่อประเมินผลการเรียนการสอน					
7	ผู้บริหารสถานศึกษابันทึกข้อมูลการนิเทศและประเมินผลการสอนอย่างเป็นระบบ					
8	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้คณะครูผลัดเปลี่ยนกันนิเทศการสอนของเพื่อนครูอย่างสม่ำเสมอ					
3. การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร						
9	ผู้บริหารสถานศึกษาเชื่อมโยงการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรเพื่อการพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ					
10	ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้ครูและบุคลากรเข้าใจและมีเป้าหมายร่วมกัน					
11	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรอย่างสร้างสรรค์					
12	ผู้บริหารสถานศึกษาสื่อสารที่ชัดเจนและมีเหตุผลในการสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตร					
13	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างครูและบุคลากรเพื่อกระบวนการพัฒนาหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ					

ข้อ	อิทธิพลของปัจจัย	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
7	ครูสามารถสร้างและจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้					
8	ครูคำนึงถึงหลักสูตร การประเมินผล และความต้องการของนักเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
9	ครูสามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีและกระตุ้นความสนใจของนักเรียนได้					
10	ครูสามารถจัดเตรียมทรัพยากรและกลไกสนับสนุนที่จำเป็นในการเรียนรู้เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ					
3. การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้						
11	ครูมีการเก็บข้อมูลสารสนเทศและร่องรอยหลักฐานการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเป็นระบบ					
12	ครูใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายเพื่อประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน					
13	ครูสามารถใช้ข้อมูลจากการประเมินเพื่อช่วยส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนให้บรรลุศักยภาพสูงสุด					
14	ครูมีความเข้าใจในคุณลักษณะและความสามารถของนักเรียนจากการประเมินผลการเรียนรู้					
4. ความสามารถทางเทคโนโลยี						
15	ครูสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียน					
16	ครูสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียนธรรมชาติรายวิชา และจุดประสงค์การเรียนรู้					

ข้อ	อิทธิพลของปัจจัย	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
17	ครูสามารถใช้เทคโนโลยีในการติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
18	ครูสามารถเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางความรู้					

ส่วนที่ 4 แบบวัดสุขภาพองค์การ

คำชี้แจง : แบบสอบถามนี้มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale)

โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้ที่ละเอียด และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับแบบสอบถาม
อิทธิพลของสุขภาพองค์การส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัด
กรุงเทพมหานคร ที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด โดยเกณฑ์ในการเลือกคำตอบมีดังนี้

5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	อิทธิพลของปัจจัย	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
สุขภาพองค์การ						
1. การสนับสนุนทรัพยากร						
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมกับความต้องการของครู					
2	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในการส่งเสริมการเรียนการสอน					
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการติดตามการใช้ทรัพยากรในการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ					
4	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนและส่งเสริมการทำงานของครูโดยคำนึงถึงประสิทธิภาพสูงสุด					
2. การอยู่ร่วมกันของครู						
5	ครูในองค์กรมีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น สนับสนุนและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงาน					
6	ครูปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสมัครสมาน กลมเกลียวเป็นหนึ่งเดียวกัน					
7	ครูในองค์กรยอมรับความสามารถซึ่งกันและกันและไว้วางใจกันในการปฏิบัติงานและกันในการทำงาน					

ข้อ	อิทธิพลของปัจจัย	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
8	ครูในองค์กรมีการช่วยเหลือและสนับสนุนซึ่งกันและกันเมื่อเกิดปัญหาหรืออุปสรรคในการปฏิบัติงาน					
3. การสร้างขวัญกำลังใจ						
9	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้สึกพอใจและความภาคภูมิใจในหน่วยงานของตนเอง					
10	ผู้บริหารกระตุ้นให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร					
11	บุคลากรในองค์กรมีความรู้สึกไว้วางใจและเชื่อมั่นในผู้บริหารสถานศึกษา					
12	บุคลากรในองค์กรมีความสุขและรู้สึกกระตือรือร้นในการทำงาน					
13	บุคลากรในองค์กรมีความภาคภูมิใจเมื่อผลงานของตนได้รับการยอมรับและชื่นชมจากผู้บริหาร					
4. ความเข้มแข็งขององค์กร						
14	โรงเรียนมีการปรับตัวให้เข้ากับสังคมและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
15	โรงเรียนมีการดำเนินการด้วยความโปร่งใสตรวจสอบได้					
16	การดำเนินงานของโรงเรียนมีความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงานและการตัดสินใจที่เกิดขึ้น					
17	โรงเรียนมีมาตรการป้องกันการทุจริตที่มีประสิทธิภาพและได้รับการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด					
18	โรงเรียนสร้างความเชื่อมั่นจากทั้งภายในและภายนอกองค์กรได้อย่างต่อเนื่อง					

ส่วนที่ 5 แบบวัดคุณภาพผู้เรียน

คำชี้แจง : แบบสอบถามนี้มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale)

โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้ทีละข้อ และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับแบบสอบถามคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด โดยเกณฑ์ในการเลือกคำตอบมีดังนี้

5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	คุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของ โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร	ระดับคุณภาพผู้เรียน				
		5	4	3	2	1
คุณภาพผู้เรียน						
1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน						
1	นักเรียนสามารถแสดงความรู้ที่ได้รับจากการเรียนการสอนได้อย่างชัดเจนและแม่นยำ					
2	นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
3	นักเรียนสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและทัศนคติตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนได้					
4	นักเรียนสามารถแสดงการพัฒนาทางด้านพุทธิพิสัย (ความคิดและการวิเคราะห์) ได้ดีขึ้นหลังจากการเรียนการสอน					
5	นักเรียนแสดงความสามารถในการพัฒนาทักษะพิสัย (การปฏิบัติหรือทักษะการใช้เครื่องมือ/วิธีการ) หลังจากการเรียนการสอน					
6	นักเรียนสามารถพัฒนาและปรับปรุงทักษะจิตพิสัย (ทักษะทางสังคมและการทำงานร่วมกับผู้อื่น) ได้อย่างเห็นได้ชัดหลังจากการเรียนการสอน					

ข้อ	คุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของ โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร	ระดับคุณภาพผู้เรียน				
		5	4	3	2	1
คุณภาพผู้เรียน						
2. ความคิดสร้างสรรค์ และเป็นนวัตกรรม						
7	นักเรียนสามารถคิดนอกกรอบและเสนอแนวคิดใหม่ ๆ ที่มีคุณค่าได้					
8	นักเรียนสามารถใช้ทักษะเชิงวิพากษ์ในการวิเคราะห์ และแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้					
9	นักเรียนสามารถพัฒนาแนวทางหรือผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ โดยใช้ความรู้ที่มี					
10	นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในบริบทใหม่ ๆ เพื่อแก้ปัญหาหรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่					
11	นักเรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมหรือแนวคิดใหม่ ๆ ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตรจริง					
3. การคิดขั้นสูง						
12	นักเรียนสามารถใช้ทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างลึกซึ้งและครอบคลุมได้					
13	นักเรียนสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณและประเมินข้อมูลจากหลายมุมมอง					
14	นักเรียนสามารถสังเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ และเชื่อมโยงข้อมูลเหล่านั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
15	นักเรียนสามารถนำแนวคิดที่ได้จากการเรียนไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ ๆ หรือการตัดสินใจ					
16	นักเรียนสามารถใช้การคิดขั้นสูงเพื่อสร้างโอกาสใหม่ ๆ และพัฒนาแนวทางการแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพ					
17	นักเรียนสามารถตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผลและใช้ข้อมูลที่มีในการตัดสินใจอย่างเหมาะสม					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญและขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อ
การวิจัย

ที่ อว 8718/1729

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ

เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

13 ธันวาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวนัฐริกา สมเจริญ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “อิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครูและสภาพองค์กรที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์ศมภ์ ภูติอริยวัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.วิริศ กิตติวรากุล เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นางสาวนัฐริกา สมเจริญ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 091 756 4879

ที่ อว 8718/1729

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ

เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

13 ธันวาคม 2567

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

เนื่องด้วย นางสาวนัฐริกา สมเจริญ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “อิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครูและสุขภาพองค์กรที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์ศมภ์ ภูติอริยวัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์ ดร.อรรณณ นิมตลง เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขออนุมัติขอความเห็นชอบบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นางสาวนัฐริกา สมเจริญ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 091 756 4879

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 12412

ที่ อว 8718.1/1505

วันที่ 13 ธันวาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวนัฐริกา สมเจริญ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “อิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครูและสุขภาพองค์การที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์ศมภ์ ภูติอริยวัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรีพร นาคสัมฤทธิ์ และอาจารย์ ดร.ดลศักดิ์ ไทรเล็กทิม เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ โทร. 091 756 4879

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นางสาวนัฐริกา สมเจริญ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ อว 8718/1729

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ

เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

13 ธันวาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสามเสนนอก (ประชาราษฎร์อ่อนกุล)

เนื่องด้วย นางสาวนัฐริกา สมเจริญ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “อิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครูและสภาพองค์การที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์ศมภ์ ภูติอริยวัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นายพุดศักดิ์ แนวทอง เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นางสาวนัฐริกา สมเจริญ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 091 756 4879

ภาคผนวก จ หนังสือรับรองการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย

AF20-03-03.0
May, 2023

Certificate of Ethical Committee Approval

This is to certify that:

Protocol Title: THE INFLUENCE OF INSTRUCTIONAL LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATOR, TEACHERS' TEACHING BEHAVIOR AND ORGANIZATIONAL HEALTH OF STUDENT QUALITY AT THE SECONDARY LEVEL IN SCHOOLS OF BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

Principal investigator: Ms.Nuttariga Somcharoen

Institution: Faculty of Education, Srinakharinwirot University

Protocol code: SWUEC-672739

Documents approved:

1. Submission form	version no. 2 date 13 January 2025
2. Full research proposal	version no. 1 date 6 December 2024
3. Participant information sheet and consent form	version no. 2 date 13 January 2025
4. Questionnaire/data collection form	version no. 1 date 6 December 2024
5. Investigator's biography	

have been reviewed and approved by the Human Research Ethics Committee of Srinakharinwirot University based on Declaration of Helsinki, Belmont Report, International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice (ICH-GCP), International Guidelines for Human Research, along with laws and regulations of Thailand. Thus, the approval for conducting the study is granted.

Date of approval: 22/01/2025

Date of expiration: 21/01/2026

(Associate Professor Sittipong Wattananonsakul, Ph.D.)

Chairman, Social Science and Behavioral Science Research Sub-Committee
of Srinakharinwirot University (Panel 2)

Ethics and Research Standards Division
Innovation Building Prof. Dr. Saroch Buasri, Floor 17
Srinakharinwirot University, 10110 Thailand
Tel.: +66-26-495000, 17503 Fax: (02) 2042590

AF19-03-03.1
August, 2023

หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
หนังสือฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

ชื่อโครงการวิจัย : อิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการสอนของครูและสภาพองค์การ
ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย : นางสาวนัฐริกา สมเจริญ

หน่วยงานต้นสังกัด : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หมายเลขรับรองโครงการวิจัย : SWUEC-672739

รายการเอกสารที่รับรอง :

1. แบบเสนอเพื่อขอรับการพิจารณา	ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 13 มกราคม 2568
2. โครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์	ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 6 ธันวาคม 2567
3. เอกสารข้อมูลและขอความยินยอมสำหรับอาสาสมัคร	ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 13 มกราคม 2568
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 6 ธันวาคม 2567
5. ประวัติผู้วิจัย	

ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
โดยยึดหลักเกณฑ์ตาม Declaration of Helsinki, Belmont Report, International Conference on Harmonization in
Good Clinical Practice (ICH-GCP), International Guidelines for Human Research ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและ
ข้อกำหนดภายในประเทศ จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามโครงการวิจัยนี้ได้

วันที่รับรอง : 22 มกราคม 2568

วันที่หมดอายุ : 21 มกราคม 2569

(ลงชื่อ).....

(รองศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

ชุดสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ (ชุดที่ 2)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หน่วยจริยธรรมและมาตรฐานการวิจัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาคารนวัตกรรม ศ.ดร.สาโรช บัวศรี ชั้น 17

โทร. (02) 6495000 ต่อ 17503, 17506 โทรสาร (02) 2042590

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

นางสาวนัฐริกา สมเจริญ

วัน เดือน ปี เกิด

17 ธันวาคม 2538

